

**GUIA DE
L'ESTUDIANT
2013-2014**

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR
GRAU EN FISIOTERÀPIA

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR	2
Estructura	2
Departaments	2
Òrgans de govern	2
CALENDARI ACADÈMIC	4
ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS	6
Objectius generals	6
Metodologia	6
Procés d'avaluació	7
PLA D'ESTUDIS	9
Ordenació temporal de l'ensenyament	9
ASSIGNATURES DE PRIMER CURS	14
Bioestadística i Sistemes d'Informació en Salut	14
Comunicació i Educació per a la Salut	17
Estudi del Cos Humà I	20
Fonaments de la Professió I	23
Bioètica	26
Cultura, Societat i Salut	29
Estudi del Cos Humà II	32
Fonaments de la Professió II	35
Psicologia Evolutiva i de la Salut	37
Salut Pública	40
ASSIGNATURES DE SEGON CURS	43
Cinesiologia i Sistema Nervios	43
Cinesiteràpia	46
Fisiopatologia	49
Procediments Generals en Fisioteràpia I	53
Valoració i Diagnòstic en Fisioteràpia	56
Anglès per a les Ciències de la Salut	58
Antropometria i Ergonomia	61
Elaboració de Projectes I	64
Farmacologia	68
Patologia Medicoquirúrgica I	71
Procediments Generals en Fisioteràpia II	75
Teràpia Manual d'Extremitats Superiors i Inferiors	78
ASSIGNATURES DE TERCER CURS	80
Mètodes d'Intervenció en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia	80
Pràcticum I	83
Procediments Generals en Fisioteràpia III	86
Diagnòstic per la Imatge Aplicat a la Fisioteràpia	88
Elaboració de Projectes II	90
Fisioteràpia Cardiorespiratòria	93
Fisioteràpia Comunitària	95
Fisioteràpia en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia	99
Fisioteràpia Gerontològica i Geriàtrica	102
Patologia Medicoquirúrgica II	105
Pràcticum II	108
Teràpia Manual de la Columna Vertebral	111
ASSIGNATURES DE QUART CURS	114
Fisioteràpia en Pediatria	114
Fisioteràpia en Processos Neurològics	116
Mètodes d'Intervenció en Neurologia	119
Pràcticum III	122

Treball de Fi de Grau I	125
Atenció Integrada	128
Gestió i Administració dels Serveis de Salut	131
Pràcticum IV	134
Treball de Fi de Grau II	137
OPTATIVES	140
Acompanyament i Intervenció en Famílies	140
Activitat Física i Discapacitat	143
Activitat Física i Prevenció en Grups Específics	145
Alimentació i Activitat Física	147
Anàlisi Biomecànica del Moviment	149
Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat	151
Estratègies d'Intervenció en Situacions de Dolor Crònic	153
Fisioteràpia Esportiva	155
Health Politics in Europe. Critical Readings of Documents in English	157
Inclusive Communities and Accessibility	160
Mètodes d'Intervenció en les Incontinències Urinàries	162
Psicomotricitat	165
Psicosociologia de la Discapacitat	167
Sexualitat i Cronicitat	170
Teràpia Aquàtica i Rehabilitació Eqüestre	172

PRESENTACIÓ

La Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar es fonamenta en sis eixos bàsics de formació:

- Reconèixer la persona, sana o malalta, com un tot únic i dinàmic en constant interacció amb els altres i amb l'entorn.
- Incorporar un mètode científic de treball que guiï les intervencions i permeti avaluar-ne els resultats.
- Apreciar la comunicació i la relació assistencial com una eina indispensable de l'actuació professional, des d'una vessant educativa, d'ajuda i d'acompanyament.
- Promoure cures adequades per a recuperar o millorar la salut i la qualitat de vida de les persones.
- Adoptar una actitud ètica fonamentada en el respecte a la individualitat, la dignitat i l'autonomia de l'altre.
- Adoptar una actitud de compromís amb l'actualització constant dels propis coneixements d'acord amb els avenços científics i les necessitats emergents de la població.

El professorat promou aquests eixos formatius a través de la interacció a l'aula, les tutories individuals o grupals, la reflexió, l'anàlisi i la presa de decisions per tal que els estudiants assoleixin els coneixements, les habilitats i les actituds necessaris per a desenvolupar les seves competències professionals.

Margarida Pla

Degana

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR

Estructura

La Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic és una estructura d'ordenació, organització, gestió i coordinació d'ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de l'àmbit de Ciències de la Salut i Ciències Socials i Jurídiques.

Actualment s'imparteixem les següents titulacions homologades:

- Grau en Infermeria
- Grau en Fisioteràpia
- Graua en Teràpia Ocupacional
- Grau en Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Treball Social

- Màster en Envel·liment Actiu: Bases per a una Atenció Integrada.
- Doctorat en Salut, Benestar i Qualitat de Vida

Les unitats bàsiques de docència i recerca són les Departaments, que agrupen el professorat en funció d'àrees de coneixement, d'estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director/a de departament.

Els òrgans de govern unipersonals de la FCSB són: degana, cap d'estudis, coordinadors/es de titulació, directors/es de departament i responsables d'àrees funcionals.

Els òrgans col·legiats de govern de gestió, coordinació i participació de la FCSB són: Consell de Direcció i Claustre de Centre.

Departaments

La unitat bàsica de docència i de recerca de la Facultat és el Departament, que agrupa el professorat en funció d'àrees de coneixement, estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant del departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director de Departament.

El departament de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar és:

- Salut i Acció Social.
  - Directora: Ester Busquets
  - Adjunta a la direcció: Àngel Torres

Òrgans de govern

El Consell de Direcció és l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

- Degana de la Facultat, que el presideix: Margarida Pla
- Cap d'Estudis: Ester Goutan
- Directora del Departament de Salut i Acció Social: Ester Busquets
- Directora adjunta del Departament de Salut i Acció Social: Àngel Torres
- Coordinadora de la titulació d'Infermeria: Montserrat Vall
- Coordinador de la titulació de Fisioteràpia: Carles Parés
- Coordinadora de la titulació de Teràpia Ocupacional: Laura Vidaña
- Coordinadora de la titulació de Nutrició Humana i Dietètica: Miriam Torres

- Coordinador de la titulació de Treball Social: Sílvia Madrid Alejos
- Delegada per a la Recerca: Cristina Vaqué
- Coordinador de Formació Continuada: Jordi Naudó
- Coordinadors de Pràctiques: Olga Isern i Xavier Valeri
- Coordinadora de Relacions Internacionals i Mobilitat: Montse Romero

CALENDARI ACADÈMIC

Primer semestre

Docència:

1r curs: del 23 de setembre de 2013 (acollida) al 17 de gener de 2014. Es publicarà al campus virtual l'hora i el lloc de l'acollida.

2n curs: del 23 de setembre de 2013 al 17 de gener de 2014

3r i 4t curs: del 16 de setembre de 2013 al 17 de gener de 2014

Setmanes d'avaluació:

1r i 2n curs: del 20 de gener al 7 de febrer de 2014

3r i 4rt curs: del 20 al 31 de gener de 2014

Pràctiques:

3r curs:

Practicum I: En aquesta assignatura es realitzen pràctiques externes.

Grup M1 i T1: del 25 de novembre de 2013 al 17 de gener de 2014, inclosos.

4rt curs:

Practicum III: En aquesta assignatura es realitzen pràctiques externes.

Grup M1 i T1: del 14 d'octubre al 22 de novembre de 2013, inclosos

Segon semestre

Docència:

1r i 2n curs: del 10 de febrer al 30 de maig de 2014

3r curs: del 3 de febrer al 6 de juny de 2014

4rt curs: del 3 de febrer al 30 de maig de 2014

Setmanes d'avaluació:

1r, 2n i 4rt curs: del 2 al 13 de juny de 2014

3r curs: del 9 al 13 de juny de 2014

Avaluació complementària del 1r semestre del 16 al 20 de juny

Pràctiques:

3r curs:

Practicum II: En aquesta assignatura es realitzen pràctiques externes.

Grup M1 i T1 : del 7 d'abril al 6 de juny de 2014, inclosos.

4rt curs:

Practicum IV: En aquesta assignatura es realitzen pràctiques externes.

Grup M1 i T1: del 3 de febrer al 21 de març de 2014

Calendari del centre:

Docència:

- Les 36 setmanes del curs acadèmic es distribuïran entre el 2 de setembre de 2013 i el 27 de juny de 2014
- Les 30 setmanes de docència es distribuïran entre el 2 de setembre de 2013 i el 7 de juny de 2014
- Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes

Vacances de Nadal:

- Del 21 de desembre de 2013 al 6 de gener de 2014, inclosos

Vacances de Setmana Santa:

- Del 14 al 21 d'abril de 2014, inclosos

Dies festius:

- Dissabte 12 d'octubre de 2013 - El Pilar
- Divendres 1 de novembre de 2013 - Tots Sants
- Dissabte 2 de novembre de 2013 – No lectiu
- Divendres 6 de desembre de 2013 – La Constitució
- Dissabte 7 de desembre de 2013 - No lectiu
- Diumenge 8 de desembre de 2013 - La Puríssima
- Dijous 1 de maig de 2014 - Feste del Treball
- Divendres 2 de maig de 2014 – Festa UVic
- Dissabte 3 de maig de 2014 - no lectiu
- Dilluns 9 de juny de 2014 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)
- Dilluns 23 de juny de 2014 – Pont
- Dimarts 24 de juny de 2014 - Sant Joan
- Dissabte 5 de juliol de 2014 - Festa Major (festa local)
- Dijous 11 de setembre de 2014- Diada Nacional

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals, autonòmiques i estatals

ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS

Objectius generals

El Grau en Fisioteràpia té com a objectiu principal formar fisioterapeutes capacitats per promoure, prevenir, mantenir o recuperar la salut i per rehabilitar o readaptar la capacitat vital o funcional de les persones amb disfuncions o discapacitats somàtiques, aplicant la teràpia del moviment, l'exercici terapèutic i els tractaments manuals o amb mitjans i agents físics. També pretén desenvolupar competències per a la millora contínua de la qualitat, el treball cooperatiu, la gestió i administració de programes i serveis socials i de salut, l'educació i defensa dels drets dels ciutadans, la docència i la investigació.

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc. que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un fisioterapeuta, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar un treballador social.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

- Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.
- Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.

- Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana la creació d'eines de planificació per a l'alumnat per tal que pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball és el document que ha de reflectir la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que planifica temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que serveix de guia per planificar els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concretaran i planificaran els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball s'ha de centrar bàsicament en el treball de l'estudiant i ha d'orientar-lo perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot organitzar-se seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, "els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent".

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

- **Avaluació de procés:** Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc. L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.);

participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.

- **Avaluació de resultats:** Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats d'avaluació.

La convocatòria oficial contempla dos períodes diferenciats d'avaluació. En primer lloc el període ordinari, que es realitza de forma integrada al procés formatiu i dins el període lectiu. A més, s'estableix un segon període d'avaluació complementària en el qual l'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del primer període. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

En cap cas es podrà fer us d'aquest segon període d'avaluació complementari/ recuperació en la convocatòria extraordinària, ni en les assignatures de Treball de Fi de Grau, ni en les Pràctiques Externes.

Els estudiants que puguin optar al segon període de recuperació seran qualificats amb un "pendent d'avaluació" en espera dels resultats del segon període d'avaluació complementària. Els alumnes "suspens" o "no presentat" no tindran accés al segon període d'avaluació complementària.

Els estudiants que no superin l'avaluació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica	60
Obligatòria	117
Optativa	15
Treball de Fi de Grau	8
Pràctiques Externes	40
Total	240

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS

Primer	Crèdits	Tipus
Bioestadística i Sistemes d'Informació en Salut	6,0	Formació Bàsica
Comunicació i Educació per a la Salut	6,0	Formació Bàsica
Estudi del Cos Humà I	6,0	Formació Bàsica
Fonaments de la Professió I	6,0	Obligatòria

Segon	Crèdits	Tipus
Bioètica	6,0	Formació Bàsica
Cultura, Societat i Salut	6,0	Formació Bàsica
Estudi del Cos Humà II	6,0	Formació Bàsica
Fonaments de la Professió II	6,0	Obligatòria
Psicologia Evolutiva i de la Salut	6,0	Formació Bàsica
Salut Pública	6,0	Obligatòria

SEGON CURS

Primer	Crèdits	Tipus
Cinesiologia i Sistema Nerviós	6,0	Formació Bàsica
Cinesiteràpia	6,0	Obligatòria
Fisiopatologia	6,0	Formació Bàsica
Procediments Generals en Fisioteràpia I	6,0	Obligatòria
Valoració i Diagnòstic en Fisioteràpia	6,0	Obligatòria

Segon	Crèdits	Tipus
Anglès per a les Ciències de la Salut	6,0	Formació Bàsica
Antropometria i Ergonomia	3,0	Obligatòria
Elaboració de Projectes I	3,0	Obligatòria
Farmacologia	3,0	Obligatòria
Patologia Medicoquirúrgica I	6,0	Obligatòria
Procediments Generals en Fisioteràpia II	3,0	Obligatòria
Teràpia Manual d'Extremitats Superiors i Inferiors	6,0	Obligatòria

TERCER CURS

Primer	Crèdits	Tipus
Mètodes d'Intervenció en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia	6,0	Obligatòria
Pràcticum I	9,0	Pràctiques Externes
Procediments Generals en Fisioteràpia III	3,0	Obligatòria

Segon	Crèdits	Tipus
Diagnòstic per la Imatge Aplicat a la Fisioteràpia	3,0	Obligatòria
Elaboració de Projectes II	3,0	Obligatòria
Fisioteràpia Cardiorespiratòria	3,0	Obligatòria
Fisioteràpia Comunitària	3,0	Obligatòria
Fisioteràpia en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia	6,0	Obligatòria
Fisioteràpia Gerontològica i Geriàtrica	3,0	Obligatòria
Patologia Medicoquirúrgica II	3,0	Obligatòria
Pràcticum II	12,0	Pràctiques Externes
Teràpia Manual de la Columna Vertebral	6,0	Obligatòria

QUART CURS

Primer	Crèdits	Tipus
Fisioteràpia en Pediatria	3,0	Obligatòria
Fisioteràpia en Processos Neurològics	3,0	Obligatòria
Mètodes d'Intervenció en Neurologia	6,0	Obligatòria
Optatives	6,0	Optativa
Pràcticum III	9,0	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau I	3,0	Treball de Fi de Grau

Segon	Crèdits	Tipus
Atenció Integrada	3,0	Obligatòria
Gestió i Administració dels Serveis de Salut	3,0	Obligatòria
Optatives	9,0	Optativa
Pràcticum IV	10,0	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau II	5,0	Treball de Fi de Grau

OPTATIVITAT

Menció en Activitat Física i Salut

Per obtenir aquesta menció, de la qual quedarà constància al títol, cal:

- fer el Treball de Fi de Grau vinculat a la menció

OBJECTIUS:

La menció té com a finalitat reforçar les competències per promoure estils de vida saludables, prevenir factors de risc per a la salut i prevenir la dependència mitjançant programes d'activitat física per a persones o grups fràgils o vulnerables com a conseqüència de l'edat, les limitacions funcionals o les condicions cròniques de salut, tant en la comunitat com en les institucions. Al mateix temps també pretén reforçar competències per a l'avaluació i l'aplicació de les metodologies i procediments d'intervenció propis de la fisioteràpia esportiva.

REQUISITS:

Per obtenir aquesta menció, de la qual quedarà constància al títol, cal:

- fer el Treball de Fi de Grau vinculat a la menció
- fer el "Pràcticum IV" de l'àmbit de la menció
- cursar 15 crèdits optatius d'entre les assignatures optatives detallades a continuació (obligatòriament l'assignatura "Fisioteràpia Esportiva")

	Crèdits
Fisioteràpia Esportiva	3,0
Activitat Física i Discapacitat	3,0
Activitat Física i Prevenció en Grups Específics	3,0
Alimentació i Activitat Física	3,0
Teràpia Aquàtica i Rehabilitació Eqüestre	3,0
Anàlisi Biomecànica del Moviment	3,0
Reeducació Física	3,0

Menció en Prevenció i Atenció en Situacions de Cronicitat

Per obtenir aquesta menció, de la qual quedarà constància al títol, cal:

- fer el Treball de Fi de Grau vinculat a la menció

OBJECTIUS:

Aquesta menció té com a finalitat reforçar les competències per a proporcionar una atenció adequada a les persones i famílies que viuen situacions complexes com a conseqüència de condicions cròniques de salut o llarga malaltia, facilitar l'apoderament i l'autocura, el maneig de les situacions de crisi i la provisió dels serveis comunitaris, socials i de salut.

REQUISITS:

Per obtenir aquesta menció, de la qual quedarà constància al títol, cal:

- fer el Treball de Fi de Grau vinculat a la menció
- fer el "Pràcticum IV" de l'àmbit de la menció
- cursar 15 crèdits optatius d'entre les assignatures optatives detallades a continuació (obligatòriament l'assignatura "Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat")

	Crèdits
Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat	3,0
Sexualitat i Cronicitat	3,0
Inclusive Communities and Accessibility	6,0
Acompanyament i Intervenció en Famílies	3,0
Psicosociologia de la Discapacitat	3,0
Mètodes d'Intervenció en les Incontinències Urinàries	3,0
Valoració de les Situacions de Dependència	3,0
Atenció a Persones amb Demències	3,0
Cronicitat. Sistemes d'Informació i Models d'Atenció	3,0

Optatives sense itinerari

	Crèdits
Psicomotrocitat	3,0
Antropologia de la Salut	3,0
Health Politics in Europe. Critical Readings of Documents in English	6,0
Estratègies d'Intervenció en Situacions de Dolor Crònic	3,0
Teràpies Complementàries	3,0
Tècniques d'Intervenció Grupal	3,0
Tecnologia Assistida	3,0
Comunicació i Llenguatge	3,0
Primers Auxilis	3,0
Gènere i Salut	3,0
Noves Demandes de Salut i Creació d'Empreses	3,0
Salut i Diversitat Cultural	3,0
Sociopsicologia dels Transtorns Alimentaris	3,0
Societat i Salut a Europa	3,0

ASSIGNATURES DE PRIMER CURS

Bioestadística i Sistemes d'Informació en Salut

Formació Bàsica

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Eva Cirera Viñolas
- Joan Carles Casas Baroy
- Raimon Mila Villarroel

OBJECTIUS:

L'assignatura de Bioestadística en el context global de les carreres relacionades amb la salut, s'entén com una matèria que ha d'aportar la base per poder comprendre la literatura científica d'una banda, i de l'altra ha de capacitar les persones amb una nova eina d'expressió. És una iniciació al món de la ciència i a la creació de coneixement i una porta d'entrada al coneixement científic, tret diferencial de la formació universitària. Aquest coneixement ha de servir per ajudar els estudiants a donar resposta a les preguntes que els sorgiran en la pràctica clínica. És per això que cal també disposar de competències relacionades amb la cerca d'informació rellevant entorn el problema que es vulgui resoldre.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Conèixer, seleccionar, aplicar i interpretar les proves estadístiques per tal d'emprar-les adequadament en l'anàlisi de dades.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús elemental de la informàtica.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per aprendre.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

CONTINGUTS:

Mòdul 1. Sistemes d'Informació en Salut:

Fonts d'informació, procés de cerca documental i bases de dades bibliogràfiques i documentals en l'àmbit sociosanitari.

Mòdul 2. El mètode científic. Etapes en el procés de la investigació i aportació de l'Estadística.

Mòdul 3. Estadística descriptiva:

Conceptes bàsics: variables i escales de mesura.

Recollida de la informació i organització de les dades per a l'anàlisi.
Taules de distribució de freqüències.
Mesures de tendència central: Mitjana, Moda, Mediana.
Mesures de posició: Percentils.
Mesures de dispersió: Variància, Desviació estàndard, Amplitud.
Mesures de forma: Índex d'asimetria. Índex d'apuntament.
Representació gràfica de la informació.
Ús del programa SPSS per l'anàlisi estadístic descriptiu.
Elaboració d'informes de resultats i edició.

Mòdul 4. Probabilitat:

Definició.
Probabilitat condicionada. Teorema de Bayes.
Distribucions de probabilitat clàssiques.

Mòdul 5. Inferència estadística:

Població i mostra.
Estimació puntual i per interval.
Ús del programa SPSS per a l'estimació de paràmetres.
Test d'Hipòtesis:

Tipus de proves: conformitat, homogeneïtat i relació. Contrastos unilaterals i bilaterals. Grau de significació.

Comparança de proporcions
Comparança de mitjanes
Correlació i Regressió

Ús del programa SPSS per a l'aplicació dels tests d'hipòtesi.

Mòdul 6. Integració de conceptes: Exercici de síntesi.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord als següents períodes i criteris:

Període ordinari (1r semestre):

L'avaluació de l'assignatura consta de dues parts, una corresponent a activitats realitzades de forma individual (80%), i una de grup (20%).

Per superar cada una de les dues parts és necessari obtenir una nota igual o superior a 5.

Totes les activitats són de presentació obligatòria i recuperables.

En la part individual hi ha diferents activitats o proves que poden tenir ponderacions diferents. Dins d'aquest període, es poden alliberar aquelles activitats amb una nota igual o superior a 4 sobre 10 sempre i quan la suma de totes les puntuacions sigui igual o superior al 50% de la nota màxima a assolir en la part individual.

Període complementari (juny 2014):

Es recuperaran les activitats o proves individuals que no s'hagin superat satisfactòriament en el període ordinari, sempre i quan no representin més del 50% de la nota final de l'assignatura.

El detall de les activitats i ponderacions corresponents el trobareu al campus virtual a l'inici de curs.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Sentís, J et al. *Bioestadística*. 3a Ed. Barcelona: Elsevier España s.l., 2003.
- Milton, J.Susan. *Estadística para biología y ciencias de la salud*. (3a ed. ampliada). Madrid: McGraw Hill-Interamericana.,2007.

Complementària

- Bardina, Xavier; Farré, Mercè; López-Roldan, Pedro. *Estadística: un curs introductor per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 2: Descriptiva i exploratòria bivariant. Introducció a la inferència*. Bellaterra:Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de publicacions. 2005.
- Cobo, Erik; Muñoz, Pilar; González, José Antonio. *Bioestadística para no estadísticos*. Barcelona

Elsevier España s.l., 2007.

- Farré, Mercè. *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1: Descriptiva i exploratòria univariant*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de publicacions. 2005.
- Norman, Geoffrey R.; Streines, David L. *Bioestadística*. Madrid: Mosby/Doyma, 1996.
- Polit, Denisse F; Hungler, Bernadette P. *Investigación científica en ciencias de la salud*. México: McGraw Hill-Interamericana. 2000.
- Vincent, William J. *Statistics in kinesiology*. 2a ed. Northridge. Human kinetics, 1995.

Comunicació i Educació per a la Salut

Formació Bàsica

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Lourdes Albiac Suñer
- Pilar Soler Canudas
- Teresa Lleopart Coll

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria principal de Comunicació i s'imparteix en la formació bàsica de Fisioteràpia. Es relaciona amb altres assignatures de primer curs i esdevindrà una part important d'assignatures dels següents cursos.

La Comunicació és clau en totes les accions dels professionals que treballen amb i per als éssers humans. Per això es considera bàsica en la formació de les professions sanitàries, com ho és Fisioteràpia, per desenvolupar una relació empàtica amb els usuaris, famílies i grups, i també com a eina d'Educació per a la Salut (EpS). El paper de l'EpS i de la Comunicació és significatiu en totes les esferes de l'atenció integral a les persones. És a dir, tant en la promoció de la salut, la prevenció de la malaltia, el tractament dels problemes de salut, la rehabilitació física i/o mental com en la reinserció social.

Objectius

- Comprendre la importància de la comunicació i la relació terapèutica en la professió sanitària.
- Comprendre la importància de la comunicació i l'EpS en la funció docent, en els diferents àmbits d'actuació professional
- Descriure models, tècniques i estratègies de Comunicació i d'EpS
- Aplicar els coneixements de la comunicació i de l'EpS per proposar actuacions pedagògiques adequades a les necessitats educacionals de les persones, grups i comunitat.
- Identificar intervencions de comunicació i EpS adaptades a l'individu, a la família, als grups socials i a la comunitat segons necessitats.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb els pacients, les famílies i els grups socials, així com l'expressió de les seves preocupacions i interessos.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer i desenvolupar la teoria de la comunicació i les habilitats interpersonals.
- Comprendre les teories de l'aprenentatge a aplicar en l'educació per la salut i en el propi procés d'aprenentatge al llarg de tota la vida.
- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.

CONTINGUTS:

1. Mòdul: Comunicació humana
  1. Comunicació: teories i conceptes. Tipus de comunicació
  2. Bases de la comunicació social
  3. La comunicació verbal i no verbal
  4. Importància de l'observació i escolta
  5. Etapes del procés comunicatiu
  6. Estils de comunicació i assertivitat
  7. Orientacions pràctiques per una comunicació eficaç
2. Mòdul: Aspectes relacionals i la relació assistencial.
  1. Les relacions interpersonals
  2. La relació intrapersonal: autoconcepte i autoestima
  3. La comunicació en la relació assistencial
  4. Paper de les emocions en els professionals i usuaris
  5. L'entrevista clínica: context i generalitats
  6. La Relació d'ajuda, Counseling i assessorament
3. Mòdul: Professional de la salut i fonaments de l'Educació per a la Salut
  1. Antecedents de l'EpS. Professionals de la salut i EpS
  2. L'educació. Educació tradicional i progressiva. Educació Formal, No Formal i Informal
  3. Conceptes, àmbits (promoció, prevenció, recuperació), subjectes d'EpS i agents d'EpS; elements integrants d'EpS i objectius.
  4. Procés d'ensenyament-aprenentatge
  5. Context. Elements i condicionants (entorns específics)
  6. Models d'Educació per a la Salut
4. Mòdul: Planificació de l'Educació per a la Salut
  1. Pla, programa i/o projecte d'Educació per a la Salut: característiques generals i etapes del procés.
    1. Introducció, justificació
    2. Identificació i descripció del Grup Diana
    3. Diagnòstic educacional.
    4. Objectius pedagògics, continguts i activitats
    5. Mètodes i estratègies educatives
    6. Avaluació
  2. Models de planificació en EpS.
  3. Aplicació pràctica.

AVALUACIÓ:

- Participació a les activitats pràctiques, no recuperable: exercicis, lectures, treballs, presentacions orals, assistència, participació a classe... (30% de la nota final de l'assignatura). Treball de simulació (20%) Recuperable
- Proves escrites parcials sobre els continguts, recuperables (50% de la nota final de l'assignatura).

El 50% de la nota correspon a la part de comunicació i l'altre 50% a la part d'Educació per a la Salut. Ambdues parts cal aprovar-les (puntuació igual o superior a la meitat corresponent) per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura.

Els criteris d'avaluació es concretaran a l'inici de l'assignatura.

L'assignatura té una única convocatòria (Juny o setembre). Les activitats que formin part de l'avaluació que no es superin durant el primer període ordinari (juny) es podran complementar en un segon període (setembre), sempre i quan el conjunt no superi el 50% de la nota final de l'assignatura, i tenint en compte criteris de l'assignatura i les activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

- Abad, A. i col. *Salud pública y educación para la salud*. Barcelona: Masson, 2000.
- Clèries, X. *La comunicación. Una competencia esencial para los profesionales de la salud*. Barcelona: Elsevier/Masson, 2006.
- Contento, I. *Nutrition education: linking research, theory, and practice*. Jones and Bartlett Publishers, 2007.
- Green, W.H.; Simmons-Morton, B.E. *Educación para la salud*. Mèxic: Interamericana, 1988.
- Marqués, F.; Sáez, S.; Guayata, R. *Métodos y medios en promoción y educación para la salud*. Barcelona: UOC, 2004.
- Perea, R. (dir.) *Educación para la salud. Reto de nuestro tiempo*. Madrid: Díaz de Santos, 2004.
- Rochon, A. *Educación para la Salud. Guía práctica para realizar un proyecto*. Barcelona: Masson, 1990.
- Salleras, L. *Educación sanitaria. Principios, métodos y aplicaciones*. 2a ed. Madrid: Díaz de Santos, 1993.
- Serrano, M.I. *La educación para la salud del siglo XXI; comunicación y salud*. Madrid: Díaz de Santos, 1998.

Els professors complementaran la bibliografia de cada tema.

Estudi del Cos Humà I

Formació Bàsica

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Constanti Serra Genis
- Josep Molera Blanch
- Nuria Obradors Aranda
- Xavier Quer Vall

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura, juntament amb la d'Estudi del Cos Humà II, Cinesiologia i Sistema Nerviós, conformen la matèria d'Anatomia i proporcionen els coneixements sobre les estructures de l'organisme i la seva funcionalitat. Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

L'assignatura Estudi del Cos Humà I té com a objectiu principal que els estudiants siguin capaços de:

- Conèixer i entendre l'estructura i funció del cos humà.
- Tenir unes bases clares i fonamentals d'histologia i embriologia.
- Tenir unes bases d'immunologia i genètica.
- Conèixer les diferents parts de l'anatomia humana.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.

CONTINGUTS:

1. Embriologia
  1. Concepte i definició d'embriologia.
  2. Fecundació i fases a posteriori.
  3. Òrgans, aparells i sistemes embriològics.

4. Sistemes embriològics: Circulatori, excretor, osteomuscular i nerviós.
  5. Somites.
  6. Alteracions en el desenvolupament embrionari. Etiologia.
2. Sang
    1. Generalitats anatòmiques de la sang.
    2. Funcions de la sang.
    3. Metabolisme del ferro.
    4. Hemostàsia.
    5. Grups sanguinis.
    6. Hematopoiesi.
  3. Histologia
    1. Característiques generals de la cèl·lula. Membrana. Citoplasma. Nucli.
    2. Teixits. Tipus i funcions. Característiques anatòmiques.
  4. Sentits corporals
    1. Oïda. Anatomia i funcions.
    2. Ull. Anatomia i funcions.
    3. Pell i annexos. Anatomia i funcions.
    4. Gust i olfacte. Anatomia i funcions
  5. Immunologia
    1. Estudi bàsic del concepte immunològic
  6. Genètica
    1. Gens. Cromosomes. ADN.
    2. Herència. Lleis de Mendel.
    3. Principis bàsics de la genètica
  7. Cardiovascular
    1. Generalitats anatòmiques.
    2. La bomba. Aspectes mecànics i elèctrics.
    3. Regulació de la circulació. Pressió i pols.
  8. Respiratori
    1. Generalitats anatòmiques.
    2. Mecànica respiratòria.
    3. Intercanvi de gasos.
    4. Transport de gasos per la sang.
    5. Regulació de la respiració.

AVALUACIÓ:

L'assignatura es pot superar a través d'una avaluació continuada sumatòria.

Aquesta consistirà en la realització obligatòria de les següents activitats:

- Prova escrita. Es realitzaran 2 proves escrites, amb un valor del 40% cadascuna. La primera es realitzarà dins de les 15 setmanes del període ordinari d'avaluació. La segona coincidirà amb la convocatòria oficial del període ordinari d'avaluació. En cas de no superar alguna d'aquestes dues proves escrites, es podrà recuperar en el període d'avaluació complementària, sempre i quan el 50% de l'assignatura estigui aprovada.
- Activitats dirigides que caldrà lliurar en els terminis establerts en el pla de treball, no recuperables:
  - Activitat 1, amb un valor del 5% del total de la nota.
  - Activitat 2, amb un valor del 5% del total de la nota.
  - Activitat 3, amb un valor del 5% del total de la nota.
  - Activitat 4, amb un valor del 5% del total de la nota.

Observacions:

Per poder fer mitjana dels resultats obtinguts en les diferents activitats i proves a avaluar, cal que cadascuna d'elles hagi estat superada amb una nota igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Amat Muñoz, P. i J.M. Smith-Agreda. (2007-2008). *Anatomía humana y funcional y aplicativa de Escolar*. 5ª ed. Barcelona: Espax.
- Drake, R. (2013). *Anatomía Básica*. Barcelona: Elsevier
- Sobotta (2001). *Atlas de anatomía Humana de Sobotta (recurs electrònic)*. 21ª ed. Madrid: Médica panamericana
- Thibodeau-Patton (2008). *Estructura y funcion del cuerpo humano*. 13ª ed. Barcelona: Elsevier.
- Tortora, G.J i B. Derrickson. (2013). *Principios de anatomía y fisiología*. 13ª ed. Mèxic: Médica Panamericana.

Fonaments de la Profesió I

Obligatòria

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Daniel Jimenez Hernandez
- Jordi Molas Castells
- Juan Pedro Gonzalez Torcal

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria de Fonaments i Valoració en Fisioteràpia i forma part de l'inici de la formació específica en Fisioteràpia. A Fonaments I l'estudiant ha d'integrar els principis bàsics de la professió, conèixer la seva evolució al llarg de la història i els procediments generals.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Sensibilitat davant qüestions mediambientals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Fomentar la participació de l'usuari i la família en el seu procés de recuperació.
- Identificar el concepte, evolució i fonaments de la fisioteràpia en els seus aspectes científics i professionals.
- Comprendre la teoria general del funcionament, la discapacitat i salut i la seva classificació internacional, així com els models d'intervenció en fisioteràpia i la seva pràctica assistencial.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre els factors relacionats amb la salut i els problemes relacionats amb la fisioteràpia en els àmbits de l'atenció primària, especialitzada i salut laboral.

CONTINGUTS:

1. Història, concepte i evolució de la Fisioteràpia
  1. Història antiga de la Fisioteràpia
    1. Etapes històriques de la medicina antiga
    2. Procediments de Fisioteràpia en la història antiga de la Medicina
  2. Història de la Fisioteràpia a Europa
    1. Orígens
    2. Desenvolupaments i consolidació
    3. Evolució de la formació i dels àmbits d'aplicació
  3. Història de la Fisioteràpia a Catalunya i a l'Estat espanyol
    1. Orígens

2. Desenvolupaments i consolidació
3. Evolució de la formació i dels àmbits d'aplicació
4. Marc mundial actual de la Fisioteràpia. WCPT. Definició i evolució de la Fisioteràpia segons la WCPT
  1. Organització mundial de la Fisioteràpia: WCPT. Comitè Europeu de Fisioteràpia
  2. Evolució i definició de Fisioteràpia segons la WCPT
  3. Estàndards i normatives de Fisioteràpia segons la WCPT
5. Marc de la Fisioteràpia a Catalunya i l'Estat espanyol. Definició de Fisioteràpia. Codis Deontològics de la Fisioteràpia.
  1. Organització de la Fisioteràpia a Catalunya i l'Estat espanyol: Col·legis Professionals i Associacions Professionals.
  2. Codis Deontològics de Fisioteràpia.
2. Àmbits d'actuació de la Fisioteràpia i funcions del fisioterapeuta
  1. Àmbits d'exercici professional de la Fisioteràpia
    1. Assistencials
    2. Docents
    3. Investigadors
  2. Funcions del fisioterapeuta
    1. Assistencials
    2. Docents
    3. Investigadora
3. Procediments terapèutics: Procediments generals i procediments específics
  1. Fonaments terapèutics: Els fissions
  2. Procediments Generals
  3. Procediments Específics
4. Procés d'atenció en Fisioteràpia. Models d'atenció. Bases teòriques i desenvolupament
  1. Procés d'atenció a la persona malalta
  2. Intervenció de la Fisioteràpia en el procés d'atenció
  3. Models d'atenció en Fisioteràpia
5. Història clínica de Fisioteràpia. Sistemes d'informació.
  1. Concepte d'història clínica
  2. Introducció a la semiologia
  3. Història clínica en Fisioteràpia
    1. Estructura, apartats i sistemes d'informació
    2. Models d'historial clínica de Fisioteràpia
  4. Sistemes d'informació
    1. Codificació
    2. Sistemes informàtics
6. Concepte de Funcionaments i Discapacitat
  1. Classificació Internacional de Deficiències, Discapacitats i Minusvalies (CIDMM)
  2. Classificació Internacional de la Funcionalitat (CIF)
7. Concepte de diagnòstic en Fisioteràpia
  1. Definició de diagnòstic en Fisioteràpia
  2. Procediment R.O.M.- P
8. Instruments de valoració de les capacitats funcionals
  1. Instruments de valoració de les deficiències
    1. Grau de fiabilitat dels instruments
  2. Tests de valoració de les discapacitats
    1. Grau de fiabilitat del tests
  3. Valoració dels factors externs ambientals
    1. Adaptació a l'entorn
    2. Barreres arquitectòniques

AVALUACIÓ:

- Examen escrit amb preguntes curtes, de resposta múltiple o de resposta verdadera o falsa, que equival al 50% de la nota.
- Presentació oral dels treball realitzats en grups reduïts amb utilització de sistemes multimedia que equival al 30% de la nota.
- Presentació d'activitats proposades a classe que equival a un 20% de la nota.

BIBLIOGRAFIA:

- Doreen; Bauer (1994). *Rehabilitación: enfoque integral. Principios básicos*. Barcelona: Masson-Salvat.
- Genot; Neiger; Leroy; Dufourt; Péninou; Dupré; Pierron (1988). *Kinesioterapia I, II, III, IV*. Madrid: Médica Panamericana.
- Igual Camacho, Celedonia (1996). *Fisioterapia general: kinesioterapia*. Madrid: Síntesis.
- Gallego, Tomás (2007). *Bases teóricas y fundamentos de la fisioterapia*. Madrid: Médica Panamericana.
- Alcántara, Serafina (1995). *Fundamentos de fisioterapia*. Madrid: Síntesis.

Bioètica

Formació Bàsica

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Ester Busquets Alibes
- Joan Mir Tubau
- M. Carme Raurell Costa

OBJECTIUS:

Els objectius de l'assignatura pretenen que l'estudiant:

- Compregui el sentit i l'abast de la reflexió ètica en l'àmbit de la fisioteràpia.
- Conegui i assumeixi els valors i actituds que configuren la professió de fisioteràpia i les disposicions pròpies del seu codi deontològic.
- Identifiqui i analitzi qüestions ètiques que es plantegen en la seva professió i aprengui a donar-hi respostes fonamentades.
- S'iniciï en el coneixement dels criteris ètics i metodologies que s'utilitzen en bioètica per a prendre decisions.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb els pacients, les famílies i els grups socials, així com l'expressió de les seves preocupacions i interessos.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer i desenvolupar la teoria de la comunicació i les habilitats interpersonals.
- Comprendre les teories de l'aprenentatge a aplicar en l'educació per la salut i en el propi procés d'aprenentatge al llarg de tota la vida.
- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.

CONTINGUTS:

1. Antropologia
  1. L'home un ésser pluridimensional i plurirelacional.
  2. La dimensió ètica de la persona humana.
  3. La dignitat humana.
2. Ètica
  1. Moral i ètica.
  2. Les dues dimensions de la vida moral.
  3. Teories ètiques.
3. Deontologia
  1. Deontologia i codis deontològics.
  2. Els deures professionals i l'excel·lència professional.
  3. Presentació i anàlisi d'alguns codis deontològics de l'àmbit sanitari.
4. Bioètica
  1. Naturalesa i objectius de la bioètica.
  2. Criteris i metodologies per a prendre decisions.
  3. Comitès de bioètica.
5. Biodret
  1. Concepte de biodret.
  2. Relacions entre ètica i dret.
  3. Responsabilitat jurídica dels professionals de la salut.
  4. Aspectes a tenir en compte en la política legislativa en l'àmbit de les ciències de la salut.
6. Drets humans
  1. Concepte i fonaments dels drets humans.
  2. Les tres generacions de drets humans.
  3. La protecció dels drets humans.
7. Drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària
  1. El malalt subjecte de drets i deures.
  2. Cartes de drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària.
8. Final de la vida
  1. Morir avui.
  2. Aspectes ètics de les intervencions en el final de la vida: obstinació terapèutica, eutanàsia, suïcidi assistit i cures paliatives.
  3. Documents de voluntats anticipades.
9. Inici de la vida
  1. Estatut epistemològic de l'embrió.
  2. Aspectes ètics i legals en l'inici de la vida.
10. Dret a la informació i el consentiment informat
  1. Dret a la informació i consentiment informat: fonamentació ètica.
  2. El consentiment informat: un procés.
  3. Excepcions.
  4. Els formularis de consentiment informat.
11. Intimitat i confidencialitat
  1. Intimitat i confidencialitat: concepte i fonamentació ètica
  2. Regulació ètica i jurídica.
  3. Excepcions.
  4. Dificultats actuals en la protecció de la intimitat i la confidencialitat.
12. Investigació amb éssers humans
  1. Problemes ètics a l'entorn de la investigació amb éssers humans.
  2. Criteris ètics per a la investigació.
  3. La investigació amb animals: el debat sobre els 'drets dels animals'.
13. Ètica ambiental o ecoètica

1. Els grans problemes medioambientals.
2. Diversitat d'ètiques ambientals.
3. Algunes propostes normatives.

AVALUACIÓ:

Continuada:

- Lectura articles (25%): Es faran dues proves de lectura a classe.
- Activitats sobre el temari (25%): Hi haurà tres activitats d'avaluació continuada. Si el dia que hi ha l'activitat presencial l'estudiant, per la raó que sigui, no pot assistir-hi, no hi ha possibilitat de realitzar-la posteriorment, i per tant es puntuarà amb un 0. La nota final de les activitats serà la mitjana de les quatre activitats, tant si s'han fet com si no.
- Prova de síntesi (50%): Serà sobre els 13 temes del programa, amb 50-60 preguntes tipus test.

Per aprovar l'assignatura cal treure una puntuació mínima de 5 en cadascuna de les tres parts (lectura articles, activitats sobre el temari i prova de síntesi).

- Els estudiants que no arribin a aprovar entre les tres parts un 50% de l'assignatura, els quedarà l'assignatura suspesa, i no tindran opció de fer un examen en el període complementari de setembre.
- Els estudiants que entre les tres parts aprovin més del 50% de l'assignatura tindran opció de recuperar la part suspesa en un examen durant el període complementari de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Beauchamp, T.L.; Childress, J.F. (2013). *Principles of biomedical ethics*. New York: Oxford University Press.
- Camps, V. (2005). *La voluntad de vivir*. Barcelona: Ariel.
- Gracia, D.; Júdez, J. (Eds.) (2004). *Ética en la práctica clínica*. Madrid: Triacastela.
- Jonsen, A.; Siegler, R.; Winslade, M. (2005). *Ética clínica*. Barcelona: Ariel.

Complementària

- Couceiro, A (Ed.) (1999). *Bioética para clínicos*. Madrid: Triacastela.
- Cortina, A. (1996). *El quehacer ético*. Madrid: Santillana.
- Droit, R.P. (2009). *L'éthique expliquée à tout le monde*. Paris: Seuil.
- Feito, L.; Gracia, D.; Sánchez, M (Ed.) (2011). *Bioética: el estado de la cuestión*. Madrid: Triacastela
- Garvery, J (2010). *La ética del cambio climático*. Barcelona: Proteus.
- Giner, S. (2012). *El origen de la moral*. Barcelona: Ediciones Península.
- Gracia, D. (2007). *Fundamentos de bioética*. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D. (2007). *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D. (2004). *Como arqueros al blanco. Estudios de bioética*. Madrid: Triacastela.
- Hottois, G. (2004). *Qu'est-ce que la bioéthique?* Paris: Vrin.
- Rodríguez, J. M. (2008). *Ética y derechos humanos en la era biotecnológica*. Madrid: Dykinson.
- Simón, P. (2000). *El consentimiento informado*. Madrid: Triacastela.
- Savulescu, J. (2012). *¿Decisiones peligrosas? Una bioética desafiante*. Madrid: Tecnos.
- Torralba, F. (1998). *Antropología del cuidar*. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina – IBB.

Cultura, Societat i Salut

Formació Bàsica

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Ramon Aribau
- Laura Mascarella Terradellas

OBJECTIUS:

L'assignatura té com a objectius donar a conèixer l'ésser humà en l'àmbit de la salut, la malaltia i l'atenció. L'antropologia relaciona el concepte de cultura amb les creences, valors, símbols i estils de vida d'un grup. Les representacions de malaltia i salut dels grups culturals estan íntimament lligades a les pràctiques ja siguin de cura o de costums, que son transmeses de generació a generació.

Un aspecte bàsic com a essència de l'ensenyament, és capacitar a la reflexió dels sistemes d'organització social, de grups, famílies, comunitats i sistemes de cura de les diferents realitats socioculturals.

L'objectiu del curs és apropar l'alumne a la comprensió, el desenvolupament en l'adquisició d'eines i competències, que permetin donar resposta a les diferents necessitats plantejades en un context social i pluricultural. I entendre els continguts teòrics i/o metodològics que l'antropologia de la salut ha desenvolupat en l'estudi sociocultural dels processos de salut/ malaltia/atenció.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Apreciació de la diversitat i multiculturalitat.
- Habilitat per treballar en un context internacional.
- Capacitat per aprendre.
- Comprensió de les cultures i els costums d'altres països.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Comprendre els conceptes fonamentals de la salut i la funció que realitza el fisioterapeuta en el sistema sanitari.

CONTINGUTS:

1. Introducció. Antropologia general. Conceptes de grup, de família, d'estructura social i status.
  1. Conceptes de cultura, aculturació, etnocentrisme, perspectiva Èmic-Ètic i Alteritat
  2. L'antropologia i els camps d'estudi teòrics.

3. Conceptes teòrics de l'antropologia i models explicatius
2. La construcció i la dimensió sociocultural del patiment.
  1. Els factors que poden influenciar en els processos de salut / malaltia i atenció / marginació/ exclusió/
  2. Models de pràctiques i la seva relació amb canvis sociopolítics, econòmics i de valors: El concepte de cos: discapacitats i adaptacions, i diferents interpretacions segons els grups socioculturals
  3. Els processos de cura.
  4. Els diversos dispositius de cura i atenció
3. Sistema Biomèdic
  1. Sistemes tradicionals
  2. Aspectes culturals i representacions de salut i malaltia
  3. Estudis de sistemes culturals: Representacions de salut i malaltia i diferents sistemes de cura
4. Bases de coneixement Metodològiques
  1. Coneixements de recerca en equips multidisciplinaris: Objectius de la metodologia qualitativa.
  2. Coneixement d'experiències: treball de camp, tècniques en un projecte de recerca
5. Diversitat cultural: Pluralisme i ciutadania
  1. L'antropologia mèdica i els estudis de migracions
  2. Salut i Pluralisme mèdic
  3. Formació en els estudis sanitaris: societats pluriculturals (taller)
6. Les xarxes de recolzament sociosanitaris des d'una perspectiva global
  1. La societat civil i processos de salut i malaltia. Recorreguts o itineraris terapèutics (estudi de cas)

AVALUACIÓ:

- Avaluació bibliografia, fitxes de lectura com treball pràctic (20% de la nota final de l'assignatura)
- Seminaris participatius i tallers: aportacions dels estudiants (25% de la nota final de l'assignatura)
- Prova teòrica escrita de continguts 25%
- 2a Prova teòrica escrita. Avaluació de l'assaig escrit que l'estudiant presenta a final de curs: (30% de la nota final de l'assignatura)

S'avaluen aspectes relacionats amb les competències adquirides al llarg del semestre:

- Capacitat d'argumentació teòrica de la documentació bibliogràfica
- Capacitat de discussió i síntesi sobre els autors.
- Adquisició de les competències dirigides a l'atenció de la diversitat
- L'adquisició de reflexió i coneixement d'un cas pràctic o d'una situació
- Capacitat de comprendre l'alteritat i d'assolir una atenció dirigida a una ciutadania plural

* Hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Aquesta convocatòria contempla dos períodes diferenciats d'avaluació. En primer lloc el període ordinari, que es realitza de forma integrada al procés formatiu i dins el període lectiu. A més, s'estableix un segon període d'avaluació complementària en el qual l'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del primer període. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

- Allué, Marta, *La Piel Curtida*, Ed. Bellaterra, 2008.
- * *Discapacitados: La Reivindicación de la Igualdad en la Diferencia*, Ed. Bellaterra. 2003.
- Fresquet Febrer, J.L. *Salut, Malaltia i Cultura*. València, Universitat de València, 2006.
- Laplantine, François, *Antropología de la Enfermedad*. Buenos Aires: Del Sol, 1999.

- Mallart i Guimerà, *Sóc Fill dels Evuzok*, Barcelona: La Campana, 1992.
- * Martínez Hernáez, Ángel, *Antropología Médica, Teorías sobre la cultura, el poder y la enfermedad*, 2008.
- Sontag, Susan (1997), *La malaltia com a metàfora*, Barcelona: Empúries, 2a ed. 1989.

Les lectures marcades, poden estar subjectes a algun canvi en funció dels seminaris i d'una altra temàtica d'interès actual.

Estudi del Cos Humà II

Formació Bàsica

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Constanti Serra Genis
- Gemma Alegre Casals
- Pere Sole Puso
- Xavier Clos Busquets
- Xavier De Castro Gutierrez

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura, juntament amb la d'Estudi del Cos Humà I, i Cinesiologia i Sistema Nerviós, conformen la matèria d'Anatomia i proporcionen els coneixements sobre les estructures de l'organisme i la seva funcionalitat.

Aquests coneixements seran necessaris per assolir els objectius d'aprenentatge d'assignatures dels propers cursos com Fisiopatologia i Patologia medicoquirúrgica.

Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics, però seran d'utilitat els coneixements de biologia general.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.

CONTINGUTS:

1. Locomotor

1. Teixit ossi. Generalitats. Classificació.
2. L'articulació. Generalitats. Classificació.
3. El múscul. Generalitats. Classificació.
4. La cintura escapular. Estructura òssia i articular. Músculs de la cintura escapular.
5. L'extremitat superior. Estructura òssia i articular. Musculatura de l'extremitat superior.

6. La cintura pelviana. Estructura òssia i articular. Musculatura pèlvica.
  7. L'extremitat inferior. Estructura òssia i articular. Musculatura de l'extremitat inferior.
  8. El tronc. Estructura òssia i articular del raquis. La caixa toràctica. Musculatura del tronc i abdominal.
  9. El cap. Estructura òssia i articular. Musculatura
2. Renal
    1. Generalitats anatòmiques.
    2. Funcions del ronyó.
    3. Mecanismes de filtració, reabsorció i secreció en la formació de l'orina.
    4. Activitat osmòtica del ronyó.
    5. Funcions del ronyó en la regulació de l'equilibri àcid-base.
    6. La micció.
  3. Genital
    1. Generalitats anatòmiques de l'aparell genital masculí.
    2. Funcions de l'aparell genital masculí.
    3. Generalitats anatòmiques de l'aparell genital femení.
    4. Funcions de l'aparell genital femení.
    5. Glàndules mamàries.
  4. Digestiu
    1. Generalitats anatòmiques.
    2. Coordinació fisiològica de les activitats de l'aparell digestiu.
    3. Masticació. Deglució. Motilitat de la boca i esòfag.
    4. Digestió salival. Funcions de la saliva i regulació secretora.
    5. Característiques funcionals de la digestió gàstrica.
    6. Característiques funcionals de la digestió intestinal.
    7. Estructura funcional del fetge i vesícula biliar.
    8. El pàncreas en la digestió.
    9. Trànsit i absorció intestinal. Defecació.
  5. Hormones
    1. Principis fonamentals d'endocrinologia. Hormones.
    2. Hipòfisi. Adenohipòfisi. Neurohipòfisi.
    3. Tiroides. Anatomia i funcions.
    4. Glàndules suprarrenals. Anatomia i hormones.
    5. Pàncreas. Anatomia i hormones.
    6. Gònades masculines. Anatomia i hormones.
    7. Gònades masculines. Anatomia i hormones.
    8. Gònades femenines. Anatomia i hormones.
  6. Homeostasi
    1. Medi intern. Líquids i compartiments de l'organisme. Homeostasi.
    2. Electròlits.
    3. Aigua i osmolaritat dels líquids de l'organisme.
    4. Regulació de l'equilibri àcid-base.

AVALUACIÓ:

L'assignatura es pot superar a través d'una avaluació continuada sumatòria.

Aquesta consistirà en la realització obligatòria de les següents activitats:

- Prova escrita. Es realitzaran 2 proves escrites, amb un valor del 40% cadascuna. La primera es realitzarà dins de les 15 setmanes del període ordinari d'avaluació. La segona coincidirà amb la convocatòria oficial del període ordinari d'avaluació. En cas de no superar alguna d'aquestes dues proves escrites, es podrà recuperar en el període d'avaluació complementària, sempre i quan el 50% de l'assignatura estigui aprovada.

- Activitats dirigides que caldrà lliurar en els terminis establerts en el pla de treball, no recuperables:
  - Activitat 1, amb un valor del 5% del total de la nota.
  - Activitat 2, amb un valor del 5% del total de la nota.
  - Activitat 3, amb un valor del 5% del total de la nota.
  - Activitat 4, amb un valor del 5% del total de la nota.

Observacions:

Per poder fer mitjana dels resultats obtinguts en les diferents activitats i proves a avaluar, cal que cadascuna d'elles hagi estat superada amb una nota igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Amat Muñoz, P. i J.M. Smith-Agreda. (2007-2008). *Anatomía humana y funcional y aplicativa de Escolar*. 5ª ed. Barcelona: Espax.
- Drake, R. (2013). *Anatomía Básica*. Barcelona: Elsevier
- Sobotta (2001). *Atlas de anatomía Humana de Sobotta (recurs electrònic)*. 21ª ed. Madrid: Médica panamericana
- Thibodeau-Patton (2008). *Estructura y funcion del cuerpo humano*. 13ª ed. Barcelona: Elsevier.
- Tortora, G.J i B. Derrickson. (2013). *Principios de anatomía y fisiología*. 13ª ed. Mèxic: Médica Panamericana.

Complementària

- Agur, A.M.R. (1994). *Atlas de anatomía de Grant*. Madrid: Médica Panamericana.
- Lippert, Herbert. (2005). *Estructura y morfología del cuerpo humano*. Madrid: Marbán.
- Moore, Keith L. (2009). *Fundamentos de anatomía: com orientación clínica*. Madrid: Wolters Kluwer.
- Nguyen, S.H. (2007). *Manual de anatomía y fisiología humana*. Madrid: DAE.
- Perlemuter, Léon (1999). *Anatomo-fisiología*. Barcelona: Masson.
- Thibodeau-Patton (2007). *Anatomía y fisiología*. 6ª ed. Madrid: Elsevier.
- Tixa, Serge. (2006). *Atlas de anatomía palpatoria: investigación manual de superficie*. Amsterdam; Barcelona: Elsevier Masson.
- Vigué, Jordi; Martín, Emilio. (2006). *Atlas del cuerpo humano: anatomía, histología, patologías*. Madrid: Difusión Avances de Enfermería.

Fonaments de la Professi3 II

Obligat3ria

Segon

Cr3dits: 6.00

Llengua d'impartici3: Catal3

PROFESSORAT

- Carles Pares Martinez
- Daniel Jimenez Hernandez
- Joan Rodriguez Delgado
- Roser Picas Baltanas
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la mat3ria de Fonaments i Valoraci3 en Fisioter3pia, i forma part de l'inici de la formaci3 espec3fica en Fisioter3pia. A Fonaments II l'estudiant t3 el primer nivell d'aprenentatge de les habilitats manuals d'un fisioterapeuta, en el marc de la identificaci3 de les estructures musculars i esquel3tiques b3siques de les extremitats, tronc i pelvis.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement b3sic de la profesi3.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anat3miques com a base de coneixement per establir relacions din3micament amb l'organitzaci3 funcional.
- Recon3ixer les situacions de risc vital i saber executar maniobres de suport b3sic i avançat.

CONTINGUTS:

1. Palpaci3 d'estructures anat3miques
  1. Morfologia. Relaci3. Funcionalitat.
    1. Plans i eixos
2. Palpaci3 d'extremitat superior
  1. Palpaci3 3ssia
  2. Palpaci3 parts toves
3. Palpaci3 d'extremitat inferior
  1. Palpaci3 3ssia
  2. Palpaci3 parts toves
4. Palpaci3 del tronc i pelvis
  1. Palpaci3 3ssia
  2. Palpaci3 parts toves
5. Mobilitzacions articulars

1. Definició, principis i marc teòric del moviment passiu.
2. Definició de presa, contrapresa i acció de la mobilització
3. Principis d'ergonomia del fisioterapeuta durant la mobilització
6. Mobilitzacions passives simples i combinades d'extremitat superior
  1. Mobilitzacions simples d'espatlla, colze i canell
  2. Mobilitzacions combinades d'ES
7. Mobilitzacions passives simples i combinades d'extremitat inferior
  1. Mobilitzacions simples maluc, genoll i turmell
  2. Mobilitzacions combinades d'EI
8. Principi de prevenció d'infeccions
  1. Definició d'infecció
  2. Processos infecciosos més freqüents en l'àmbit de la Fisioteràpia
  3. Prevenció
9. Conceptes bàsics de reanimació cardiorespiratòria
  1. Respiració assistida i massatge cardíac

AVALUACIÓ:

L'avaluació es realitza a través d'un procés d'avaluació continuada que contempla els següents indicadors:

- Avaluació en forma de prova escrita, del contingut teòric i pràctic de l'assignatura que equival a un 40 % de la qualificació global.
- Portafoli de l'alumne que recull la presentació de les fitxes de reconeixement palpatòri que equival a un 20% de la qualificació global.
- Prova pràctica de reconeixement palpatòri que equival a un 30% de la qualificació global.
- Avaluació treball cooperatiu que equival a un 10% de la qualificació global

L'avaluació continuada és el resultat d'aquest procés d'avaluació i es necessari superar cadascuna de les seves parts

Si no es compleix un mínim del 80% d'assistència a les classes pràctiques, l'avaluació continuada es considera no superada, i per tant, suspesa.

En el cas de no superar alguna de les parts de l'avaluació continuada i que aquesta no sigui més del 50% del total de l'avaluació de l'assignatura, l'assignatura es considera pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació del mes de setembre.

A tal efecte, es consideren activitats recuperables la prova escrita, la prova pràctica i el portafoli.

BIBLIOGRAFIA:

- Kapandji (1997). *Cuadernos de fisiología articular*. 5a ed. Madrid: Médica Panamericana.
- Tixa, Serge (2007). *Atlas de anatomía palpatoria: investigación manual de superficie*. Barcelona: Elsevier Masson.
- Drake, Richard (2005). *Anatomía de Gray para estudiantes*. Madrid: Elsevier

Psicologia Evolutiva i de la Salut

Formació Bàsica

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Cristina Ruiz Coloma
- Laia Briones Buixassa
- Montserrat Moncunill Lopez

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén donar a conèixer els continguts essencials de la psicologia evolutiva i de la salut, així com la seva aplicació a la pràctica professional. Es considera de fonamental importància en la formació bàsica dels professionals de la salut.

Els seus objectius són:

- Conèixer els esdeveniments fonamentals en relació a la història i actualitat de la disciplina.
- Adquirir el coneixement dels aspectes psicològics del desenvolupament humà al llarg del cicle vital.
- Conèixer les diferents corrents i models actuals de la psicologia.
- Identificar la importància de les situacions crítiques de pèrdua i processos de dol normal i patològic, així com la diversitat de les respostes davant de la salut /malaltia.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Conèixer i comprendre els processos de desenvolupament evolutiu des d'una perspectiva psicològica i de cicle vital.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per aprendre.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.
- Comprendre els aspectes psicològics en la relació fisioterapeuta-pacient.

CONTINGUTS:

1. Mòdul: Introducció a la psicologia
  1. Epistemologia de la psicologia.
  2. La psicologia de la salut i els seus àmbits d'actuació
  3. Els factors psicosocials que intervenen en el procés salut-malaltia
  4. La salut mental: diferents concepcions
  5. L'aportació de la psicologia a la situacions crítiques, conflicte i dol
2. Mòdul: Els marcs teòrics
  1. Conductisme
    1. Principals autors.
    2. Bases teòriques
    3. Models d'intervenció
  2. Humanisme
    1. Principals autors
    2. Bases teòriques
    3. Models d'intervenció
  3. Psicoanàlisi
    1. Principals autors
    2. Bases teòriques
    3. Models d'intervenció
3. Mòdul: Psicologia Evolutiva: Característiques psicològiques del desenvolupament al llarg del cicle vital.
  1. Primera infància. Primer any de vida
  2. Primera infància. Segon any de vida.
  3. Els anys preescolars.
  4. La infància intermèdia.
  5. Adolescència.
  6. Maduresa.
  7. Vellesa.

AVALUACIÓ:

Sistema d'avaluació

- Proves escrites. Valor 50% (recuperable)
- Dossier de treballs individuals. Valor 15% (no recuperable)
- Quadre comparatiu. Valor 10%. (no recuperable)
- Treball Grupal i exposició a classe. Valor 25%. (no recuperable)

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Latoores, J.M. *Ciencias psicosociales aplicadas*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Liberman, R. *Iniciación al análisis y terapia de la conducta*. Barcelona: Fontanella.
- Rogers, C.R. *El camino del ser*. Barcelona: Kairós, 1982.
- Triado, C. *Psicología Evolutiva*. Vic: Eumo Editorial.
- Whaley, D.; Malott, R. *Psicología del comportamiento*. Barcelona: Fontanella.
- Amigo Vázquez, I.; Fernández Rodríguez, C.; Pérez Álvarez, M. *Manual de psicología de la salud*. Madrid: Pirámide, 1998.
- Ballester Arnal, R. *Introducción a la psicología de la salud: aspectos conceptuales*. València: Promolibro, 1998.

- Gil Roales-Nieto, J. *Manual de Psicología de la Salud*. Granada: Némesis, 1997.
- Taylor, S. E. *Health Psychology* (4a. ed.). New York: McGraw-Hill, 1999.

Complementària

- León Rubio, J. M.; Medina Anzano, S. (2002). *Psicología Social de la Salud: fundamentos teóricos y metodológicos*. Sevilla: Comunicación Social.
- Rodríguez Marín, J. (1995). *Psicología social de la salud*. Madrid: Síntesis.
- Simón, M. A. (1999). *Manual de Psicología de la Salud: Fundamentos, Metodología y Aplicaciones*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Robler, J.I.; Medina, J.L. *Intervención en catastrofes*. Madrid: Síntesis.
- Buckman, Robert (1998) *Com donar males noticies*. Vic: Eumo Editorial.
- Rossi, Roberto (2002). *Los consejos del psicólogo para superar el estrés*. Editorial del Vecchi
- Sivak, Roberto. Wiater, Pierre (1992). *Alexitimia, la dificultad para verbalizar afectos*. Barcelona: Paidós.
- Marty, Pierre (1992). *La psicopatología del adulto*. Amorrortu Editores.
- Bergeret, J. *Psicología patológica*. Barcelona: Toray-Masson, 1977.
- Bermejo, J.C. *Apuntes de relación de ayuda*. Madrid: Cuadernos del Centro de Humanización de la Salud, 1996.
- Chaplin, J.; Krawiwc, T.S. *Psicología: Sistemas y teorías*. Mèxic: Nueva colección Interamericana.
- Mira, V.; Ruiz, P.; Gallano, C. *Conceptos freudianos*. Síntesis, 2005.

Salut Pública

Obligatòria

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Carlos Alejandro Boso Gaspar
- Valeria Santoro Lamelas

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria principal de Salut Pública, Educació, Gestió i Administració de Serveis. S'imparteix en la formació bàsica de Fisioteràpia i es relaciona amb altres assignatures de primer curs i següents.

L'assignatura pretén que l'estudiant adquireixi les competències necessàries que li permetran desenvolupar les seves funcions professionals des d'una perspectiva integral de la salut, tenint en compte l'abast poblacional i mediambiental, i d'acord amb les normes i lleis que emmarquen el sistema sanitari i la fisioteràpia.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per aprendre.
- Sensibilitat davant qüestions mediambientals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Comprendre els conceptes fonamentals de la salut i la funció que realitza el fisioterapeuta en el sistema sanitari.
- Comprendre els factors relacionats amb la salut i els problemes relacionats amb la fisioteràpia en els àmbits de l'atenció primària, especialitzada i salut laboral.
- Conèixer el sistema sanitari espanyol.

CONTINGUTS:

1. Mòdul: Salut i els seus determinants.
  1. Salut i malaltia. Concepte i definicions
  2. Evolució i enfocaments. Procés salut-malaltia
  3. Determinants del procés salut-malaltia

4. Estil de vida i biologia humana.
5. Origen, evolució i transmissió de la malaltia
2. Mòdul: Atenció Sanitària
  1. Atenció de salut. Modalitats d'atenció sanitària
  2. Salut Pública i Salut comunitària : conceptes i evolució.
  3. Atenció Primària de Salut: filosofia i fonaments
  4. Promoció de la salut. Participació Comunitària
  5. Prevenció de la malaltia. Nivells. Vacunació
3. Mòdul: El Medi ambient i la Salut
  1. Coneixement dels factors del medi ambient i la seva influència en la salut de la població
    1. L'atmosfera, l'aigua, el sòl, i els seus contaminants.
    2. Contaminació per residus sòlids (gestió dels residus sanitaris).
    3. Contaminació física: per radiacions, per soroll.
  2. Microbiologia bàsica
    1. Característiques generals: virus, bacteris, protozous, fongs i helmints
    2. Interaccions microbianes amb els humans
    3. Malalties transmissibles
4. Mòdul: Estudi de les poblacions i els seus problemes de salut: Mesures en Salut Pública i fonts d'informació.
  1. Demografia
    1. Conceptes demogràfics bàsics.
    2. Estructura de la població.
    3. Dinàmica de la població.
    4. Tendències demogràfiques.
  2. Epidemiologia
    1. Conceptes i usos de l'epidemiologia
    2. Mesures de freqüència de la malaltia: prevalença i incidència
    3. Disseny d'estudis epidemiològics
    4. Cribratges
    5. Vigilància epidemiològica
5. Mòdul: Aspectes Jurídics relacionats amb la professió
  1. La relació jurídica amb l'usuari.
  2. Norma jurídica: concepte, vigència i publicitat
  3. El dret civil: la persona humana
  4. El dret penal: concepte general. Delictes sobre responsabilitat
  5. Llei d'Ordenació de les Professions Sanitàries (LOPS)
6. Mòdul: Organització i legislació sanitària
  1. Sistema Sanitari i Models.
  2. Sistema sanitari espanyol i Llei General de Sanitat.
  3. Sistema sanitari català i Llei d'Ordenació Sanitària. Altres CCAA
  4. O.M.S i altres organismes internacionals.

AVALUACIÓ:

- Participació a les activitats teòriques (PAT), no recuperable: exercicis, lectures, treballs, presentacions orals, assistència, participació a classe... (30% de la nota final de l'assignatura).
- Proves escrites parcials sobre els continguts, recuperables (70% de la nota final de l'assignatura).
- Ambdues parts cal aprovar-les (puntuació igual o superior a la meitat corresponent) per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Colomer Revuelta, C.; Álvarez Dardet, C. (2000) *Promoción de la salud y cambio social*. Barcelona: Elsevier.
- De la Rosa, M.; Prieto, J.; Navarro, J.M. (2011). *Microbiología en Ciencias de la Salud. Conceptos y Aplicaciones*. 3a. ed. Barcelona: Elsevier.
- Frías Osuna, A. (2000), *Salud Pública y educación para la salud*. Barcelona: Masson.
- Hernández-Aguado, I.; Gil de Miguel, A.; et. al. (2011) *Manual de Epidemiología y Salud Pública para grados en ciencias de la salud*. Madrid: Médica Panamericana.
- Ley General de Sanidad BOE núm,102 pag. 15215 (29/4/86).
- Martín Zurro, A.; Cano, J.F. (2008) *Atención Primaria: conceptos, organización y práctica clínica*. (2 vol.) Madrid: Elsevier.
- Prats (2011) *Microbiología Clínica*. Madrid: Médica Panamericana.
- Regueiro González; López Larrea; González Rodríguez; Martínez Naves (2011). *Immunología*. 4ª ed. Madrid: Médica Panamericana.
- Romero Cabello (2011) 3a. ed. *Microbiología y parasitología humana*. Madrid: Médica Panamericana.
- Sociedad Española de Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica (2011) *Tratado SEIMC de enfermedades infecciosas y microbiología clínica*. Madrid: Médica Panamericana.

Els professors facilitaran bibliografia complementària específica i altres fonts de documentació.

ASSIGNATURES DE SEGON CURS

Cinesiologia i Sistema Nerviós

Formació Bàsica

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Gemma Alegre Casals
- Pere Sole Puso

OBJECTIUS:

- Cinesiologia: proporcionar als alumnes els coneixements teòrics i pràctics sobre els moviments del cos humà, en base als principis biomecànics.
- Sistema nerviós: adquisició dels coneixements de l'anatomia, fisiologia i fisiopatologia del sistema nerviós.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.

CONTINGUTS:

Cinesiologia:

1. Generalitats sobre cinesiologia
  1. Introducció a la biomecànica
  2. Moviments articulars, accions musculars i cadenes cinètiques
2. Comportament biomecànic dels teixits corporals
  1. Biomecànica del teixit ossi
  2. Biomecànica del teixit articular
  3. Biomecànica del teixit muscular
  4. Biomecànica del teixit nerviós perifèric

3. Cinesiologia de l'extremitat superior
  1. Espatlla – colze
  2. Canell - mà
4. Cinesiologia de l'extremitat inferior
  1. Maluc
  2. Genoll
  3. Turmell i peu
5. Cinesiologia de la columna vertebral
  1. Columna cervical – dorsal
  2. Columna lumbar
6. La postura humana
  1. Anàlisi de la postura fisiològica
  2. Postures patològiques
7. La marxa humana
  1. Cicle de marxa
  2. Marxes patològiques

Sistema nerviós:

1. Estructures protectores del sistema nerviós central
  1. Crani
  2. Columna vertebral
  3. Meninges
  4. Líquid cefaloraquidi
2. Medul·la espinal
  1. Anatomia microscòpica. Estructura externa
  2. Anatomia microscòpica. Principals vies ascendents i descendents
3. Tronc de l'encèfal
  1. Anatomia macro i microscòpica.
  2. Nuclis dels parells cranials i del tronc de l'encèfal.
  3. Vies nervioses
4. Cerebel
  1. Anatomia macro i microscòpica.
  2. Còrtex
  3. Nuclis
  4. Vies cerebel·loses
5. Cervell
  1. Anatomia macro i microscòpica
  2. Còrtex cerebral
  3. Tractes cerebrals
  4. Nuclis de la base
  5. Diencèfal.
  6. Sistema neuroendocrí
6. Sistema vascular del sistema nerviós central
7. Sistema nerviós autònom o vegetatiu
  1. Vies simpàtiques i parasimpàtiques
  2. Funcions autònomes.
  3. Reflexos neurovegetatius
8. Sistema nerviós perifèric
  1. Estructura i organització dels nervis raquidis
  2. Plexes cervical, braquial i lumbosacre
  3. Dermatoma
  4. Miotoma
9. Vies neuronals de la visió

10. Transmissió nerviosa
  1. Potencial de membrana i d'acció
  2. La sinapsi
  3. Neurotransmissors
11. Transmissió neuromuscular
  1. Placa motora
  2. Unitat motora
  3. To muscular.
  4. Arc reflex.

AVALUACIÓ:

La **nota final** de l'assignatura s'obté ponderant un 60% de la nota final de cinesiologia i un 40 % de la nota final de sistema nerviós.

Durant el període lectiu hi hauran 4 exàmens (2 de CN i 2 de SN) parcials alliberadors amb nota mínima de 5 i recuperables. Per aprovar l'assignatura caldrà haver aprovat totes les parts i les notes finals sortiran del promig de les notes de la totalitat de les 4 parts alliberades.. Hi haurà la opció de recuperar les parts no alliberades en la convocatòria complementària de juny sempre i quan les parts pendents d'aprovar no siguin superiors a dues.

BIBLIOGRAFIA:

- Rodrigo C. Miralles Marrero *Biomecánica clínica de las patologías del aparato locomotor*. Barcelona: Masson, 2007.
- Rodrigo C. Miralles Marrero *Biomecánica clínica del aparato locomotor*. Barcelona: Masson, 1998.
- Michel Dufour *Biomecánica funcional*. Barcelona: Masson, 2006.
- Nordin *Biomecánica básica del sistema musculoesquelético*. McGraw-Hill, 2004.
- Viladot Voegeli, A. *Lecciones básicas de biomecánica del aparato locomotor*. Ed Springer, 2000.
- *Biomecánica de la marcha normal y patológica*. Instituto de Biomecánica de Valencia, 1993.
- Kapandji *Cuadernos de fisiología articular: esquemas comentados de mecánica articular*. Barcelona: Masson.

Cinesiteràpia

Obligatòria

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Montserrat Girbau Pous
- Pere Comet Pascua
- Ricard Castro Prat

OBJECTIUS:

L'assignatura desenvolupa alguns dels aspectes bàsics de la cinesiteràpia, que consisteix en el tractament mitjançant el moviment, tant si és realitzat pel propi subjecte, com si és ajudat per agents externs (mobilitzacions, traccions, politges?). Tot i això ens centrarem especialment en la cinesiteràpia activa, malgrat que també parlarem d'alguns aspectes de la passiva, i estudiarem exercicis específics per a diferents situacions.

Al final de l'assignatura l'estudiant haurà de ser capaç de realitzar una programació d'intervenció bàsica mitjançant el moviment terapèutic, tot relacionant-lo amb les aplicacions terapèutiques bàsiques. Per això haurà d'identificar i quantificar els canvis que el cos, i concretament la musculatura, experimenta quan està subjecte a diferents tipus d'exercicis i esforços. També caldrà que conegui les eines de les quals disposem per aconseguir els objectius descrits anteriorment.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.
- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.

CONTINGUTS:

1. Generalitats de la cinesiteràpia:
  1. Història de la cinesiteràpia.
  2. Tipus de cinesiteràpia.
2. Múscul. Treball i esforç:
  1. Aprofundiment en la fisiologia.
  2. Tipus de contraccions/treballs musculars.
  3. Avaluació de la musculatura.
3. Forces:
  1. Palanques.

2. Inèrcies.
3. Pes segments.
4. Resistències externes.
5. Gravetat
4. Mecanoteràpia:
  1. Politjoteràpia i suspensoteràpia.
  2. Traccions mecàniques.
5. Cinesiteràpia Activa:
  1. Gimnàstica suau.
  2. Concepte de cadenes musculars.
  3. Exercicis específics.
  4. Tècniques (Feldenkrais, Pilates, Antigimnàstica, Klapp)
6. Mobilitzacions passives simples
7. Anàlisi, programació i aplicacions del moviment terapèutic.
  1. Casos clínics.

AVALUACIÓ:

Període ordinari:

Ítems de l'avaluació continuada:

1. Treball en grup d'integració de continguts: 25% de la nota final de l'assignatura
  2. Participació, proves ràpides, exercicis a l'aula... : 20% de la nota final de l'assignatura. (No recuperable).
  3. Avaluacions pràctiques: 20% de la nota final de l'assignatura.
  4. Examen escrit global: 35% de la nota final de l'assignatura.
- Assistència a les classes pràctiques: És necessari un mínim del 80% d'assistència de totes les classes pràctiques. En cas contrari l'apartat d'avaluacions pràctiques quedarà suspès amb un 0.
  - Es realitzarà el promig de les diferents puntuacions obtingudes per establir la nota final, sempre i quan el treball en grup d'integració, les avaluacions pràctiques i l'examen escrit global tinguin una puntuació igual o superior a 5.

Període d'avaluació complementària:

- L'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del període ordinari. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Camacho, Celedonia, I. Díaz, M., De Vega, A. (1996). *Fisioteràpia general: Cinesiteràpia*. Madrid: Síntesis.
- Diversos autors (1998). *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Medicina física*. (Española ed.). París: Éditions Techniques.
- Fernández de las Peñas, C., Melián Ortiz, A. (2013). *Cinesiteràpia*. Barcelona: Elsevier.
- Genot, C.; Oyeron, G.; Leroy, A. (1996). *Kinesiteràpia*. Madrid: Panamericana.

Complementària:

- Shouchard, F. (2000). *Stretching global activo*. Barcelona: Paidotribo.
- Xhardez, Y. (1992). *Vademécum de kinesiología y reeducación funcional*. Buenos Aires: Ateneo.
- Busquet, L. (1995). *Cadenas musculares I-II-III*. Barcelona: Paidotribo.

Els professors recomanaran bibliografia específica i altres fonts de documentació per a cada tema.

Fisiopatologia

Formació Bàsica

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Amadeu Godayol Vila
- Elvira Català March
- Nuria Roger Casals
- Pere Sole Puso
- Xavier De Castro Gutierrez

OBJECTIUS:

L'assignatura té com a objectiu principal que els estudiants adquireixin:

- Coneixements més complets i aplicats sobre la Fisiologia (funcionament normal del cos humà) i la Bioquímica. És imprescindible una bona base de coneixements d'estructura i funció del cos humà.
- Coneixements sobre els mecanismes de producció de les malalties en els diferents nivells (molecular, cel·lular, tisular, d'òrgans i sistèmic)
- Coneixements sobre les repercussions de les alteracions fisiològiques sobre l'organisme
- Coneixements sobre les manifestacions clíniques més importants que provoquen els canvis fisiopatològics sobre l'organisme.
- Coneixements sobre la terminologia mèdica específica.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre els mecanismes de producció de les malalties en els seus diferents nivells, així com les seves principals manifestacions.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.

CONTINGUTS:

Mòdul 1: Fisiopatologia general. Patologia general bàsica

1. Concepte de salut i malaltia. Terminologia. Història Clínica.
2. Adaptació, lesió i mort cel·lular.
3. Mecanismes genètics de la malaltia.
4. Neoplàsies. Biologia del càncer: transformació cel·lular i oncògens.
5. Alteracions de la temperatura corporal: Hipertèrmia, hipotèrmia i febre.
6. Resposta sistèmica a l'agressió (Reacció general al estrès): Estrès i adaptació.
7. Resposta de l'organisme a la lesió: Inflamació. Reparació cel·lular i cicatrització.
8. Malaltia infecciosa.
9. Fisiopatologia del sistema immune (I): Hipersensibilitat i al·lèrgia. Autoimmunitat. Immunodeficiència.
10. Fisiopatologia del sistema immune (II): Immunosupressió i trasplantament d'òrgans.
11. Fisiopatologia de l'envelliment.

Mòdul 2: Aparell Respiratori

1. Estructura i funció: Ventilació. Difusió. Perfusió.
2. Insuficiència respiratòria.
3. Fisiopatologia de la ventilació
4. Fisiopatologia de la circulació pulmonar. TEP.
5. Fisiopatologia pleural

Mòdul 3: Aparell Cardiovascular

1. Fisiopatologia de la contractilitat. Insuficiència cardíaca.
2. Fisiopatologia de la conducció i del ritme cardíac. Arítmies.
3. Fisiopatologia de la circulació coronària. Síndromes coronaris.
4. Fisiopatologia valvular. Estenosis i insuficiència. Repercussions sistèmiques.
5. Insuficiència circulatòria aguda. Xoc. Síncope.
6. Fisiopatologia de la circulació perifèrica arterial i venosa.

Mòdul 4: La sang

1. Fisiopatologia general de l'hematopoesi.
2. Fisiopatologia dels hematies. Síndrome anèmic. Síndrome policitàmic.
3. Fisiopatologia dels leucòcits. Leucocitosi i leucopènia. Síndrome leucèmic.
4. Fisiopatologia dels limfòcits i òrgans limfoides. Adenomegàlies. Esplenisme.
5. Fisiopatologia de l'hemostàsia. Alteracions de les plaquetes i de la coagulació.

Mòdul 5: Sistema Endocrí, Metabolisme i Nutrició

1. Fisiologia hormonal. Tipus i mecanisme d'acció. Regulació hormonal. Hipo i hiperfunció.
2. Fisiopatologia de l'eix hipotàlem-hipofisari. Adenohipòfisi i neurohipòfisi.
3. Fisiopatologia de la tiroides.
4. Fisiopatologia de les glàndules suprarenals
5. Fisiopatologia de les hormones gonadals
6. Fisiopatologia del creixement.
7. Fisiopatologia de les paratiroides i del metabolisme del calci, fòsfor i magnesi.
8. Fisiopatologia del metabolisme dels glúcids: Diabetis Mellitus.
9. Fisiopatologia del metabolisme dels lípids. Hiperlipoproteinèmies.
10. Fisiopatologia del metabolisme de les proteïnes. Amiloidosi.
11. Obesitat. Síndrome metabòlic

Mòdul 6: Aparell Digestiu:

1. Fisiopatologia de la motilitat: Disfàgia. Reflux. Estrenyiment. Ili.
2. Fisiopatologia de la secreció del tub digestiu: Hiperclorhídria. Hipergastrinèmia.
3. Fisiopatologia de la digestió i de l'absorció. Síndrome de malabsorció. Diarrea.
4. Fisiopatologia hepatobiliar. Icterícia i colòstasi. Insuficiència hepatocel·lular. Hipertensió portal
5. Fisiopatologia de la circulació: Hemorràgia digestiva. Isquèmia mesentèrica.

Mòdul 7: Aparell Urinari

1. Fisiologia renal
2. Insuficiència renal aguda i crònica.
3. Alteracions de l'equilibri hidro - electrolític.
4. Alteracions de l'equilibri àcid - base.
5. Fisiopatologia de les vies urinàries i de la micció.

Mòdul 8: Neurologia

1. Fisiopatologia del còrtex cerebral (I): Síndromes corticals funcionals: apràxia, agnòsia, afàsia, amnèsia.
2. Fisiopatologia del còrtex cerebral (II): Síndromes topogràfics: frontal, parietal, temporal, occipital.
3. Fisiopatologia de la motilitat voluntària, to muscular i reflexos.
4. Síndrome piramidal (primera motoneurona). Síndrome de la segona motoneurona.
5. Fisiopatologia de la sensibilitat. Tacte. Dolor. Temperatura.
6. Fisiopatologia de la medul·la espinal. Síndromes medul·lars.
7. Fisiopatologia de la coordinació motora, equilibri i marxa. Síndrome cerebel·lós
8. Fisiopatologia dels nuclis de la base. Parkinsonisme. Síndromes hiperkinètics.
9. Fisiopatologia de la consciència. Alteracions del son. Coma.
10. Fisiopatologia de les demències.
11. Estat confusional agut. Deliris
12. Síndrome epilèptic.
13. Meningisme. Hidrocefàlia. Síndrome d'hipertensió intracranial.

Mòdul 9: Aparell Locomotor

1. Fisiopatologia òssia:
  1. Fisiologia òssia. Remodelació
  2. Fisiopatologia del metabolisme fosfo - càlcic.
  3. Osteopaties metabòliques. Raquitisme i osteomalàcia. Vit. D. Osteodistròfia renal. Malaltia de Paget.
  4. Osteoporosi. Hiperostosi
  5. Estudi general de la infecció òssia. Fisiopatologia. Osteomielitis i osteïtis.
  6. Necrosi òssia avascular
  7. Estudi general de les fractures. Concepte. Etiologia. Mecanismes de producció. Reparació i fases. Clínica general.
  8. Pseudoartrosi.
2. Fisiopatologia articular
  1. Fisiologia articular
  2. Artropaties inflamàtores. Artritis i poliartritis
  3. Artropaties degeneratives. Artrosi
  4. Alteracions de la mobilitat. Rigidesa i laxitud. Luxació i subluxació
3. Fisiopatologia del múscul estriat esquelètic
  1. Fisiologia del múscul esquelètic.
  2. Manifestacions de lesió muscular: debilitat, miàlgia, alteracions de la massa muscular (atrofia-hipertrofia)
  3. Alteracions de la contracció muscular: distonia, tetània, miotonia, rampes.
  4. Miopaties inflamàtores.

5. Rabdomiòlisi.

AVALUACIÓ:

- Avaluació continuada de les activitats realitzades en els diferents mòduls, ja siguin teòriques o pràctiques. Realització de treballs.
- S'avaluaran de manera autònoma els diferents mòduls amb proves alliberadores. Es necessari superar tots els mòduls per aprovar l'assignatura.
- Es podran recuperar mòduls no alliberats durant el curs sempre que no superin el 50 % del total de l'assignatura. La recuperació es realitzarà en el període de setembre.
- Si durant l'avaluació continuada no es supera al menys el 50 % de l'assignatura, no hi haurà opció de recuperació i es considerarà assignatura suspesa i no recuperable.
- La nota final s'obtindrà dels promitjos de les notes dels diferents mòduls aprovats, ja sigui per avaluació continuada o en el període de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

- Guyton, A.C. (2006). *Tratado de fisiología médica*. 11ª ed. Madrid: Elsevier.
- Moore, K.L. (2009). *Fundamentos de anatomía: com orientación clínica*. Madrid: Wolters Kluwer.
- Müller-Sterl, W. (2008). *Bioquímica. Fundamentos para Medicina y Ciencias de la Vida*. Barcelona: Reverté, 2008.
- Pérez Arellano, J.L. (2006). *Manual de Patología General. Sisinio de Castro*. 6ª ed. Barcelona: Masson.
- Porth, C.M. (2006). *Fisiopatología*. 7ª ed. Madrid: Panamericana.
- Thibodeau, G.A. (2007). *Anatomía y fisiología*. 6ª ed. Madrid: Elsevier.
- Tortora, G.J. (2006). *Principios de anatomía y fisiología*. 11ª ed. Mèxic: Médica Panamericana.
- West, J.B. (2008). *Fisiopatología Pulmonar*. 7ª ed. Lippincott Williams & Wilkins.

Procediments Generals en Fisioteràpia I

Obligatòria

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Esther Mur Gimeno
- Marta Valentin Gudiol
- Pere Comet Pascua
- Ricard Castro Prat

OBJECTIUS:

L'assignatura de Procediments Generals en Fisioteràpia I consta dels següents continguts: Estiraments musculars. Massoteràpia. Termoteràpia superficial. Vibroteràpia. Pressoteràpia.

Amb la realització d'aquesta assignatura que pertany a la matèria de Procediments Generals en Fisioteràpia, es pretén que l'estudiant assoleixi els següents objectius:

- Identificar les bases fonamentals dels agents físics (electricitat, aigua, calor, etc.) utilitzats en fisioteràpia, així com els seus efectes i modalitats d'aplicació terapèutica.
- Reconèixer els conceptes de física necessaris per entendre el funcionament de les tècniques de la termoteràpia superficial.
- Conèixer els efectes fisiològics sobre el cos humà que es deriven de l'aplicació de les diferents tècniques de la termoteràpia superficial.
- Adquirir les habilitats pròpies en l'aplicació de les tècniques de la termoteràpia superficial com a eina imprescindible de treball per al fisioterapeuta.
- Explicar els principis mecànics i fisiològics dels estiraments musculars.
- Descriure les diferents modalitats i aplicacions dels estiraments musculars.
- Realitzar adequadament la tècnica dels estiraments musculars.
- Explicar els principis fisiològics i mecànics del massatge i la seva acció sobre l'organisme.
- Descriure detalladament les diferents maniobres que s'utilitzen en el massatge i la seva aplicació.
- Realitzar adequadament les tècniques del massatge.
- Conèixer les evidències (proves científiques) en què es basen les diferents teràpies relacionades amb el massatge.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els principis i les teories dels agents físics i les seves aplicacions en fisioteràpia.
- Comprendre els principis de la biomecànica i l'electrofisiologia, i les seves principals aplicacions en l'àmbit de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.

CONTINGUTS:

1. Estiraments musculars:
  1. La unitat miotendinosa.
  2. Efectes dels estiraments musculars.
  3. Objectius dels estiraments musculars.
  4. Tipus d'estiraments musculars.
  5. Indicacions i contraindicacions dels estiraments musculars.
  6. Normes en l'aplicació dels estiraments musculars.
2. Massoteràpia:
  1. Normes bàsiques a respectar en l'aplicació de la tècnica del massatge.
  2. L'ergonomia en l'aplicació de la tècnica del massatge.
  3. La pell.
  4. Definició de massatge.
  5. Tipus de massatges.
  6. Maniobres bàsiques en l'aplicació de la tècnica del massatge.
  7. Efectes fisiològics del massatge.
  8. Indicacions i contraindicacions de la tècnica del massatge.
3. Termoteràpia superficial. Vibroteràpia. Pressoteràpia:
  1. Definició de termoteràpia.
  2. Regulació de la Temperatura en l'ésser humà.
  3. L'estímul tèrmic. Reacció de l'ésser humà davant l'estímul tèrmic.
  4. Formes de propagació de la calor.
  5. La termoteràpia per conducció.
  6. La termoteràpia per convecció.
  7. La termoteràpia per conversió.
  8. Indicacions i contraindicacions de les tècniques de la termoteràpia superficial.
  9. Definició de Vibroteràpia.
  10. Indicacions i contraindicacions de la vibroteràpia.
  11. Definició de Pressoteràpia.
  12. Indicacions i contraindicacions de la pressoteràpia.

AVALUACIÓ:

Període ordinari:

Ítems de l'avaluació continuada:

1.- Continguts pràctics: 40% de la nota final de l'assignatura (Massatge: 20% i Estiraments M: 20%)

- Els continguts pràctics s'avaluaran de forma continuada mitjançant la valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge i/o a través d'exàmens pràctics.
- Assistència a les classes pràctiques: Si no es compleix un mínim del 80% d'assistència a les classes pràctiques en cada un dels blocs temàtics pràctics, l'avaluació pràctica es considerarà suspesa amb una qualificació de 0.

2.- Continguts teòrics: 60% de la nota final de l'assignatura (1a prova: 25% i 2a prova: 35%).

- Els continguts teòrics s'avaluaran mitjançant el sistema d'avaluació continuada a través de varies proves escrites realitzades durant el semestre.
- Per tal d'alliberar els continguts de la 1a prova, caldrà treure una nota de 7 o superior.
- Es podrà realitzar el promig de les diferents puntuacions obtingudes per establir la nota final, sempre i quan les diferents avaluacions pràctiques i les diferents proves escrites tinguin una puntuació igual o superior a 4.

Període d'avaluació complementària:

- L'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del període ordinari. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

- Bogey (1993). *Manual de Masaje*. Barcelona: Masson.
- Canamasas, S. (1993). *Técnicas manuales: masoterapia*. Barcelona: Masson-Salvat.
- Cassar, M. (2001). *Manual de masaje terapéutico: una guía completa dirigida al estudiante y al fisioterapeuta*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
- Clay, J.H. (2004). *Masoterapia clínica básica: integración terapéutico-anatómica*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
- Esnault, M. (2001). *Estiramientos Analíticos en Fisioterapia*. Masson.
- Albornoz Cabello, M., Meroño Gallut, J. (2012) *Procedimientos generales de fisioterapia*. Barcelona: Elsevier.
- Marin, J.M. (2000). *Electroterapia para fisioterapeutas*. Madrid: Panamericana.
- Neiger, Henri (1998). *Estiramientos Analíticos Manuales*. Panamericana.

Els professors recomanaran bibliografia específica i altres fonts de documentació per a cada tema.

Valoració i Diagnòstic en Fisioteràpia

Obligatòria

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Daniel Jimenez Hernandez
- Juan Pedro Gonzalez Torcal
- Marc Vidal Falguera
- Roser Picas Baltanas

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria de Fonaments i Valoració en Fisioteràpia on l'estudiant adquireix l'aprenentatge per realitzar una valoració de forma sistemàtica i programada dels sistemes osteoarticular i musculoesquelètic, així com de les activitats funcionals de l'home per tal de poder establir el Diagnòstic en Fisioteràpia.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.
- Comprendre la teoria general del funcionament, la discapacitat i salut i la seva classificació internacional, així com els models d'intervenció en fisioteràpia i la seva pràctica assistencial.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.

CONTINGUTS:

1. Diagnòstic en Fisioteràpia
  1. La classificació internacional de la funcionalitat. Relació amb el diagnòstic de Fisioteràpia
  2. Instruments de valoració i relació amb la CIF
  3. Grau de fiabilitat dels instruments de valoració
2. Balanç articular i exploració funcional
  1. Valoració de les articulacions d'extremitat superior, inferior, columna vertebral i tronc
3. Balanç muscular
  1. Extremitat superior, extremitat inferior i tronc
4. Perimetria i proves especials
  1. Proves especials de valoració osteoarticular i musculoesquelètiques
  2. Mesures del volum d'extremitats superiors, inferiors i tronc

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada:

- Els continguts teòrics s'avaluaran a través de proves escrites i presentació de treballs durant el semestre.
- Els continguts pràctics s'avaluaran de forma continuada a través de la realització d'exàmens escrits, orals i pràctics al llarg de la realització de les classes pràctiques.
- La nota final de l'assignatura serà un 40% de la part pràctica, 40% de la part teòrica i un 20% del treball digital. Cada part s'ha de superar amb una nota mínima de 5 per poder fer la mitjana.
- **L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques** no podrà avaluar-se a través del sistema d'avaluació continuada i aquesta part quedarà suspesa.
- **L'estudiant que no superi l'avaluació continuada** tindrà l'opció de realitzar una prova al juny de la part suspesa, sempre i quan aquesta part suspesa no superi el 50% de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Hislop H. Daniels & Worthingham (2003). *Técnicas de balance muscular*. (7a ed.) Madrid: Elsevier.
- Norkin-White (2006) *Goniometría. Evaluación de la movilidad articular*. Madrid: Marban.
- Antonio Jurado Bueno; Ivan Medina Porqueres (2007). *Manual de pruebas diagnosticas. Traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Doreen, Bauer (1994). *Rehabilitación: enfoque integral. Principios prácticos*. Barcelona: Masson-Salvat.

Anglès per a les Ciències de la Salut

Formació Bàsica

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Anglès

PROFESSORAT

- Josefina Guix Soldevila
- M. Carme Crivilles Grau

OBJECTIUS:

Anglès per a Ciències de la Salut és una assignatura instrumental que permet als alumnes desenvolupar les habilitats de producció i comprensió de textos orals i escrits en llengua anglesa dins d'un context de fisioteràpia.

Els objectius específics són:

- Promoure l'autonomia de l'alumne per llegir, escriure i entendre textos especialitzats en ciències de la salut i fisioteràpia.
- Desenvolupar estratègies de comprensió lectora de textos.
- Desenvolupar estratègies d'expressió escrita de textos.
- Comprendre i desenvolupar presentacions orals acadèmiques.
- Conèixer i utilitzar les estructures gramaticals, vocabulari i expressions del camp semàntic de les ciències de la salut i de fisioteràpia.

Per tal d'assolir aquest objectius es revisen estructures gramaticals, es treballa les habilitats de comunicació escrita i oral i es tracta el vocabulari específic de ciències de la salut.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Conèixer la terminologia científica en un altre idioma.
- Comprendre i interpretar fonts d'informació, orals i escrites, especialitzades en Ciències de la Salut, en una segona llengua.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Coneixement d'una segona llengua.
- Habilitat per treballar en un context internacional.
- Capacitat per aprendre.

CONTINGUTS:

Tema 1

1. What is Physiotherapy?
2. The role of the physiotherapist
3. Case study: A Rehabilitation Plan

4. Grammar: Present tenses

Tema 2

1. The Human Body

- a. Parts of the body
- b. The skeletal system
- c. Joints and fractures

2. Grammar: Past tenses

Tema 3

1. The respiratory system

- a. Respiratory problems
- b. Describing respiration
- c. Case study: Dealing with asthma problems
- d. Presentation techniques

2. Grammar: Questions

Tema 4

1. Rehabilitation: Patient's progress

- a. Making a referral
- b. Rehabilitation difficulties
- c. Case study: Devising a rehabilitation plan

2. Grammar: Relative clauses

Tema 5

1. Helping patients with mobility problems

- a. Using devices to improve mobility
- b. Mobility equipment

2. Oral presentation

3. Grammar: Conditionals

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- In-Course Exam1 i In-Course Exam 2. (50 punts de la nota final de l'assignatura)
- Proves de comprensió lectora i anàlisi d'articles de ciències de la salut. (10 punts de la nota de l'assignatura)
- Proves de comprensió oral. (8 punts de la nota de l'assignatura)
- Producció de treballs escrits. (10 punts) Els treballs presentats han de ser inèdits i elaborats pel propi

alumne/a.

- Presentació oral i exercicis d'expressió oral (20 punts)
- L'assistència i participació en les sessions de classe. (2 punts de la nota de l'assignatura)

La qualificació final de l'assignatura és la suma de les notes obtingudes en les accions d'avaluació durant el període ordinari. La mitjana dels dos exàmens In-Course Exam 1 i In-Course Exam 2 ha de ser un 5 per fer el promig amb la resta de les notes obtingues en les altres activitats d'avaluació.

Els alumnes que no assoleixin una mitjana de 5 (In-course 1+ In-course 2) caldrà que recuperin aquests continguts en el període complementari (setembre).

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

Dossier del curs

Recomanada:

- Allum, V.; McGarr, P. (2008). *Cambridge English for Nursing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Milner, M. (2006). *English for Health Sciences*. Boston: Heinle Cengage Learning.
- Bailey, S. (2006). *Academic writing. A handbook for international students*. Londres: Routledge.
- McCarthy, M.; O'Dell, F. (2008). *Academic vocabulary in use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Philpot, S.; Curnick, L. (2007). *New Headway. Academic skills. Level 3*. Oxford: Oxford University Press.
- Powell, M. (2010) *Presenting in English*. London: Heinle/ELT.
- Terry, M.; Wilson, J. (2004). *Focus on academic skills*. London: Pearson Longman.

Gramàtiques:

- Foley, M.; Hall, D. (2012) *MyGrammarLab: Intermediate B1/B2*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Mann, M.; Taylore-Knowles S.; (2005). *Destination B2: Grammar & Vocabulary*. Oxford: MacMillan.
- Murphy, R. (2004). *English grammar in use. Intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press.

Diccionaris:

- *Cambridge Word Selector Anglès-Català* (Paperback) (1995) Cambridge: Cambridge University Press.
- Diccionaris monolingües.

Antropometria i Ergonomia

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català, Espanyol

PROFESSORAT

- Judit Rusiñol Rodríguez
- Maria Rodriguez Bailon
- Pere Comet Pascua

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria Cinesiteràpia.

En aquesta assignatura es pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements bàsics en relació a l'ergonomia i l'antropometria aplicada a les transferències i les maniobres de manutenció de pacients en les posicions de decúbit, sedestació i marxa, i a la utilització i selecció d'ajudes tècniques.

Per al correcte desenvolupament d'aquesta assignatura es recomana haver cursat prèviament l'assignatura Cinesiologia i Sistema Nerviós.

Objectius:

- Conèixer els fonaments teòrics de l'ergonomia i l'antropometria aplicada a les transferències i les maniobres de manutenció de pacients.
- Conèixer els principis bàsics de les tècniques de transferències i les maniobres de manutenció de pacients.
- Conèixer l'anàlisi de l'estàtica en bipedestació, la marxa normal i introducció a la marxa patològica.
- Conèixer les principals ajudes tècniques per a les transferències, les maniobres de manutenció i la marxa.
- Adquirir les habilitats i les destreses necessàries per a les transferències i les maniobres de manutenció de pacients en les posicions de decúbit, sedestació, bipedestació i la marxa, amb i sense ajudes tècniques.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.
- Comprendre els principis ergonòmics i antropomètrics.
- Analitzar, programar i aplicar el moviment com a mesura terapèutica, promovent la participació del pacient/usuari en el seu procés.

CONTINGUTS:

Tema 1:

1. Introducció als conceptes bàsics d'ergonomia i antropometria.
2. Transferències i maniobres de manutenció de les posicions de decúbit.
  1. Transferències de decúbits.
  2. Redreçament vertical i horitzontal.
3. Transferències de la posició de sedestació.
  1. Transferència de sedestació a bipedestació.
  2. Transferència de sedestació a sedestació.
  3. Redreçament en sedestació.
  4. Ajudes tècniques.

Tema 2:

1. Bipedestació i marxa.
  1. Postura estàtica en bipedestació.
  2. Marxa normal.
  3. Introducció a la marxa patològica.
  4. Ajudes tècniques bàsiques per la marxa

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

- Seguiment del procés d'aprenentatge de cada estudiant a partir de les sessions de treball dirigit.

Avaluació de resultats:

L'avaluació dels resultats d'aprenentatge de l'assignatura es farà de manera continuada a partir dels següents elements dins el període lectiu:

- Assistència, participació en les classes i pràctiques de laboratori. (20%) Activitat recuperable. Per poder avaluar aquest 20% cal haver assistit al 90% dels tallers pràctics. En cas de no complir amb aquets criteri, l'estudiant no podrà obtenir nota de participació i caldrà fer un exàmen pràctic de tots els tallers al període d'avaluació complementari.
- Liuraments de treballs escrits. (40%) Activitat no recuperable.
- Realització d'una prova. (40%) Activitat recuperable.

Avaluació continuada:

- Al ser una assignatura eminentment pràctica, l'assistència a les classes pràctiques és obligatòria. (90% d'assistència, això vol dir que l'estudiant pot faltar sense justificant únicament a una classe de totes les pràctiques).
- Els treballs no realitzats o no presentats en el termini previst equivaldran a un suspens i no es podran lliurar posteriorment dins el període lectiu.

Per aprovar l'assignatura cal aprovar cadascun dels apartats.

Hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Aquesta convocatòria contempla dos períodes diferenciats d'avaluació. En primer lloc el període ordinari, que es realitza de forma integrada al procés formatiu i dins el període lectiu. A més, s'estableix un segon període d'avaluació complementària en el qual l'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del primer període. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el

procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Dotte, P. (2010). *Métodos de movilización de los pacientes. Ergomotricidad en el ámbito asistencial*. Barcelona: Masson.
- Fundación MAFRE. (1995). *Manual de Ergonomía*. Madrid: Mafre.
- Plas, F.; Viel, E.; Blanc, Y. (1984). *La marcha humana: Cinesiología dinámica, biomecánica y patomecánica*. Barcelona: Masson.
- Viel, E.; Asencio, G. (2002). *La marcha humana, la carrera y el salto: Biomecánica, exploraciones, normas y alteraciones*. Barcelona: Masson, cop.

Complementària

- Abric, M.; Dotte, P. (2003-2004). *Gestos y activación para las personas mayores: ergomotricidad y atención gerontológica*. Barcelona: Masson, cop.
- Dotte, P. (1999). *Método de mantenimiento manual de los enfermos*. Barcelona: Springer Verlag Ibérica, cop.
- Cabañas Armesilla, M.D.; Esparza, F. (2009). *Compendio de cineantropometría*. Madrid: CTO.
- Encyclopédie médico-chirurgicale, ECM. (2000) *Aparato locomotor*. (Español ed.). Paris: Éditions scientifiques et médicales Elsevier.
- Garrido Chamorro, R. (2005). *Manual de antropometría*. Sevilla: Wanceulen.
- Tortosa, L. (1997). *Ergonomía y discapacidad*. Madrid: Instituto de Migraciones y Servicios Sociales.

Elaboració de Projectes I

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Raimon Mila Villarroel

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria *Desenvolupament professional i innovació* i pretén donar a conèixer els continguts bàsics per el desenvolupament de la pràctica clínica basada en l'evidència. És una porta d'entrada al coneixement científic a partir del dubte i de l'esperit crític, elements imprescindibles per a l'aprenentatge de la presa de decisions. És una iniciació al món e la ciència i a la creació de coneixement i que ha de servir per ajudar-vos a donar resposta a les preguntes que sorgiran en la pràctica clínica tant pel que fa a l'aplicació del coneixement existent, com pel que fa a la creació de nous coneixements a partir de plantejar projectes.

Els objectius de l'assignatura d'elaboració de projectes pretenen que l'estudiant:

1. Conegui les etapes del mètode científic i la seva aplicació en la fisioteràpia.
2. Utilitzi les fonts d'informació més importants i les principals bases de dades en l'àmbit de la salut davant d'una necessitat informativa.
3. Identifiqui l'estructura i el contingut d'un original en una publicació científica i dels diversos formats de publicació.
4. Interpreti els resultats de les publicacions científiques i els utilitzi davant una pregunta donant una resposta basada en les evidències científiques trobades.
5. Conegui i identifiqui en les publicacions els principals dissenys d'estudis quantitius en l'àmbit de les cures de salut.
6. S'iniciï en el coneixement i la elaboració d'instruments de mesura que siguin vàlids i fiables: els tests, les enquestes i qüestionaris en l'àmbit de la salut.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre el mètode científic a través de programes de recerca bàsica i aplicada, utilitzant tant la metodologia qualitativa com quantitativa, respectant els aspectes ètics.
- Buscar, obtenir, organitzar, avaluar críticament i aplicar la informació i l'evidència científica per assegurar una atenció actualitzada i eficaç.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

- Capacitat per generar noves idees.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

CONTINGUTS:

Mòdul 0. Consideracions generals de la recerca en les ciències de la salut.

1. Importància de la recerca en les ciències de la salut.
2. Avaluació prèvia i experiències en recerca dels alumnes.
3. Inversió en recerca en el nostre país.
4. Finançament de la recerca.
5. Els condicionants per poder fer recerca de qualitat.
6. El treball cooperatiu interdisciplinari.

Mòdul 1. Aplicació del mètode científic.

1. L'origen del coneixement.
2. El mètode científic. Aplicació.
3. Esquema general per l'elaboració de treballs d'investigació.

Mòdul 2. El problema origen.

1. Origen, identificació i valoració de dubtes susceptibles de constituir un problema de recerca.
2. Estratègies per la formulació d'un problema de recerca.

Mòdul 3 La revisió bibliogràfica i documental.

1. Planificació de la cerca documental. El mapa de cerca. El llenguatge.
2. Tipologia de documents i fonts de documentació.
3. La cerca a les biblioteques.
4. Estratègies de cerca a Internet.
5. La cerca en bases de dades (BBDD) en ciències de la salut.
6. Organització i selecció dels documents.
7. Bases per a la lectura crítica de la literatura. Síntesi i resum de la informació.
8. La presa de decisions basada en l'evidència científica.

Mòdul 4 Objectius, hipòtesis i variables. El projecte d'investigació.

1. Objectius. Generals i específics.
2. Formulació i tipus d'hipòtesis.
3. La definició i mesura de les variables.
4. El projecte d'investigació.

Mòdul 5 Mètodes quantitius de recollida d'informació:

1. L'observació sistemàtica.
2. Elaboració d'enquestes i qüestionaris en l'àmbit de la salut.
3. Característiques i qualitat en la confecció i utilització d'instruments de mesura. Validesa (de contingut, de correlació de criteri) i fiabilitat (estabilitat, homogeneïtat, equivalència). Precisió i exactitud.
4. Escales de mesura en ciències de la salut.

Mòdul 6 Dissenys d'estudi.

1. Disseny general de la recerca.
2. Tipus de dissenys d'estudi en l'àmbit de les cures de salut.

Mòdul 7 El mostreig.

1. Les persones d'estudi. Població i mostra.
2. Teoria del mostreig.
3. Modalitats de mostreig.
4. Mida de la mostra.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura consta de dues parts, una corresponent a activitats realitzades en grup (40%) i activitats individuals (60%):

Activitats de grup (40%)

AC1. Revisió crítica d'un article (25%). S'allibera amb un 4.

AC2. Revisió d'un projecte de disseny quantitatiu (15%). S'allibera amb un 4.

Activitats individuals (60%)

AC3. Cerca bibliogràfica en relació a una pregunta o dubte clínic i resposta argumentada, basada en l'evidència (40%). S'allibera amb un 5.

Prova test de coneixement (20%). S'allibera amb un 4.

La nota final de l'assignatura correspondrà a la mitjana ponderada de totes les activitats alliberades. En l'avaluació contínua cal que totes les proves tinguin una puntuació ≥ 4 punts per alliberar l'activitat, excepte AC3. Les proves amb puntuació inferior s'han de tornar a presentar millorades segons les indicacions suggerides pel professor en les tutories. Aquestes tutories les demanarà l'alumne. En el cas que s'hagin aprovat totes les activitats AC la nota final de l'assignatura es calcula fent la mitjana ponderada de totes les activitats AC. Totes les activitats AC no alliberades s'han de recuperar. Com a màxim pot quedar pendent d'avaluar el 50% de l'assignatura. A la convocatòria extraordinària les recuperacions de les activitats AC1, AC2 i AC3 es basen en millorar la mateixa activitat, però la puntuació pujarà com a màxim, el 50% de la diferència entre la nota anterior i l'actual. En aquesta segona fase la mitjana ponderada es calcularà amb les notes de juny encara que no arribin a 5 punts i si hi ha alguna activitat no presentada aquesta puntuarà amb un valor de 0.

BIBLIOGRAFIA:

- Álvarez Cáceres, R. (1996). *El método científico en ciencias de la salud*. Madrid: Díaz de Santos.
- Argimon Pallàs, J.M.; Jiménez Villa, J. (1991). *Métodos de investigación aplicados a la atención primaria*. Barcelona: Doyma.
- Badia, X.; Alonso, J. (2007). *La medida de la salud. Guía de escalas de medición en español*. Barcelona: Tecnología y Ediciones del Conocimiento.
- Bowling, A. (1994). *La medida de la salud*. Barcelona: Masson.
- Burns, N.; Grove, S. (2004). *Investigación en enfermería*. (3ª ed.) Madrid: Elsevier.
- Cabrero García, J.; Richart Martínez, M. (2000). *Investigar en enfermería. Concepto y estado actual de la investigación en enfermería*. Alicante: Universidad de Alicante.
- Hulley, S.B.; Cummings, S.R. (1993). *Diseño de la investigación clínica*. Barcelona: Doyma.
- León, O.; Montero, I. (1997). *Diseño de investigaciones*. (2a ed.) Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
- Pardo de Vélez, G. (1997). *Investigación en salud*. Santa Fe de Bogotá: McGraw-Hill Interamericana.
- Polit, Hungler (1997). *Investigación científica en ciencias de la salud*. Santa Fe de Bogotá: McGraw-Hill Interamericana.
- Rodríguez Gómez, G. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.
- Sacket, Haynes (1994). *Epidemiología clínica*. Madrid: Panamericana.
- Taylor, S.J.; Bodgan R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Tejada Fernández, J. (1997). *El proceso de investigación científica*. Barcelona: Fundació ?la Caixa?.

En cada mòdul es recomanarà la bibliografia específica.

Farmacologia

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Angel Torres Sancho
- Ester Goutan Roura

OBJECTIUS:

El medicament s'ha transformat en una eina terapèutica àmpliament utilitzada, d'utilització de medicaments s'ha de fer des d'un punt de vista interdisciplinari i els professionals de la fisioteràpia necessiten uns coneixements suficients per a la pràctica professional, dins d'un sistema sanitari pluri i interdisciplinar. Els objectius que intentem assolir són:

- Comprèngui els conceptes generals de la farmacologia com a ciència bàsica de la farmacoteràpia.
- Conegui les diferents formes farmacèutiques en que es poden trobar els medicaments, les vies d'administració i com s'han d'utilitzar.
- Comprèngui els processos farmacocinètics i farmacodinàmics.
- Identificar els principals medicaments dels diferents grups terapèutics i relacionar-los amb les possibles vies d'administració, indicacions terapèutiques i possibles problemes relacionats amb la seva utilització.
- Informar i formar al pacient, família, cuidadors i a la comunitat en general, sobre l'adequada utilització dels medicaments i de les conseqüències derivades tant de la utilització racional com de la mala utilització d'aquests
- Conèixer els problemes socials de l'ús inadequat dels medicaments per a poder intervenir de forma eficient en la seva prevenció..

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre les bases moleculars i fisiològiques de les cèl·lules i els teixits.
- Conèixer la terminologia científica en un altre idioma.
- Conèixer els diferents grups de medicaments i comprendre els mecanismes d'acció, ús i eficàcia.
- Coneixement bàsic general.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per aprendre.
- Habilitat per treballar amb autonomia.
- Sensibilitat davant qüestions mediambientals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.

CONTINGUTS:

Mòdul 1:

Història de la farmacologia. Conceptes generals de farmacologia: Fàrmac. Medicament. Formes farmacèutiques i vies d'administració. Farmacocinètica. Farmacodinàmia. Farmacovigilància. Situacions especials en farmacoteràpia: Sistemes per incrementar el compliment en els pacients (SPD)

Mòdul 2: Farmacologia del sistema nerviós

1. Farmacologia del sistema nerviós autònom: Simpaticomimètics, simpaticolítics, parasimpaticomimètics i parasimpaticolítics.
2. Farmacologia del sistema nerviós central: Analgèsics, anestèsics locals, antiedematosos cerebrals, antiparkinsonians, antiepilèptics, antimigranyosos, hipnòtics, sedants, ansiolítics, antipsicòtics i medicaments utilitzats en el malalt de Alzheimer.

Mòdul 3: Farmacologia del sistema respiratori

1. Antitussígens centrals, expectorants i mucolítics
2. Broncodilatadors: Centrals, β -adrenèrgics, anticolinèrgics.
3. Corticosteroides

Mòdul 4: Farmacologia del sistema cardiovascular i medi intern

Cardiotònics, antiarítmics, antianginosos, diürètics, antihipertensius, hipolipemians, anticoagulants i antiagregants plaquetaris.

Mòdul 5: Farmacologia del sistema digestiu

Antiulcerosos, antiemètics, laxants, purgants i antidiarreics.

Mòdul 6: Farmacologia del sistema musculoesquelètic

Antiinflamatoris (esteroides i no esteroides) i relaxants musculars.

Mòdul 7: Farmacologia antiinfeciosa i antineoplàstica

1. Antisèptics i desinfectants.
2. Activitat antiinfeciosa. Factors relacionats amb la desposta: Resistències.
3. Classificació.
  1. Antibiòtics
  2. Tuberculostàtics.
  3. Antivírics.
  4. Antifúngics.

Mòdul 8: Farmacologia del sistema endocrí

1. Medicaments en alteracions de les hormones pancreàtiques.
2. Medicaments en alteracions de les hormones tiroïdals.
3. Medicaments en alteracions de les hormones de la paratiroides.
4. Antigotosos.

Mòdul 9: Farmacologia de l'aparell genitourinari

1. Incontinència urinària.
2. Adenoma de pròstata.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord als següents períodes i criteris:

- **Període ordinari (de febrer a juny de 2014):**

Es realitzaran diverses proves d'avaluació continuada (80%) al llarg del curs i activitats pràctiques tutoritzades (20%).

Per superar cada una de les proves d'avaluació continuada realitzades és necessari obtenir una nota igual o superior a 5.

- **Període complementari (setembre de 2014):**

Es recuperaran les activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el període ordinari, sempre i quan no representin més del 50% de la nota final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- *Catálogo de Especialidades Farmacéuticas*. Madrid: Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos, 2012.
- López Castellano, A. i altres. *Manual de Farmacología: Guía para el uso racional de medicamentos*. Madrid: Elsevier, 2005.
- Martindale. *Guía completa de consulta farmacoterapéutica*. Barcelona: Pharma, 2003.
- Velasco Martín, A. i altres *Introducción a la Farmacología Clínica*. Barcelona: Menarini, 1997.
- Katzung, Bertran G. i altres. *Farmacología básica y clínica*. Madrid: McGraw-Hill, 11ª edició 2010.

Recomanada:

- Hansten, P. *Interacciones Farmacológicas*. Barcelona: Doyma, 1988.
- *Manual d'estades en pràctiques tutelades*. Barcelona: Mach-Travé i Universitat de Barcelona, 2005.

Patologia Medicoquirúrgica I

Obligatòria

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Amadeu Godayol Vila
- Eduardo Kanterewicz Binstock
- Elvira Català March
- Eva Zapater Casanova
- Francesc Diaz Escriu
- Josep M. Aragonés Pascual
- Montserrat Arias Rivero
- Nuria Roger Casals
- Xavier De Castro Gutierrez

OBJECTIUS:

Objectius:

- Conèixer les diferents malalties, així com les alteracions i discapacitats que ocasionen en la persona.
- Familiaritzar-se amb els mètodes diagnòstics generals.
- Conèixer els tractaments mèdics i quirúrgics aplicats i el fonament d'aquesta aplicació.
- Conèixer els beneficis, els trastorns funcionals i les limitacions dels tractaments.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre les bases moleculars i fisiològiques de les cèl·lules i els teixits.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.

CONTINGUTS:

Mòdul 1. Patologia reumatològica.

1. Classificació i epidemiologia bàsica de les principals malalties reumatològiques.
2. Semiologia dels reumatismes.
3. Exploracions complementàries en reumatologia.

4. Artritis reumatoide.
5. Espondiloartropaties.
6. Malalties autoimmunes sistèmiques.
7. Artropaties per microcristalls. Gota i condrocalcinosi.
8. Artritis en la infància
9. Reumatismes de parts toves/fibromiàlgia.
10. Situacions clíniques 1
11. Situacions clíniques 2

Mòdul 2. Cirurgia ortopèdica i traumatologia.

1. Historia i exploració clínica en Ortopèdia i Traumatologia. Tècniques complementàries de diagnòstic.
2. Tractaments habituals: Farmacologia, Teràpia Física. Tractament de les fractures: tractament conservador i quirúrgic.
3. Complicacions locals i generals de les fractures. Fractures específiques en edat de creixement.
4. Tumors de l'esquelet: origen, classificació, diagnòstic i tractament.
5. Traumatismes de la regió escapular: Fractures i luxacions. Síndromes doloroses de la regió escapulohumeral.
6. Traumatismes de l'extremitat superior: Fractures humerals, colze, avantbraç i canell.
7. Patologia de la coxofemoral durant la maduració esquelètica.
8. La coxofemoral dolorosa en l'edat adulta: Necrosi, artrosi.
9. Patologia traumàtica de la pelvis i regió coxofemoral. Fractures i luxacions.
10. Patologia traumàtica de l'extremitat inferior.
11. Lesions lligamentoses i meniscals del genoll. Abordatge clínic del genoll dolorós.
12. Traumatismes de turmell i peu. Fractures i lesions lligamentoses.
13. Síndromes doloroses de turmell i peu.
14. Patologia del raquis: Traumatismes i deformitats de la columna vertebral.
15. Aproximació al dolor lumbar. Lumbàlgies i lumbociatàlgies.

Mòdul 3. Patologia neurològica.

1. Malalties desmielinitzants. Esclerosi múltiple.
2. Malalties cerebrovasculars.
3. Malalties degeneratives. E.L.A.
4. Malaltia de Parkinson.
5. Infeccions del S.N.C.
6. Traumatismes cranoencefàlics.
7. Neoplasies del S.N.C.
8. Miopaties. Miastenia gravis.
9. Neuropaties perifèriques específiques.

Mòdul 4. Patologia de l'aparell respiratori.

1. Record anatomofisiològic.
2. Semiologia respiratòria. Espirometria. Procediments diagnòstics.
3. Insuficiència respiratòria. Diagnòstic i tractament. Oxigenoteràpia. Ventilació mecànica.
4. Malalties pulmonars difuses: MPOC. Asma bronquial.
5. Infeccions del tracte respiratori: Neumonia. Tuberculosi.
6. Neumopaties intersticials difuses. Bronquiectasies.
7. Tromboembolisme pulmonar.
8. Càncer de pulmó.
9. Patologia pleural. Drenatge toràcic.

Mòdul 5. Malalties Infeccioses.

1. Procediments diagnòstics.
2. Infeccions bacterianes per cocs (estafilococ, estreptoc, neumococ, meningococ).
3. Infeccions víriques (herpes, grip i VIH).
4. Brucel·losi. Carbuncle (àntrax). Legionella Espiroquetes (malaltia de Lyme).
5. Infeccions per protozous Paludisme. Toxoplasmosi.
6. Infeccions nosocomials. Mesures de prevenció.

Mòdul 6. Patologia endocrina.

1. Semiologia i proves de diagnòstic.
2. Alteracions de l'hipotàlem i la hipòfisi.
3. Patologia de la glàndula tiroide i paratiroide.
4. Patologia de les glàndules suprarenals.
5. Diabetis mellitus.

Mòdul 7. Patologia ginecològica.

1. Semiologia ginecològica. Proves de diagnòstic ginecològic.
2. Trastorns funcionals del cicle femení. Endometriosi.
3. Prolapse genital. Incontinència urinària.
4. Patologia tumoral de l'úter. Pòlip endometrial. Mioma uterí. Càncer de cèrvix. Càncer d'endometri.
5. Patologia de les trompes i ovaris. Embaràs ectòpic. Tumors de l'ovari.
6. Patologia de la glàndula mamària. Càncer de mama.

Mòdul 8. Oncologia clínica.

1. Sistemàtica d'estudi del pacient neoplàssic. Tipus histològics. Estadis TNM. Marcadors tumorals. Síndromes paraneoplàssics. Factors pronòstics.
2. Terapèutica oncològica. Estratègia general. Tractament local. (Cirurgia. Radioteràpia).
3. Tractament sistèmic. Quimioteràpia. Hormonoteràpia. Immunoteràpia. Tractament pal·liatiu.

AVALUACIÓ:

- Avaluació continuada de les activitats realitzades en els diferents mòduls, ja siguin teòriques o pràctiques. Realització de treballs.
- S'avaluaran de manera autònoma els diferents mòduls amb proves alliberadores. Es necessari superar tots els mòduls per aprovar l'assignatura.
- Es podran recuperar mòduls no alliberats durant el curs sempre que no superin el 50 % del total de l'assignatura. La recuperació es realitzarà en el període de setembre.
- Si durant l'avaluació continuada no es supera al menys el 50 % de l'assignatura, no hi haurà opció de recuperació i es considerarà assignatura suspesa i no recuperable.
- La nota final s'obtindrà dels promitjos de les notes dels diferents mòduls aprovats, ja sigui per avaluació continuada o en el període de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Porth, C.M. (2006). *Fisiopatología*. 7ª ed. Madrid: Panamericana.
- Pérez Arellano, J.L. (2006). *Manual de Patología General*. Sisinio de Castro. 6ª ed. Barcelona: Masson.
- Laso, F.J. (2004). *Patología general*. Barcelona: Masson.
- García-Conde, J. (2003). *Patología general. Semiología clinica y fisiopatologia*. 2ª ed. Madrid: McGraw Hill.

Complementària

- Harrison (2007) *Principios de Medicina Interna*. Madrid. McGraw-Hill,
- Farreras-Rozman. (2006). *Medicina Interna*. Madrid: Harcourt Brace

Procediments Generals en Fisioteràpia II

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Juan Pedro Gonzalez Torcal
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

Amb la realització de l'assignatura Procediments Generals en Fisioteràpia II que pertany a la matèria de Procediments Generals en Fisioteràpia, es pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements bàsics de les tècniques més actuals d'Electroteràpia, Crioteràpia, Hidroteràpia i Balneoteràpia, així com les seves indicacions i contraindicacions.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els principis i les teories dels agents físics i les seves aplicacions en fisioteràpia.
- Comprendre els principis de la biomecànica i l'electrofisiologia, i les seves principals aplicacions en l'àmbit de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.

CONTINGUTS:

1. La Termoteràpia profunda:
  1. Electrologia bàsica: el corrent elèctric.
  2. El circuit elèctric.
  3. La càrrega elèctrica.
  4. Les magnituds elèctriques fonamentals.
  5. Classificació dels corrents elèctrics.
  6. Corrents d'Alta freqüència: La diatèrmia per Ona Curta. Les Microones o Ones decimètriques. Efectes fisiològics. Indicacions i contraindicacions.
  7. Els ultrasons: les vibracions mecàniques d'alta freqüència. Efectes fisiològics del ultrasons.

Indicacions i contraindicacions.

2. La Crioteràpia:
  1. Definició.
  2. Els efectes fisiològics del fred.
  3. Tècniques d'aplicació de la crioteràpia.
  4. Indicacions i contraindicacions.
3. Electroteràpia:
  1. Definició.
  2. Efectes fisicoquímics derivats de l'aplicació d'un corrent elèctric.
  3. Efectes fisiològics derivats de l'aplicació d'un corrent elèctric.
  4. La iontoforesi.
  5. Corrents diadinàmics.
  6. Corrents interferencials.
  7. Corrents tipus TNS.
  8. Corrents de Träbert.
  9. Corrents tipus MEGAA.
  10. Electroestimulació Neuromuscular (EENM).
  11. Indicacions i contraindicacions de cada tècnica.
4. La Hidroteràpia:
  1. Definició.
  2. Història de la hidroteràpia.
  3. Característiques físiques de l'aigua.
  4. Efectes de la Hidroteràpia: efecte tèrmic, efecte mecànic, efecte químic.
  5. Tècniques d'aplicació.
  6. Indicacions i contraindicacions.
5. Balneoteràpia:
  1. Definició.
  2. Tècniques de balneoteràpia.
  3. Indicacions i contraindicacions.
6. Climatoteràpia:
  1. Definició.
  2. Efectes fisiològics.
  3. Tècniques de climatoteràpia.
  4. Indicacions i contraindicacions.
7. Talassoteràpia:
  1. Definició.
  2. Efectes de la Talassoteràpia: efecte tèrmic, efecte mecànic, efecte químic.
  3. Efectes fisiològics.
  4. Indicacions i contraindicacions.
8. Magnetoteràpia:
  1. Definició.
  2. Efectes fisiològics.
  3. Indicacions i contraindicacions.
9. Laserteràpia:
  1. Definició.
  2. La llum.
  3. Tipus de llum.
  4. Efectes fisiològics.
  5. Indicacions i contraindicacions.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada:

Els continguts pràctics (30% de la nota final) s'avaluaran de forma continuada a través de la presentació d'un portafoli de pràctiques per part de l'alumne i de la valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge.

Presentació amb grup d'un treball de recerca de l'aplicació de aparells de electroteràpia diferents als utilitzats en les pràctiques. **(20% de la nota contingut pràctic)**

L'estudiant que no hagi assistit al **80% de les classes pràctiques** haurà de realitzar una prova pràctica de tots el blocs, presentar el portafoli de l'assignatura així com fer la presentació oral de l'aplicació d'un aparell d'electroteràpia.

Els continguts teòrics (50% de la nota final) s'avaluaran mitjançant proves escrites realitzades al llarg del semestre. Per poder superar el contingut teòric s'han d'aprovar cadascuna de les proves escrites. Aquell alumne que no superi alguna o cap de les proves escrites tindrà la opció de presentar-se a una prova escrita al final del semestre.

BIBLIOGRAFIA:

- Aramburu de Vega, C., Muñoz Díaz, E., & Igual Camacho, C. (1998). *Electroteràpia, termoteràpia e hidroteràpia*. Madrid: Síntesis
- Hüter-Becker, A., Schewe, H., & Heipertz, W. (2005). *Teràpia física :Termoteràpia, mecanoteràpia, electroteràpia, ultrasonidos, fototeràpia e inhalación*. Barcelona: Paidotribo.
- Rodríguez Martín, J. M. (2004). *Electroteràpia en fisioteràpia* (2^a ed.). Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- Watson, T. (2009). *Electroteràpia :Pràctica basada en la evidencia* (12a ed.). Barcelona: Elsevier.

Teràpia Manual d'Extremitats Superiors i Inferiors

Obligatòria

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Carme Garolera Bruguera
- Cristina Font Jutgla
- Marc Vidal Falguera
- Marta Valentin Gudiol

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria de Mètodes Específics d'Intervenció en Fisioteràpia i pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements teòrics i pràctics per introduir-se a la teràpia manual passiva analítica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.
- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre i aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en fisioteràpia i rehabilitació física, així com l'avaluació científica de la seva utilitat i efectivitat.
- Comprendre i realitzar els mètodes i tècniques específics referits a l'aparell locomotor (incloent teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i quiropràxia), als processos neurològics, l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i les alteracions de l'estàtica i la dinàmica.

CONTINGUTS:

1. Teoria Teràpia Manual:
  1. Introducció a la Teràpia Manual analítica passiva, objectius i principis
  2. Biomecànica articular de les EESS i EEII.
  3. Descripció de les maniobres de mobilització analítica passiva de les extremitats
2. Pràctica extremitat superior:
  1. Cinturó escapular.
  2. Colze i avantbraç.
  3. Mà.
3. Pràctica extremitat inferior:
  1. Maluc
  2. Genoll i cama
  3. Peu

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada:

- Els continguts teòrics s'avaluaran a través de proves escrites.
- Els continguts pràctics s'avaluaran de forma continuada a través de la realització d'exàmens escrits, orals i pràctics al llarg de la realització de les classes pràctiques.
- La nota final de l'assignatura serà un 40% de la part pràctica, 40% de la part teòrica i un 20% del treball digital. Cada part s'ha de superar amb una nota mínima de 5 per poder fer la mitjana.
- **L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques**, no podrà avaluar-se a través del sistema d'avaluació continuada i aquesta part quedarà suspesa.
- **L'estudiant que no superi l'avaluació continuada** tindrà l'opció de realitzar una prova al setembre de la part suspesa, sempre i quan aquesta part suspesa no superi el 50% de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Genot, C.; Neiger, H.; Pierron, G.; Peninou, G. (1988). *Kinesioterapia. Evaluaciones. Técnicas pasivas y activas del aparato locomotor*. 2 toms. Madrid: Panamericana.
- Kaltenborn, F.M. (2004). *Fisioterapia manual. Extremidades*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
- Kapandji, A.I. (2010). *Fisiología articular, Tomo I, Tomo II, Tomo III*. (6 ed). Madrid: Panamericana.
- Lewit, K. (2002). *Terapia manipulativa para la rehabilitación del aparato locomotor*. Barcelona: Paidotribo.
- Miralles, R.C (2005). *Biomecánica clínica de los tejidos y las articulaciones del aparato locomotor*. (2a ed). Barcelona: Elsevier-Masson.

ASSIGNATURES DE TERCER CURS

Mètodes d'Intervenció en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia

Obligatòria

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Francesc X. Jaile Benitez
- Josep Oriol Alarge Marti
- Manuel Gomez Sanchez
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura està inclosa dins de la Matèria 13, Mètodes Específics d'Intervenció en Fisioteràpia. Pertany a l'àmbit propi de la professió.

Els objectius principals són:

- Facilitar la comprensió i els coneixements teòrics i pràctics en Programació Neuromotriu, Sistemes de Contenció, Cadenes Musculars i Alteracions Patològiques del Raquis.
- Adquirir les habilitats pràctiques pròpies del fisioterapeuta en els àmbits o camps de la programació neuromotriu central i perifèrica, els sistemes de contenció, com a eina diària dins del tractament del professional, l'estudi de les cadenes miofascials i el seu tractament.
- Aprofundir sobre les escoliosis i altres alteracions del raquis.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.
- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.

- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre i aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en fisioteràpia i rehabilitació física, així com l'avaluació científica de la seva utilitat i efectivitat.
- Conèixer, dissenyar i aplicar les diferents modalitats i procediments generals d'intervenció en fisioteràpia: massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, Climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia, teràpies derivades d'altres agents físics, així com aspectes fonamentals de la ergoteràpia i altres teràpies afins a l'àmbit de competència de la fisioteràpia.
- Comprendre i realitzar els mètodes i tècniques específics referits a l'aparell locomotor (incloent teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i quiropràxia), als processos neurològics, l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i les alteracions de l'estàtica i la dinàmica.

CONTINGUTS:

1. Programació Neuromotriu.
2. Sistemes de contenció.
3. Alteracions Patològiques del Raquis.
4. Cadenes musculars.

AVALUACIÓ:

En els ensenyaments oficials de la UVic s'avaluarà de manera continuada i hi haurà una única convocatòria. Es fa per mitjà d'un procés d'Avaluació Continuada.

- Presentació del portafolis dels continguts teòrics i pràctics desenvolupats per part de l'estudiant 20%.
- Valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge 30%.
- Els continguts teòrics i pràctics s'avaluaran amb proves escrites o tipus test 50%.

L'estudiant ha de superar cada una de les avaluacions per poder aprovar l'assignatura.

L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques, no podrà ser avaluat pel sistema d'avaluació dels procediments pràctics.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Busquet, Leopold. (1998). *Las cadenas musculares, tomo I, tronco y columna cervical*. Barcelona: Paidotribo.
- Weiss, Hans-Rudolf; Rigo, Manuel (2004). *Fisioterapia para la escoliosis basada en el diagnóstico*. Madrid: Paidotribo.
- Bové, Tonin (2000). *El vendaje funcional*. Madrid: Harcourt.
- Bové, T. (2011). *El vendaje funcional (5a ed.)*. Madrid etc.: Elsevier.

Complementària:

- Busquet, Leopold (1998). *Las cadenas musculares, tom II, lordosis-cifosis-escoliosis y deformaciones torácicas*. Barcelona: Paidotribo.
- Busquet, Leopold (1997). *Las cadenas musculares, tomo III, la pubalgia*. Barcelona: Paidotribo.
- Busquet, Leopold (1997). *Las cadenas musculares, tomo IV, miembros inferiores*. Barcelona: Paidotribo.
- Denys-Struyf, G. (1998). *Manual del Mezierista, tomo I*. Barcelona: Paidotribo.
- Denys-Struyf, G. (1998). *Manual del Mezierista, tomo II*. Barcelona: Paidotribo.

- Ehmer, B. (2005). *Fisioterapia en ortopedia i traumatología*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana.
- Haarer-Becker, R. (2001). *Manual de tècniques de fisioterapia, aplicaci3n en traumatología i ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Souchard, P.E. (1998). *Rééducation postural globale, tome I*. Saint-Mont: Société d'Édition Le Pousoe.
- Souchard, P.E. (1998). *Stretching global activo*. Barcelona: Paidotribo.

Pràcticum I

Pràctiques Externes

Primer

Crèdits: 9.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Blancafort Sala
- Carles Pares Martinez
- Carme Garolera Bruguera
- Cristina Font Jutgla
- Daniel Jimenez Hernandez
- Encarnació Mora López
- Francesc X. Jaile Benitez
- Jordi Padrós Augé
- Juan Pedro Gonzalez Torcal
- Marc Vidal Falguera
- Montserrat Golf Navarro
- Montserrat Guil García
- Olga Isern Farres
- Pere Comet Pascua
- Roser Picas Baltanas
- Sergi Benedicto Mazuelos
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

En el mòdul de pràctiques externes s'hi adscriu la matèria Pràcticum Clínic, que s'estructura a través de quatre assignatures, anomenades: Pràcticum I, Pràcticum II, Pràcticum III i Pràcticum IV.

El pràcticum clínic s'organitza entre el tercer i quart any (5, 6, 7 i 8 semestre). Aquests períodes segueixen una seqüència progressiva per a l'adquisició de competències, d'acord amb diferents nivells d'aprenentatges de les competències així com d'integració dels continguts de les diferents matèries del grau per a cada un dels diferents períodes programats. Es imprescindible superar cada pràcticum per accedir al següent.

Els pràcticum clínics es realitzen en organitzacions assistencials en virtut de convenis de col·laboració entre la Universitat de Vic i cadascun dels centres.

El rotatori clínic es realitzarà en hospitals, centres sociosanitaris, centres d'atenció primària, mutualitats laborals, centres d'atenció precoç, centres d'atenció social especialitzada i centres de fisioteràpia privats.

Les estades clíniques tutelades pretenen que l'estudiant desenvolupi i integri, de manera continuada i progressiva, les competències necessàries per aplicar en un context real els coneixements adquirits en les diferents matèries que configuren el pla d'estudis.

Objectius

- Integrar el concepte holístic de la persona a través del coneixement de les diferents disciplines.
- Assumir la pròpia responsabilitat per a donar respostes a les necessitats variants de l'individu i/o grup en relació a la prevenció, promoció, manteniment i recuperació de la funcionalitat del cos humà mitjançant tècniques terapèutiques manuals i/o físiques.
- Analitzar la relació entre la salut i la malaltia com un procés dinàmic que permet ajudar al desenvolupament de les capacitats i els recursos personals.

- Assumir el rol propi i el de col·laboració amb els altres professionals de la salut.
- Proporcionar atencions adequades segons l'evolució de les ciències i de la societat, la legislació vigent i el codi ètic professional.
- Integrar els principis de la comunicació com a base de la relació assistencial.
- Integrar el model de Fisioteràpia, basat en les aportacions de la C.I.F (Classificació Internacional de Funcions), per a utilitzar un mètode de treball que afavoreixi una atenció individualitzada.
- Prendre consciència de la necessitat de l'actualització professional.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Proporcionar una atenció que garanteixi el dret a la dignitat, privacitat, intimitat, confidencialitat i capacitat de decisió del pacient i família.
- Individualitzar la intervenció de fisioteràpia considerant l'edat, el gènere, les diferències culturals, el grup ètnic, les creences i els valors.
- Establir una relació empàtica i d'acompanyament amb els malalts i familiars.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat per a la presa de decisions.
- Habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitats per treballar en un equip interdisciplinari.
- Habilitat per comunicar-se amb experts d'altres camps.
- Apreciació de la diversitat i multiculturalitat.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Habilitat per treballar amb autonomia.
- Capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- Integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, capacitant per a una atenció de fisioteràpia eficaç.

CONTINGUTS:

- Realització d'un seminari de presentació i entrega del dossier de pràctiques on s'explica la guia de pràctiques, el pla de treball, es dona tota la documentació sobre el centre / servei assignat i el nom del professor tutor de seguiment de la Universitat.
- L'estudiant, durant el període de pràctiques del Pràcticum I haurà d'elaborar un treball setmanal dirigit i controlat pel tutor de seguiment de pràctiques.
- Realització d'una reunió d'avaluació entre el tutor de seguiment i l'estudiant a la finalització del període de pràctiques.

AVALUACIÓ:

La valoració final de l'assignatura Pràcticum I s'obté a partir de dos indicadors:

- Primer. Avaluació conjunta entre professors/tutors i estudiant de pràctiques a on s'analitzen els resultats obtinguts durant la presentació de les seves fitxes, el contingut de l'autoavaluació de l'estudiant i l'acord entre professors - estudiant en la nota d'aquest apartat. Aquesta valoració significa el 50% de la nota.

En cas de no superar-la, l'estudiant haurà de repetir el contingut indicat pel tutor de pràctiques de la Universitat. En aquest cas la nota màxima serà un 5 en cas de superar l'avaluació. Si no se supera, l'estudiant haurà de repetir el període de pràctiques

- Segon. Avaluació del tutor de l'estudiant del lloc de pràctiques. Aquesta valoració significa el 50% restant de la nota. En cas de no superar-la l'estudiant haurà de repetir el període de pràctiques.

BIBLIOGRAFIA:

- Alcántara, Serafina (1995). *Fundamentos de fisioterapia*. Madrid: Síntesis.
- Diversos autors. (1998). *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Medicina física*. (Española ed.). Paris: Éditions Techniques.
- Doreen; Bauer (1994). *Rehabilitación: enfoque integral. Principios básicos*. Barcelona: Masson-Salvat.
- Gallego, Tomás (2007). *Bases teóricas y fundamentos de la fisioterapia*. Madrid: Médica Panamericana.
- Genot; Neiger; Leroy; Dufourt; Péninou; Dupré; Pierron. (1988). *Kinesioterapia I, II, III, IV*. Madrid: Médica Panamericana.
- Hislop H. Daniels; Worthingham (2003). *Técnicas de balance muscular*. (7a ed.) Madrid: Elsevier.
- Jurado, A; Medina, I (2007). *Manual de pruebas diagnósticas. Traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Kapandji (1997). *Cuadernos de fisiología articular*. 5a ed. Madrid: Médica Panamericana.
- Norkin-White (2006) *Goniometría. Evaluación de la movilidad articular*. Madrid: Marban.
- Xhardez, Y. (1992). *Vademécum de kinesiología y reeducación funcional*. Buenos Aires: Ateneo.

Procediments Generals en Fisioteràpia III

Obligatòria

Primer

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Cristina Font Jutgla
- Daniel Jimenez Hernandez
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

A PGF-III l'alumne realitza l'aprenentatge bàsic de dues tècniques especials de massoteràpia: el Drenatge Limfàtic Manual (DLM) i el Massatge Transversal Profund (MTP), mitjançant classes de contingut teòric i pràctic en grup reduïts.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.

CONTINGUTS:

Teòric:

1. Drenatge Limfàtic Manual
  1. Anatomia del sistema limfàtic
  2. Principis del drenatge limfàtic segons Leduc
  3. Maniobres del drenatge
  4. Indicacions
  5. Contraindicacions
  6. Aplicacions
2. Massatge Transversal Profund
  1. Principis del massatge transversal profund
  2. Tècnica d'aplicació
  3. Indicacions
  4. Contraindicacions
  5. Aplicacions

Pràctic:

1. Introducció al Drenatge Limfàtic Manual (DLM)
  1. Maniobres de DLM
  2. Drenatge limfàtic extremitat superior
  3. Drenatge limfàtic extremitat inferior

4. Resolució de casos
2. Introducció a les maniobres de massatge transversal profund
  1. Tècnica d'aplicació
  2. Aplicacions del massatge transversal profund en teixit muscular
  3. Aplicacions del massatge transversal profund en teixit tendinós
  4. Aplicacions del massatge transversal profund en teixit lligamentós
  5. Indicacions del massatge transversal profund

AVALUACIÓ:

L'avaluació es realitza a través d'un únic procés d'avaluació continuada que contempla tres parts:

- L'avaluació del procés d'aprenentatge pràctic, que representa el 50% de la nota final
- L'avaluació del procés d'aprenentatge teòric, que representa el 40% de la nota final
- La presentació del portafoli de l'alumne que representa el 10% de la nota final.

L'avaluació continuada és el resultat d'aquests tres processos d'avaluació i es necessari superar cadascuna de les seves parts

Si no es compleix un mínim del 80% d'assistència a les classes pràctiques, o si una part de l'avaluació continuada no s'ha superat, l'avaluació continuada es considera no superada, i per tant, suspesa.

Aquells alumnes que no hagin superat una o més parts de l'avaluació continuada i que no suposi més del 50% de la nota final de l'assignatura, es consideren pendents d'avaluar i podran recuperar-les durant la convocatòria del més de juny.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Cyriax, J.H. (2005). *Lesiones de ligamentos, tendones, cartílagos y músculos*. Madrid: Marbán Libros.
- Leduc, A.; Leduc, O. (2003). *Drenaje linfático: Teoría y práctica*. Barcelona: Masson.

Complementària

- Cyriax, J.H.; Coldman, M. (2001). *Tratamiento por manipulación masaje e inyección* (11a ed.). Madrid: Marbán.
- Fernández Domene, A.; Lozano Celma, C. (1998). *DLM drenaje linfático manual: [método original Dr. Vodder]*. Barcelona: Nueva Estética.
- Viñas, F. (1991). *La linfa y su drenaje manual*. Barcelona: Integral.
- Viñas, F. (2003). *La linfa y su drenaje manual* (7a ed.). Barcelona: RBA Libros.

Diagnòstic per la Imatge Aplicat a la Fisioteràpia

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Pere Sole Puso

OBJECTIUS:

Són objectius de l'assignatura:

- Dotar l'alumne de fisioteràpia dels criteris bàsics per a la interpretació de les diferents tècniques del diagnòstic per la imatge.
- Adquirir el coneixement elemental de la física del radiodiagnòstic i la comprensió de les imatges radiogràfiques.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.

CONTINGUTS:

1. Cronologia del diagnòstic:
  1. Bases de la tècnica radiològica.
  2. Projeccions radiogràfiques
2. Introducció a la semiologia radiològica òssia i de la patologia articular.
  1. Principals signes radiogràfics
3. Generalitats sobre fractures.
  1. Tipus de fractures, evolució, trastorns de la consolidació i altres complicacions.
4. Radiologia bàsica de les malalties articulars
  1. Reumatismes inflamatoris i mecànico-degeneratius
5. Radiologia bàsica de les lesions solitàries elementals de l'esquelet.
  1. Tumoracions benignes i malignes
6. Extremitat superior.
  1. Posicions i anatomia radiogràfiques.
  2. Traumatologia, patologia articular i yuxtaarticular.
7. Extremitat inferior.
  1. Posicions i anatomia radiogràfiques.
  2. Traumatologia, patologia articular i yuxtaarticular
8. Columna vertebral i pelvis.
  1. Posicions i anatomia radiogràfiques.
  2. Traumatologia, patologia articular i yuxtaarticular.

3. Desviacions vertebrals. Mides angulars.
9. Generalitats sobre altres tècniques de diagnòstic per la imatge.
  1. T.A.C.
  2. Ressonància Nuclear Magnètica
  3. Gammagrafia
  4. Ecografia.

AVALUACIÓ:

La **nota final** de l'assignatura s'obté de dues avaluacions per escrit que hi haurà durant el període lectiu. Les avaluacions consistiran en 2 exàmens parcials alliberadors amb nota mínima de 5 i recuperables. Per aprovar l'assignatura caldrà haver aprovat totes les parts i les notes finals sortiran del promig de les notes de la totalitat de les 2 parts alliberades.. Hi haurà la opció de recuperar una part no alliberada en la convocatòria complementària de setembre. Si no s'aprova cap dels 2 exàmens parcials efectuats durant el període lectiu, no hi haurà opció de presentar-se a la convocatòria complementària de setembre

BIBLIOGRAFIA:

- Resnick. *Huesos y articulaciones en imágenes radiológicas*. Ed. Elsevier Saunders, 2005.
- Berquist, T.H. *Compendio de diagnóstico por la imagen en patología músculo esquelética*. Ed McGraw Hill, 2004.
- Fleckenstein. *Bases anatómicas del diagnóstico por imagen*. Ed. Harcourt, 2002.

Elaboració de Projectes II

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Montserrat Gea Sanchez

OBJECTIUS:

L'assignatura pertany a la matèria Desenvolupament professional i innovació i dóna a conèixer els continguts bàsics per al desenvolupament de la pràctica clínica basada en l'evidència. És una porta d'entrada al coneixement científic a partir del dubte i de l'esperit crític, elements imprescindibles per a l'aprenentatge de la presa de decisions. És una iniciació al món de la ciència i a la creació de coneixement, que ha de servir per ajudar a donar resposta a les preguntes que sorgiran en la pràctica clínica tant pel que fa a l'aplicació del coneixement existent, com pel que fa a la creació de nous coneixements a partir del plantejament de projectes.

Objectius:

Que l'estudiant

- Distingeixi de manera informada la metodologia qualitativa de la metodologia quantitativa.
- Es familiaritzi amb la lògica de la metodologia qualitativa i en conegui les fases i processos més habituals.
- Utilitzi les fonts d'informació més importants i les principals bases de dades en l'àmbit de la salut davant d'una necessitat informativa.
- Identifiqui l'estructura i el contingut d'un original en una publicació científica i dels diversos formats de publicació.
- Interpreti els resultats de les publicacions científiques i els utilitzi davant d'una pregunta.
- S'iniciï en el coneixement dels principals processos i tècniques de recollida de dades en recerca qualitativa.
- S'iniciï en el coneixement dels principals processos i tècniques d'anàlisi de dades en recerca qualitativa.
- Sigui capaç d'anticipar quin tipus de resultats es poden obtenir mitjançant la utilització de metodologies qualitatives i pugui decidir de manera informada quan és pertinent utilitzar-les.
- Realitzi les anticipacions necessàries per a l'elaboració d'un projecte.
- Es familiaritzi amb els processos de difusió i presentació de resultats.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre el mètode científic a través de programes de recerca bàsica i aplicada, utilitzant tant la metodologia qualitativa com quantitativa, respectant els aspectes ètics.
- Buscar, obtenir, organitzar, avaluar críticament i aplicar la informació i l'evidència científica per assegurar una atenció actualitzada i eficaç.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.

- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.
- Capacitat per generar noves idees.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

CONTINGUTS:

1. Introducció.
  1. Fonaments conceptuals.
  2. Les perspectives metodològiques
2. La metodologia qualitativa.
  1. La lògica de la recerca qualitativa
  2. Fases i processos de la recerca qualitativa
  3. El rigor i qualitat en recerca qualitativa
3. El projecte
  1. Usos i finalitats dels projectes
  2. Continguts bàsics
  3. El projecte com a document
4. Difusió i presentació de resultats
  1. Canals, registres i suports per a la difusió de resultats científics.
  2. La presentació oral de resultats.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada Mòdul didàctic Tipus d'activitat Pes sobre la qualificació final 1 Activitat individual (AC1) 15% 2 Activitat en grup (AC2) 30% Activitat individual (AC3) 15% 3 Activitat individual (AC4) 25% 4 Activitat en grup (AC5) 15% Qualificació final. La qualificació final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació de les qualificacions obtingudes a cadascuna de les activitats d'avaluació continuada, d'acord amb el seu percentatge. Per tal que una activitat sigui ponderable cal que s'obtingui una qualificació mínima de 5. Els alumnes que no arribin a un 50% dels exercicis aprovats els quedarà l'assignatura suspesa i no tindran dret a període d'avaluació complementari el mes de setembre. Els alumnes que arribin a un 50% d'exercicis aprovats podran recuperar la/les part/s suspesa/es durant el període complementari de setembre. Nota: Les activitats proposades es poden veure modificades segons la dinàmica i les circumstàncies de cada grup classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Cook, T.D.; Reichardt, C.S. (1986). *Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa*. Madrid: Morata.
- Corbetta, P. (2010). *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: McGraw-Hill.
- Delgado, J. M.; Gutiérrez, J. (1994). *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.
- Denzin, N.K.; Lincoln, Y.S. (1994). *Handbook of Qualitative Research*. London: Sage.
- Flick, U. (2004). *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.
- Rodríguez Gómez, G.; Gil Flores, J.; García Jiménez, E. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.
- Taylor S.J.; Bogdan, R. (1987). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Barcelona: Paidós.
- Vallés, M.S. (1986). *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica*

professional. Madrid: Síntesis.

A banda d'aquesta bibliografia general, a cada mòdul es proposaran lectures i es recomanarà bibliografia específica.

Fisioteràpia Cardiorespiratòria

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Joan Rodriguez Delgado
- Ricard Castro Prat

OBJECTIUS:

L'assignatura desenvolupa els aspectes bàsics d'aquests àmbits de la professió que tenen tants punts en comú.

D'una banda, inclosa en els programes de rehabilitació pulmonar com a fisioteràpia respiratòria (FR), que Sangenis va definir el 1994 com "l'art d'aplicar unes tècniques físiques basades en el coneixement de la fisiopatologia respiratòria, juntament amb el coneixement psicoemocional del pacient per prevenir, curar o, algunes vegades, només establir les alteracions que afecten el sistema toracopulmonar". Tot i que en l'assignatura ens centrarem més en l'aprenentatge de l'aplicació de tècniques físiques, manuals i mecàniques en les estructures osteotomusculars i viscerals que intervenen en el moviment respiratori i la fisiologia del sistema cardiopulmonar del pacient, a partir de l'exploració clínica i estetoacústica segons el mètode científic i el paradigma mecanicista.

D'altra banda, inclosa en els programes de rehabilitació cardíaca, on el fisioterapeuta és el responsable dels exercicis físics que fan aquest tipus de pacients.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.

CONTINGUTS:

1. Rehabilitació respiratòria (concepte)
2. Repàs anatòmic de l'aparell respiratori
3. Repàs fisiològic de l'aparell respiratori
4. Valoració en fisioteràpia respiratòria
5. Intervenció de fisioteràpia.
  1. Reeducació respiratòria
  2. Permeabilització de la via aèria
  3. Reentrenament a l'esforç
  4. Relaxament

6. Àmbits d'intervenció de la fisioteràpia respiratòria
  1. Pediatria
  2. Cirurgia
  3. EPOC (patologia crònica)
  4. Teràpia inhalada
7. Rehabilitació cardíaca

AVALUACIÓ:

Període ordinari:

Ítems d'avaluació continuada:

1. Treball en grup: 15% de la nota final de l'assignatura.
  2. Participació, proves ràpides, exercicis a l'aula,... : 15% de la nota final de l'assignatura. (No recuperable)
  3. Avaluació pràctica: 30% de la nota final de l'assignatura.
  4. Examen escrit global: 40% de la nota final de l'assignatura.
- Assistència a les classes pràctiques: Si no es compleix un mínim del 80% d'assistència a les classes pràctiques, l'avaluació pràctica es considerarà suspesa amb una qualificació de 0.
  - Es realitzarà el promig de les diferents puntuacions obtingudes per establir la nota final, sempre i quan el treball en grup, l'avaluació pràctica i l'examen escrit global tinguin una puntuació igual o superior a 5.

Període d'avaluació complementària:

- L'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del període ordinari. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Calais-Germain B. (2009) *La respiración*. Barcelona: Libros de la liebre de marzo.
- Espinosa J.S.; Bravo J.C. (2000). *Rehabilitación cardíaca y atención primaria*. Madrid: Panamericana.
- Güell, M.R. (2005) *Tratado de rehabilitación respiratoria*. Barcelona: Ars Médica.
- Valenza, G.; González, L.; Yuste, M.J. (2005). *Manual de fisioterapia respiratoria y cardíaca*. Madrid: Síntesis.
- West, J.B. (1996). *Fisiología respiratoria*. Madrid: Médica Panamericana.

Complementària:

- Giménez, M.; Vergara, P.; Servera, E. (2001) *Prevención y rehabilitación de patología respiratoria crónica*. Madrid: Panamericana.
- Postiaux, G. (2000) *Fisioterapia respiratoria en el niño*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
- Sociedad Española de Pneumología i Cirugía Torácica. <http://www.separ.es/>

Fisioteràpia Comunitària

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Pere Comet Pascua
- Roser Picas Baltanas
- Xavier Palomar Aumatell

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria de Fisioteràpia Comunitària, Salut Pública, Gestió i Administració de Serveis. Concretament es treballarà la Fisioteràpia en l'atenció primària de salut. Programes de promoció i prevenció de la salut, dirigits a la comunitat. Estratègies d'intervenció en la fisioteràpia domiciliària. Els conceptes de salut laboral. Fonaments de la intervenció en fisioteràpia en el prepart, puerperi i postpart. Violència de gènere i altres tipus de violència. Detecció precoç, prevenció, assistència i rehabilitació de las víctimes.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Analitzar les necessitats d'atenció i provisió de serveis de les persones en situació de vulnerabilitat, així com del seu entorn sociofamiliar, des d'una perspectiva interdisciplinària i intersectorial per tal d'assegurar una atenció integrada i la continuïtat assistencial.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per aprendre.
- Preocupació per la qualitat.
- Sensibilitat davant qüestions mediambientals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- Conèixer i aplicar les guies de bona pràctica clínica.
- Comprendre els conceptes fonamentals de la salut i la funció que realitza el fisioterapeuta en el sistema sanitari.
- Comprendre els factors relacionats amb la salut i els problemes relacionats amb la fisioteràpia en els àmbits de l'atenció primària, especialitzada i salut laboral.

- Conèixer el sistema sanitari espanyol.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, detecció precoç, assistència i rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.

CONTINGUTS:

Fisioteràpia Comunitària.

1. Organització i planificació dels serveis sanitaris: Salut Pública i Salut Comunitària
2. Característiques generals dels diferents models sanitaris
3. Atenció Primària: conceptes, origen i organització
4. El sistema sanitari català
5. Fisioteràpia en Atenció Primària
6. Funcions del fisioterapeuta en els equips de Salut Pública
7. Principals àmbits d'actuació del fisioterapeuta en Atenció Primària
8. Atenció domiciliària en fisioteràpia

Salut laboral.

1. Salut laboral. Concepte
2. Llei de prevenció de riscos laborals. Principis
3. Riscos en l'àmbit laboral. Tipus, avaluació i prevenció
4. Alteracions de la salut relacionats amb l'àmbit laboral: accidents de treball i malalties professionals
5. Institucions i serveis relacionats: Malalties de treball i malalties professionals de la Seguretat Social. Serveis de prevenció. Delegats de prevenció
6. Vigilància de la salut
7. Salut laboral en l'àmbit de la fisioteràpia

Intervenció en fisioteràpia en el prepart, puerperi i postpart

1. Definició del compartiment pelvi-perineal. Resum de l'anatomia i fisiologia. Fisiopatologia bàsica en la dona jove, que fa esport, menopausa i dona gran.
2. Intervenció de fisioteràpia en AP en l'embaràs, part eutòcic, part distòcic i puerperi
3. Exercicis de prevenció de les lesions del sòl de la pelvis femenina en totes les edats

Activitat física

1. Introducció. Definició de l'activitat física. Definició de les activitats físiques bàsiques
2. Beneficis de l'activitat física. Antidepressiva. Conciliadora del son. Preventiva de diferents malalties: Diabetis tipus II, sobrepès, osteoporosi. Augmenta l'esperança de vida
3. Exemples de diferents programes: Activitat física per adults. Activitat física per gent gran. Activitat física per a infants i adolescents

AVALUACIÓ:

L'avaluació es fa a través d'un procés d'avaluació continuada.

Els continguts pràctics i teòrics s'avaluaran de forma continuada a través de la realització d'exposicions orals, proves escrites, treballs escrits i assistència a les classes pràctiques, per part de l'alumne. La valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge té un valor del 30% (1% habilitats pràctiques valorades a la classe, 10% treballs d'articles a classe i 10% del treball digital). Els coneixements teòrics tenen un valor del 70% de l'assignatura.

Avaluació del procés pràctic

- Realització d'un treball en format digital on es recullen la intervenció en fisioteràpia i en fisioteràpia comunitària. Aquest treball equival a un 10% de la qualificació global. Si no se supera el treball amb una nota mínima de 5, no farà mitjanag amb les altres parts de l'assignatura i quedarà pendent de tornar a avaluar al juny si hi ha més del 50% del total de l'assignatura aprovada; en cas contrari l'assignatura quedarà suspesa.
- Demostració pràctica i escrita de la realització i raonament de la intervenció en fisioteràpia en el prepart, puerperi i postpart (10% de la nota). Si no es compleix **un mínim del 80% d'assistència a les classes**, l'avaluació continuada es considera no superada i, per tant, suspesa. Si no es supera l'avaluació continuada pràctica amb una nota mínima de 5, no es realitzarà mitjana amb les altres parts de l'assignatura i quedarà pendent de tornar a avaluar aquesta part al juny si hi ha més del 50% de l'assignatura aprovada. En cas contrari quedarà tota l'assignatura suspesa.
- Realització de treballs o resums crítics d'articles a treballar a la classe pràctica (10% de l'assignatura). S'ha de superar amb una nota de 5 o més per poder fer mitjana i s'han d'entregar en el temps estipulat pel professor. En cas contrari quedarà suspesa aquesta part.

Avaluació del proces teòric

- Es valorarà l'adquisició de coneixements i comprensió dels continguts teòrics a través de diferents proves escrites i treballs realitzats a les classes teòriques. Aquesta part de l'assignatura equival a un 70% de la qualificació global (50% fisioteràpia comunitària, 10% activitat física i 10% salut laboral). S'han d'aprovar totes les parts amb una nota de 5 o més per aprovar l'assignatura. En cas contrari podran recuperar la part suspesa al juny, sempre i quan aquesta no superi el 50% de tota l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Montagut Martínez, Ferran; Flotats Farré, Gemma (coords.) *Rehabilitación domiciliaria: principios, indicaciones y programas terapéuticos*. Barcelona: Masson, 2005.
- Walker, Carolina. *Fisioterapia en obstetricia y uroginecología*. Barcelona: Masson Elsevier, 2006.
- Stephenson, O'Connor. *Fisioterapia en Obstetricia y Ginecología*. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 2003.
- Martínez Bustelo, S.; Ferri Morales, A., et al. *Entrevista clínica y valoración funcional del suelo pélvico*. A Coruña.
- Pereira, A. *Exploración sistemática de la paciente con disfunción del suelo pélvico* (en línia). Disponible a:
http://www.hvn.es/servicios_asistencial/ginecologia/documentos/ponencias2005/exploracion_suelo.pdf
- Herrera Pérez, A.; Arriaga Hernández, J.; González Espinosa, C.; Leppe Zamora, J.; Herrera Neira, F. *Calidad de vida y función sexual en mujeres postmenopáusicas con incontinencia urinaria*. Actas Urológicas Españolas. Juny de 2008.
- Grup The Cochrane Collaboration *Incontinències urinàries*, 2005, Berhmans B. Actas Url Esp 2006;30(2):112
- *Bien-?tre et maternité*, Dr. Bernadette de Gasquet, editorial Albin Michel, 2009.
- Calais-Germain, Blandine; Vives Parés, Núria *Parir en movimiento (las moviidades de la pelvis en el parto)*; Ed. La Liebre de Marzo, 2009.
- Kitzinger, Sheila *La mujer y su experiencia sexual*, Ediciones Folio, 1985.
- Cambra Linés, María Pilar *El papel del fisioterapeuta en el embarazo y la preparación del parto*.
- Bonakat, R.; Alonso, G.; Rojo, J.J. *Ejercicio físico durante el embarazo y su relación con los tiempos de las etapas del parto*, 2005.
- Ferri Morales, A.; Anastegui Azkúe, J.M. *Prevención de la disfunción del suelo pélvico de origen obstétrico*, 2004.
- Osborne, Raquel *Apuntes sobre la violencia de género*. Ediciones Bellaterra, 2009, ISBN 978-84-7290-465-1
- Ruiz-Jarabo Quemada, Consue; Blanco Prieto, Pilar (dirs.) *La violencia contra las mujeres. Prevención*

y *detección*. Madrid: Díaz de Santos, 2005.

Webs:

- www.efisioterapeuta.net/certamen
- www.elbebe.com/index.php/es/multimedia/videos/embarazo-preparacion-al-parto-1
- www.bebesymas.com/otros/ejercicios-preparto-para-fortalecer-el-suelo-pelvico

Fisioteràpia en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia

Obligatòria

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Carme Garolera Bruguera
- Josep Ortiz Jurado

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria Fisioteràpia en especialitats clíniques.

Objectius:

- Conèixer les generalitats i les malalties més freqüents en el camp de la fisioteràpia traumàtica i reumàtica
- Saber fer la valoració i el tractament del pacient, des de la perspectiva de la fisioteràpia, en les diferents patologies de l'aparell locomotor.
- Identificar el tractament de fisioteràpia més adequat, en les diferents etapes de la malaltia, aplicant el tractament segons l'evolució,

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els principis i les teories dels agents físics i les seves aplicacions en fisioteràpia.
- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.
- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.

CONTINGUTS:

1. Conceptes generals en Fisioteràpia en Traumatologia, Reumatologia i Ortopèdia
2. Valoració, objectiu i tractament en les diferents patologies de les EESS.
3. Valoració, objectiu i tractament en les diferents patologies de les EEII
4. Valoració, objectiu i tractament de les malalties reumàtiques més freqüents.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés: Avaluació continuada

L'avaluació del cicle teòric es farà a partir de proves escrites que caldrà superar amb una puntuació igual o superior a 5. Per fer la mitjana cal haver realitzat un 100% de les proves escrites.

Avaluació pràctica

- L'avaluació dels continguts pràctics es farà de forma continuada, tenint en compte la participació activa de l'estudiant, assistència, habilitats, coneixements....
- Per poder superar els continguts pràctics s'ha d'assistir al 90% de les classes pràctiques.
- El professor, segons la dinàmica del grup, pot determinar la realització d'una prova examinadora pràctica dels seus continguts en qualsevol moment
- Es imprescindible aprovar els continguts teòrics i pràctics per superar l'assignatura

Avaluació de resultats:

L'avaluació dels resultats d'aprenentatge de l'assignatura es farà de manera continuada a partir dels següents elements:

- Exposició d'articles basats en l'evidència(10%)
- Participació en les classes (30%)
- Realització de provés durant el semestre (30%+30%)
- Per aprovar l'assignatura cal aprovar cadascun dels apartats.
- En ser una assignatura eminentment pràctica, l'assistència a les classes és obligatòria (90% d'assistència).
- Els treballs, proves, lectures, presentacions no realitzades o no presentades en el termini previst equivaldran a un suspens i no es podran lliurar posteriorment.

L'estudiant que tingui alguna part no aprovada de l'assignatura podrà optar a la convocatòria complementària del mes de juny, sempre que no superi el 50% o més dels continguts de la matèria. En cas contrari tindrà que repetir l'assignatura el proper curs.

La nota final serà: 60% examen teòrics, exposicions d'articles 10% i un 30% continguts pràctics.

BIBLIOGRAFIA:

- Atkinson, K.; Coutts, F.; Hassenkamp, A. (2007). *Fisioterapia en ortopedia: Un enfoque basado en la resolución de problemas* (2a ed.). Barcelona: Elsevier.
- Brotzman, S.B.; Wilk, K.E. (2005). *Rehabilitación ortopédica clínica* (2ª ed.). Madrid: Elsevier.
- Díaz Petit, J.; Camp, R. (2002). *Rehabilitación en la artritis reumatoidea*. Barcelona: Masson.
- *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Aparato locomotor* (2000-). (Español ed.). París: Éditions scientifiques et médicales: Elsevier.
- *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Medicina física* (1998-). (Español ed.). París: Éditions Techniques.
- Rotés Querol, J. *Vivir con la artritis reumatoide*. Barcelona: J & C Ediciones Médicas.

- Serra Gabriel, M.R., Díaz Petit, J.; Desande Carril, M.L. (1977). *Fisioteràpia en traumatologia, ortopèdia y reumatologia* (1a ed.). Barcelona: Springer.
- Vilar Orellana, E.; Sureda Sabaté, S. (2005). *Fisioterapia del aparato locomotor*. Madrid: McGraw-Hill.

Fisioteràpia Gerontològica i Geriàtrica

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Elisenda Serra Marsal
- Encarnació Mora López
- Joan Rodríguez Delgado
- Marta Sola Serrabou
- Montserrat Rizo Marcos

OBJECTIUS:

L'estudiant realitza un aprenentatge sobre els principis fonamentals de l'envelliment actiu i la atenció gerontogeriàtrica des de un nivell preventiu i assistencial. A través de classes teòriques, de experimentació pràctica.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Identificar els principis fonamentals de l'envelliment actiu i l'atenció gerontogeriàtrica.
- Identificar les modificacions biofisiològiques i els fenòmens psicosocials associats al procés d'envelliment.

CONTINGUTS:

Teòrics i pràctics

- Introducció a la fisioteràpia geriàtrica.
- Envelliment, fragilitat e atenció geriàtrica.
- Síndromes geriàtriques. Maltractaments.
- Politiques d'atenció a la gent gran.
- Procés general d'intervenció en geriatria.
- Valoració geriàtrica.
- Cures de fisioteràpia.
- Acompanyament al final de la vida, mort i dol.

Activitat física per a la gent gran

- Envelliment actiu. Canvis biològics i psicosocials.
- Representació social del envelliment.
- Objectius de l'AF, requisits, programes.
- Planificació de sessions d'activitat física en gent gran.
- Avaluació de les activitats programades.

La gerontopsicomotricitat

- La Psicomotricitat envers altres propostes corporals.
- Les possibilitats i limitacions de la Gerontopsicomotricitat.
- La proposta psicomotriu en persones grans.
- Objectius, materials, espais i actitud personal.
- Planificació de les sessions.

AVALUACIÓ:

- L'avaluació de l'assignatura es farà de forma continuada a través de les proves teòriques i/o pràctiques, treballs individual o en petit grup que cada professor establirà al llarg del seu mòdul.
- Cal la superació dels tres mòduls per aprovar l'assignatura.
- Aquells alumnes que no superin l'avaluació continuada podran presentar-se a una avaluació final que consistirà en un examen amb preguntes escrites de tota la matèria de l'assignatura tant teòrica com pràctica.
- És necessària l'assistència al 80% a les classes pràctiques, si no es així, l'avaluació continuada es considerarà no superada.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Navarro Montes, J. (1994) *Models i teories del procés d'envelliment humà*. Barcelona: PPU
- Neugarten, B. (1999) *Los significados de la edad*. Barcelona: Herder.
- Organització Mundial De La Salut (2002) Envejecimiento activo: un marco político. *Revista Española de Geriátria y Gerontología*. N 37 (S2), pp 74-105.
- Rodríguez, J. (2007) *Procés de mobilitat*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa. Disponible a: jrodriguez@montsacopa.com.
- Rodríguez, J. (2009) *Procés de dolor i tractament de fisioteràpia*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa. Disponible a: jrodriguez@montsacopa.com.
- Rodríguez, J. (2011) *Contencions mecàniques en gent gran: recomanacions d'ús des de la perspectiva ètica*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa. jrodriguez@montsacopa.com
- Ruiperez, I. (2006) *Tratado de Geriátria para residentes*. Madrid: Sociedad Española de Geriátria y Gerontología (disponible online)
- Thévenon, A.; Pollez, B. (1994). *Rehabilitación en geriatría*. Barcelona: Masson.
- Tideiksaar, R. (2005). *Caídas en ancianos: prevención y tratamiento*. Barcelona: Masson.
- Verdugo, M.A. *Et al* (2011) *Escala GenCat de Qualitat de Vida*. Disponible a <http://www.20.gencat/docs/dasc/01Departament/08Publicacions/Ambit%20tematics/Serveis%20Socials/21escalagencat>

Complementària

- De la Cuesta, JL. *El maltrato en las personas mayores*. Hurkoa Fundazioa. Instituto Vasco de Criminología.
- Buendía, J. et al (1997) *Gerontología y Salud: perspectivas actuales*. Madrid: Biblioteca Nueva
- Carré, C. (2009). *Dia mundial de l'Alzheimer: Alzheimer i altres demències: xerrada de divulgació*. Residència Geriàtrica Montsacopa. Olot.
- De Beauvoir, S. *La vejez*. Madrid: Edhasa
- Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família. (2003). *El maltractament a la gent gran, un problema visible*. Girona.
- González, R. (1995). *Rehabilitación médica de ancianos*. Barcelona: Masson.
- Krassoievitch, M. (1993) *Psicoterapia geriátrica*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica
- Lombardo, E.; Krzemien, D. (2008) La psicología del curso de la vida en el marco de la Psicología del Desarrollo. *Revista Argentina de Sociología*, 6 (10), pp 111-120.

- Muchnik, E. (2006) *Envejecer en el siglo XXI*. Buenos Aires: Lugar
- Pérez, J.; Chaparro, A. (1995) *Prevención primaria y autocuidado. La prevención de las caídas*. Rev. Esp. Geriatr. Gerontol 1995;30 (NM.1): 11-28.
- Residència Geriàtrica Montsacopa. *Documents diversos: Instruments d'avaluació i processos d'actuació*. Olot.
- Robles, S. (2010) *La pell i lesions per pressió*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa.
- Robles, S. (2010) *Procés d'acompanyament a la mort i el dol: xerrada pel comitè d'Ètica de Residències Assistides de Catalunya*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa.
- Rodríguez, J.; Robles, S.; Clota, L.; Carré, C. *Caigudes*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa. Disponible a: jrodriguez@montsacopa.com
- Rodríguez, J. (2011) *Contencions mecàniques: diàleg a partir de les sensacions del professional*. Olot: Residència Geriàtrica Montsacopa. Disponible a: jrodriguez@montsacopa.com.
- Servei d'Inspecció i Registre del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya. (2011). *Ús racional de les contencions físiques*. Barcelona.
- Sociedad Española de Geriatria y Gerontología. *Grandes síndromes geriátricos*. Programa de formación para médicos de atención primaria. Ed. Ferrer internacional.
- Salvarezza, L. Et als. (1998) *La vejez: una mirada gerontológica actual*. Buenos Aires: Paidós
- Villar, F.; Triadó, C. (2006) *El estudio del ciclo vital a partir de historias de vida: una propuesta práctica*. Barcelona: Publicaciones y Ediciones de la UB.
- Villar, F.; Triadó, C. (2000) *Psicología del desenvolvament: adolescència, maduresa i senectud*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la UB.

Patologia Medicoquirúrgica II

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Elvira Català March
- Eudald Sellares Casas
- Xavier De Castro Gutierrez

OBJECTIUS:

Són objectius de l'assignatura que l'estudiant:

- Conegui les diferents malalties, així com les alteracions i discapacitats que ocasionen en la persona.
- Es familiaritzi amb els mètodes de diagnòstic generals.
- Conegui els tractaments mèdics i quirúrgics aplicats i el fonament d'aquesat aplicació.
- Conegui els beneficis, trastorns funcionals i limitacions provocas pel tractament.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre les bases moleculars i fisiològiques de les cèl lules i els teixits.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.

CONTINGUTS:

1. Patologia de l'aparell respiratori
  1. Record anatomofisiològic
  2. Semiologia respiratòria. Espirometria. Procediments diagnòstics.
  3. Insuficiència respiratòria. Diagnòstic i tractament: Oxigenoteràpia. Ventilació mecànica.
  4. Malalties pulmonars difuses: MPOC. Asma bronquial.
  5. Infeccions del tracte respiratori: Neumonia. Tuberculosi.
  6. Neumopaties intersticials difuses. Bronquiectàsies.
  7. Tromboembolisme pulmonar.
  8. Càncer de pulmó
  9. Patologia pleural. Drenatge toràcic.
2. Patologia cardiovascular

1. Record anatomofisiològic de l'aparell cardiovascular.
  2. Semiologia. Procediments diagnòstics en cardiologia i abgiologia. ECG.
  3. Insuficiència cardíaca: Etiologia, diagnòstic i tractament.
  4. Aritmies cardíques. Tipus. Cardioversió. Marcapasos.
  5. Cardiopatia isquèmica. Àngor. Infart.
  6. Patologia del pericardi i del miocardi. Endocarditis. Valvulopaties.
  7. Malaltia hipertensiva. Factors de risc cardiovascular.
  8. Patologia arterial: ateromatosis i embolia. Aneurismes. Patologia del sistema venós: trombosi i embolisme. Insuficiència venosa
3. Patologia de l'aparell digestiu
    1. Record anatomofisiològic.
    2. Malalties de l'esòfag i de l'estómac.
    3. Malalties del fetge, vies biliars i pàncrees.
    4. Mañañties del budell prim i del budell gros.
    5. Malalties anorectals.
    6. Hèrnies de la paret abdominal.
    7. Abdomen agut: concepte, causes, simptomatologia i tractament.
  4. Patologia de l'aparell urinari
    1. Record anatomofisiològic de l'aparell urinari.
    2. Valoració del pacient amb patologia renal i urinària. Procediments diagnòstics.
    3. Malalties renals primàries: Glomerulonefritis. Síndrome nefròtic. Necrosi tubular.
    4. Infeccions de l'aparell urinari.
    5. Litiasi renal i urinària.
    6. Tumors de l'aparell urinari. Càncer de pròstata.
    7. Tractament renal substitutiu. Hemodiàlisi. Diàlisi peritoneal. Trasplantament renal.
  5. Dermatologia
    1. Record anatomofisiològic de la pell.
    2. Al·lopècies.
    3. Infeccions cutànies: piògenes, víriques, parasitàries i micòtiques.
    4. Dermatitis excematoses i atopia.
    5. Psoriasi. Urticàries. Toxicodèrmies.
    6. Tumors cutanis benignes.
    7. Càncer de la pell.
    8. Malaltis de transmissió sexual.
  6. Patologia ORL-Oftalmològica
    1. Record anatomofisiològic de l'ull
    2. Alteracions de la refracció.
    3. Malalties oculars.
    4. Record anatomofisiològic de l'oïda.
    5. Malalties de l'oïda.

AVALUACIÓ:

- Avaluació continuada de les activitats realitzades en els diferents mòduls, ja siguin teòriques o pràctiques. Realització de treballs.
- S'avaluaran de manera autònoma els diferents mòduls amb proves alliberadores. Es necessari superar tots els mòduls per aprovar l'assignatura.
- Es podran recuperar mòduls no alliberats durant el curs sempre que no superin el 50 % del total de l'assignatura. La recuperació es realitzarà en el període de setembre.
- Si durant l'avaluació continuada no es supera al menys el 50 % de l'assignatura, no hi haurà opció de recuperació i es considerarà assignatura suspesa i no recuperable.
- La nota final s'obtindrà dels promitjos de les notes dels diferents mòduls aprovats, ja sigui per avaluació continuada o en el període de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Porth, C.M. (2006). *Fisiopatología*. 7ª ed. Madrid: Panamericana.
- Pérez Arellano, J.L. (2006). *Manual de Patología General*. Sisinio de Castro. 6ª ed. Barcelona: Masson.
- Laso, F.J. (2004). *Patología general*. Barcelona: Masson.
- García-Conde, J. (2003). *Patología general. Semiología clínica y fisiopatología*. 2ª ed. Madrid: McGraw Hill.

Complementària

- Harrison (2007) *Principios de Medicina Interna*. Madrid. McGraw-Hill,
- Farreras-Rozman. (2006). *Medicina Interna*. Madrid: Harcourt Brace

Pràcticum II

Pràctiques Externes

Segon

Crèdits: 12.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Carme Garolera Bruguera
- Cristina Font Jutgla
- Daniel Jimenez Hernandez
- Esther Mur Gimeno
- Francesc X. Jaile Benitez
- Josep Oriol Alarge Marti
- Manuel Gomez Sanchez
- Olga Isern Farres
- Ricard Castro Prat
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

En el mòdul de pràctiques externes s'hi adscriu la matèria Pràcticum Clínic, que s'estructura a través de quatre assignatures: Pràcticum I, Pràcticum II, Pràcticum III i Pràcticum IV.

El Pràcticum Clínic s'organitza entre el tercer i quart any (semestres 5è, 6è, 7è i 8è). Aquests períodes segueixen una seqüència progressiva per a l'adquisició de competències, d'acord amb diferents nivells d'aprenentatge de les competències així com d'integració dels continguts de les diferents matèries del Grau per a cada un dels diferents períodes programats.

Es imprescindible superar el Pràcticum I i II per poder realitzar el Pràcticum III i IV?

Els pràcticum clínics es realitzen en organitzacions assistencials en virtut de convenis de col·laboració entre la Universitat de Vic i cadascun dels centres. El rotatori clínic es realitzarà en hospitals, centres sociosanitaris, centres d'atenció primària, mutualitats laborals, centres d'atenció precoç, centres d'atenció social especialitzada i centres de fisioteràpia privats.

Les estades clíniques tutelades pretenen que l'estudiant desenvolupi i integri, de manera continuada i progressiva, les competències necessàries per aplicar en un context real els coneixements adquirits en les diferents matèries que configuren el pla d'estudis.

Objectius

- Integrar el concepte holístic de la persona a través del coneixement de les diferents disciplines.
- Assumir la pròpia responsabilitat per donar respostes a les necessitats variants de l'individu i/o grup en relació a la prevenció, promoció, manteniment i recuperació de la funcionalitat del cos humà mitjançant tècniques terapèutiques manuals i/o físiques.
- Analitzar la relació entre la salut i la malaltia com un procés dinàmic que permet ajudar el desenvolupament de les capacitats i els recursos personals.
- Assumir el rol propi i el de col·laboració amb els altres professionals de la salut.
- Proporcionar atencions adequades segons l'evolució de les ciències i de la societat, la legislació vigent i el codi ètic professional.
- Integrar els principis de la comunicació com a base de la relació assistencial.
- Integrar el model de Fisioteràpia, basat en les aportacions de la C.I.F (Classificació Internacional de Funcions), per utilitzar un mètode de treball que afavoreixi una atenció individualitzada.

- Prendre consciència de la necessitat de l'actualització professional.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Proporcionar una atenció que garanteixi el dret a la dignitat, privacitat, intimitat, confidencialitat i capacitat de decisió del pacient i família.
- Individualitzar la intervenció de fisioteràpia considerant l'edat, el gènere, les diferències culturals, el grup ètnic, les creences i els valors.
- Establir una relació empàtica i d'acompanyament amb els malalts i familiars.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat per a la presa de decisions.
- Habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitats per treballar en un equip interdisciplinari.
- Apreciació de la diversitat i multiculturalitat.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Habilitat per treballar amb autonomia.
- Capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor.
- Preocupació per la qualitat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Fomentar la participació de l'usuari i la família en el seu procés de recuperació.
- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- Conèixer i aplicar les guies de bona pràctica clínica.
- Integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, capacitant per a una atenció de fisioteràpia eficaç.

CONTINGUTS:

Realització d'un seminari de presentació i entrega del dossier de pràctiques on s'explica la guia de pràctiques, el pla de treball, es dona tota la documentació sobre el centre / servei assignat i el nom del professor tutor de seguiment de la Universitat.

Estada clínica en un servei de rehabilitació funcional ja sigui hospitalari o centre privat, area bàsica de salut o centre mutualista.

Durant el període de pràctiques del Pràcticum II, l'estudiant haurà d'elaborar un treball dirigit i controlat pel tutor de seguiment de pràctiques sobre un cas clínic acord als continguts donats fins el moment. Al final de les pràctiques haurà d'entregar el treball i fer una exposició oral.

AVALUACIÓ:

La valoració final de l'assignatura Pràcticum II s'obté a partir del resultat de l'avaluació del tutor de pràctiques de centre (50%) i el treball del Pràcticum II amb la corresponent exposició oral (50%).

L'entrega del treball i l'exposició oral seran el mateix dia, que correspondrà dins de les dues setmanes pròximes a la finalització de les pràctiques, previ avís del professor tutor de la Universitat.

Per al curs acadèmic del 2012-2013 les dates seran del 10 de juny al 14 de juny.

La participació i assistència del Pràcticum II és part del procés de pràctiques, i no assistir-hi pot representar la no superació del pràcticum. Aquesta assistència haurà de ser de com a mínim el 80%.

En el cas de suspendre el treball escrit, s'ha de repetir amb les correccions indicades pel tutor i presentar-lo en un termini màxim de 48h. En cap cas la nota pot superar un aprovat.

En cas de suspendre la part pràctica del centre, queda suspesa l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Brotzman, S. B.; Wilk, K. E. (2005). *Rehabilitación ortopédica clínica* (2ª ed.). Madrid: Elsevier.
- Buckup, Klaus (2007). *Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Exploración, signos y síntomas*. Barcelona: Elsevier.
- Diversos autors. (1998). *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Medicina física*. (Española ed.). Paris: Éditions Techniques.
- Doreen; Bauer (1994). *Rehabilitación: enfoque integral. Principios básicos*. Barcelona: Masson-Salvat.
- Ehmer, B. (2005). *Fisioterapia en ortopedia i traumatología*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana.
- Gallego, Tomás (2007). *Bases teóricas y fundamentos de la fisioterapia*. Madrid: Médica Panamericana.
- Genot; Neiger; Leroy; Dufourt; Péninou; Dupré; Pierron. (1988). *Kinesioterapia I, II, III, IV*. Madrid: Médica Panamericana.
- Haarer-Becker, R. (2001). *Manual de técnicas de fisioterapia, aplicación en traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Icántara, Serafina (1995). *Fundamentos de fisioterapia*. Madrid: Síntesis.
- Jurado, A; Medina, I (2007). *Manual de pruebas diagnósticas. Traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Kapandji (1997). *Cuadernos de fisiología articular*. 5a ed. Madrid: Médica Panamericana.
- Valenza, G.; González, L.; Yuste, M.J. (2005). *Manual de fisioterapia respiratoria y cardíaca*. Madrid: Síntesis.
- Verdugo, M.A. et al (2011) *Escala GenCat de Qualitat de Vida*. Disponible a <http://www.20.gencat/docs/dasc/01Departament/08Publicacions/Ambit%20tematic/Serveis%20Socials/21escalagencat>
- Xhardez, Y. (1992). *Vademécum de kinesiología y reeducación funcional*. Buenos Aires: Ateneo.

Teràpia Manual de la Columna Vertebral

Obligatòria

Segon

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Cristina Font Jutgla
- Esther Mur Gimeno
- Francesc X. Jaile Benitez
- Montserrat Girbau Pous

OBJECTIUS:

La TMCV és una assignatura inclosa dins de la Matèria 13, Mètodes Específics d'Intervenció en Fisioteràpia. Pertany a l'àmbit propi de la professió.

Objectius:

- Facilitar la comprensió i els coneixements globals de la columna vertebral i de la seva biomecànica gràcies al estudi exhaustiu de les vèrtebres en relació al tòrax, la cintura pèlvica i la cintura escapular.
- Adquirir els coneixements de les diverses disfuncions musculars i articulars de la columna vertebral.
- Introducció a l'osteopatia com a concepte integrador dins de la pràctica clínica funcional.
- Adquirir els coneixements necessaris per realitzar les exploracions i els tractaments de teràpia manual i la revisió del sistema musculoesquelètic.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar les estructures anatòmiques com a base de coneixement per establir relacions dinàmicament amb l'organització funcional.
- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.

- Comprendre i aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en fisioteràpia i rehabilitació física, així com l'avaluació científica de la seva utilitat i efectivitat.
- Conèixer, dissenyar i aplicar les diferents modalitats i procediments generals d'intervenció en fisioteràpia: massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, Climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia, teràpies derivades d'altres agents físics, així com aspectes fonamentals de la ergoteràpia i altres teràpies afins a l'àmbit de competència de la fisioteràpia.
- Comprendre i realitzar els mètodes i tècniques específics referits a l'aparell locomotor (incloent teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i quiropràxia), als processos neurològics, l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i les alteracions de l'estàtica i la dinàmica.

CONTINGUTS:

1. Anatomia i biomecànica de la columna vertebral
2. Proves biomecàniques simples i complexes
3. Proves vasculars i neurològiques
4. Mètodes, conceptes i teràpia manual de la columna vertebral

AVALUACIÓ:

En aquesta assignatura s'avalua de manera continuada amb diferents continguts d'avaluació:

- Presentació del portafolis dels continguts teòric i pràctics desenvolupats per part de l'estudiant. (20% de l'assignatura).
- Valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge. (30% de l'assignatura).
- Els continguts teòrics i pràctics s'avaluaran amb exàmens escrits o tipus test. (50% de l'assignatura). Aquest exàmens es realitzaran durant les setmanes de docència.

L'assistència a les classes pràctiques ha de ser del 80%, per ser avaluat pel sistema d'avaluació dels procediments pràctics.

Totes les activitats d'avaluació plantejades són recuperables durant el període complementari sempre i quan hi hagi un 50% dels continguts de l'assignatura aprovats.

Per tal d'aprovar l'assignatura caldrà un mínim de 5 en cada un dels instruments d'avaluació plantejats.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Kapandji, A.I. (2010). *Cuadernos de Fisiología Articular 3*. Madrid: Panamericana.
- Buckup, Klaus. (2007). *Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Exploración, signos y síntomas*. Barcelona: Elsevier.
- Maitland, G.; Hengeveld, E.; Banks, K.; English, K. (2007). *Maitland. Manipulación vertebral*. Madrid: Elsevier.

Complementària:

- Butler, David. S. (2002). *Movilización del sistema nervioso*. Barcelona: Paidotribo
- Chaitow, L.; Fritz, S. (2008). *Como conocer localizar y tratar los puntos gatillo miofasciales*. Barcelona: Elsevier.
- De Coster, M.; Polaris, A. (2001). *Osteopatía Visceral*. Barcelona: Paidotribo.
- Dvorák, J.; Dvorák V. (1993). *Medicina manual, diagnóstico y tratamiento*. Barcelona: Scriba.
- Grieve, G. P. *Movilización de la columna vertebral, manual básico de método clínico*. Barcelona: Paidotribo.
- Jull, G.; Sterling, M.; Falla, D.; Treleaven, J.; O'Leary, S. (2009). *Latigazo cervical, cefalea y dolor en el*

- cuello*. Barcelona: Elsevier.
- Kaltenborn, F.M. (2004). *Fisioterapia manual. Columna*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
  - Lewit, K. (2002). *Terapia manipulativa para la rehabilitación del aparato locomotor*. Barcelona: Paidotribo.
  - Liem, T. *Osteopatía craneosacra*. Barcelona: Paidotribo.
  - Maitland, G.; Hengeveld, E.; Banks, K.; English, K. (2007). *Maitland. Manipulación vertebral*. Madrid: Elsevier.
  - Miralles, R. C. (2005). *Biomecànica clínica de los tejidos y la articulaciones del aparato locomotor*. Barcelona: Elsevier-Masson.
  - Parsons, J. Marcer, N. (2007). *Osteopatía, modelos de diagnóstico, tratamiento y práctica*. Barcelona: Elsevier.
  - Porter, Stuart. (2007). *Diccionario de Fisioterapia*. Madrid: Elsevier.

ASSIGNATURES DE QUART CURS

Fisioteràpia en Pediatria

Obligatòria

Primer

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Encarnació Mora López

OBJECTIUS:

L'estudiant coneixerà els factors que afavoreixen la conquesta del desenvolupament global del infant, les alteracions de la normalitat i les característiques específiques de les patologies més habituals de la primera infància. La intervenció terapèutica de la fisioteràpia en infants amb patologia o en risc de patir-ne.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.

CONTINGUTS:

Teòrics

1. El factors intrínsecs e extrínsecs que condicionen el desenvolupament psicomotriu del infant sa. l'influència de la tonicitat i la regulació tònica en el control de la postura i l'activitat funcional.
2. El procés del desenvolupament de la motricitat del infant sa en el primer any.
3. Diferenciar els trastorns, les alteracions i les patologies del infant.
4. Realitzar historia clínica específica per pediatria, avaluació i planificació d'objectius.
5. Característiques motrius, emocionals, psíquiques i relacionals de les patologies mes habituals en la infància.
6. Aplicació de la intervenció terapèutica directa e indirecta amb l'infant segons l'edat i la patologia.
7. Visionat de vídeos amb intervenció terapèutica amb infants amb patologies, pel seu anàlisi i reflexió.

Pràctics

1. Afavorir la capacitat d'observació de les capacitats posturals i funcionals del infant sa.
2. Experimentar els factors posturals que afavoreixen la possibilitat de adquirir el control postural del cos davant la gravetat en el primer any de vida..
3. La conquesta de les activitats funcionals progressives cap el volteig, rastreig, gateig i el desplaçament autònom.
4. Observar la diferència entre el desenvolupament postural, funcional i relacional del infant sa, les alteracions i les patologies.

AVALUACIÓ:

- L'avaluació de l'assignatura es farà de forma continuada a través de les preguntes del professor a les classes, l'assistència i la participació.
- L'anàlisi, síntesi i reflexió de material bibliogràfic adient.
- La superació de la experiència pràctica
- Una prova escrita de tota la matèria teòrica.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Bobath, K. (1992) *Bases neurologicas para el tratamiento de la Paralisis Cerebral*. Barcelona. Panamericana.
- Fejerman, N.; Fernandez Alvarez, E. (1998) *Neurologia Pediatrica*. Barcelona. Panamericana.
- Macias Merlo, L. (2002) *Fisioterapia en pediatria*. Barcelona. McGraw-Hill.
- Rizo Marcos, M. (2012) *Crecer juntos*. Barcelona. Octaedro.
- Campistol, J. (2010) *Neurologia para pediatras*. Barcelona. Panamericana.

Complementaria.

- Ajuriaguerra, J.A. (2007), *Manual de psiquiatria infantil*. Barcelona. Masson.
- Brazelton, T.B. (1989) *Escuchemos al niño*. Barcelona: Plaza Janés.
- Osterreith, P. (2008) *Psicología infantil*. Barcelona. Morata.
- Wallon, E. (2007) *La evolución psicologica del niño*. Barcelona: Critica.

Adreces d'interés:

- Associació Catalana d'Atenció precoç. www.acap
- Sociedad Española de Fisioterapia en Pediatría. <http://www.sefip.org>.
- Hospital Sant Joan de Deu .Barcelona. <http://www.faroshsjd.net>
- Sociedad española de neurologia pediatria. <http://www.senep.es/>

Fisioteràpia en Processos Neurològics

Obligatòria

Primer

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Josep Oriol Alarge Marti
- Manuel Gomez Sanchez

OBJECTIUS:

L'assignatura de Fisioteràpia en Processos Neurològics s'inclou dins de la matèria de Fisioteràpia en Especialitats Clíniques. Pertany a l'àmbit propi de la professió.

Objectius:

- Identificar els diferents tractaments de fisioteràpia per ajudar la persona amb patologies d'origen neurològic.
- Integrar els fonaments teòrics i pràctics de fisioteràpia en l'atenció a una persona amb una patologia d'origen neurològic
- Elaborar pautes de tractament segons els tipus de dèficits secundaris a malalties d'origen neurològic
- Promoure intervencions de fisioteràpia adequades per augmentar, completar o reforçar la funcionalitat, habilitats, coneixements i/o motivació de la persona afectades per malalties d'origen neurològic per satisfer les seves necessitats

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els principis i les teories dels agents físics i les seves aplicacions en fisioteràpia.
- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Conèixer la fisiopatologia de les malalties, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com els tractaments mèdicoquirúrgics, fonamentalment en els seus aspectes fisioterapèutics i ortopèdics.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o

complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.

CONTINGUTS:

1. Introducció anatomofisiològica de les estructures del sistema nerviós.
2. Valoració del to muscular
3. Valoració i tractament de fisioteràpia de les patologies més freqüents del sistema nerviós central en adults:
  1. Accidents Vasculars Cerebrals
  2. Malaltia de Parkinson
  3. Lesions medul·lars
  4. Traumatismes craneoencefàlics
  5. Altres patologies del SNC

AVALUACIÓ:

En els ensenyaments oficials de la UVic s'avaluarà de manera continuada i hi haurà una única convocatòria. El primer període d'aquesta única convocatòria contempla:

- Presentació del portafolis dels continguts teòric i pràctics desenvolupats per part de l'estudiant: 25%.
- Valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge: 25%.
- Els continguts teòrics i pràctics s'avaluaran amb un examen escrit o tipus test: 50%.

L'estudiant ha de superar cada una de les avaluacions per poder aprovar l'assignatura.

L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques, no podrà ser avaluat pel sistema d'avaluació dels procediments pràctics.

El segon període contempla:

En cas de suspendre una part de l'avaluació que no superi el 50% de l'assignatura, es podrà recuperar en el període de juny si l'assignatura és del 1r semestre o bé en el període de setembre si és del 2n semestre.

BIBLIOGRAFIA:

- Reith, Edward J.; Breidenbach, Bertha; Lorenc, Mary. *Texto básico de anatomía y fisiología para enfermería*. a^a ed. Barcelona: Doyma, 1982.
- Xhardez Yves. *Vademecum de Kinesioterapia y de reeducación funcional*. 3a ed. Barcelona: El Ateneo, 1993.
- Cambier, J.; Masson, M.; Dehen, H. *Manual de neurología*. 5a ed. Barcelona: Masson, 1990.
- Young, Paul A.; Young, Paul H. *Neuroanatomía clínica funcional*. 1a ed. Barcelona: Masson, 1998.
- Ferreiro, Jorge Luis. *Neurología básica*. 1a ed. Barcelona: McGraw-Hill, 2001.
- Kahle, W. Leonhardt, H. Platzer, W. *Atlas de anatomía: Sistema nervioso y órganos de los sentidos* Tom 3. 2a ed. Barcelona: Omega, 1999.
- Netter, F.H. *Colección Ciba de ilustraciones médicas. Sistema Nervioso. Anatomía y Fisiología*. Vol.1.1. Barcelona: Científicas y Técnicas, 1987.
- Netter, F.H. *Colección Ciba de ilustraciones médicas. Sistema Nervioso. Anatomía y Fisiología*. Vol. 1.2. Barcelona: Científicas y Técnicas, 1987.
- Guyton, A.C. *Anatomía y Fisiología del Sistema Nervioso. Neurociencia básica*. Madrid: Médica Panamericana, 1994.
- Carr, Janet; Shepherd, Roberta. *Rehabilitación de pacientes en el Ictus*. 1a ed. Madrid: Elsevier, 2003.
- Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. *Atlas de anatomía: Aparato Locomotor* Tom 1. 2a ed. Barcelona: Omega, 1999.
- Strokes, Maria. *Rehabilitación neurológica*. Colección Fisioterapia Vol 2. 1a ed. Barcelona: Harcourt,

2000.

- Bobath, Berta. *Hemiplejía del adulto: Evaluación y tratamiento*. 3a edició. Buenos Aires: Panamericana, 1993.
- Paeth, Bettina. *Experiencias con el concepto Bobath*. 1a ed. Barcelona: Panamericana, 2000.
- Davies, P.M. *Pasos a seguir. Tratamiento integrado de pacientes con hemiplejía*. 2a ed. Madrid: Panamericana, 2003.
- Arcas Patricio, Miguel; Ángel Gálvez Domínguez, Diana María; León Castro, Juan Carlos; et al. *Manual de Fisioterapia: Modulo II Neurología, pediatría y fisioterapia respiratoria*. 1a ed. Sevilla. Mad, 2004.
- López del Val, Luis; Linazasoro; Gurutz. *Trastornos del movimiento*. 1a ed. Barcelona Masson, 2004.
- Downie P.A. Cash. *Neurología para Fisioterapeutas*. 4a ed. Buenos Aires: Panamericana. 1989.
- Brunnstrom S. *Reeducación motora en la hemiplejía. Fundamentos Neurofisiológicos*. Barcelona: Jims, 1977.

Mètodes d'Intervenció en Neurologia

Obligatòria

Primer

Crèdits: 6.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Daniel Jimenez Hernandez
- Neus Suc Lerin
- Roberta Ghedina

OBJECTIUS:

En l'assignatura s'ensenyen els mètodes de reeducació que treballen diferents patologies de l'aparell locomotor, tant d'origen neurològic com d'origen muscular a través de tècniques integratives que engloben el sistema nerviós i el muscular. S'utilitzen estímuls exteroceptius i processos cognitius per recuperar el moviment, fonamentats en les bases de desenvolupament que conformen els programes motrius.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre i aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en fisioteràpia i rehabilitació física, així com l'avaluació científica de la seva utilitat i efectivitat.
- Comprendre i realitzar els mètodes i tècniques específics referits a l'aparell locomotor (incloent teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i quiropràxia), als processos neurològics, l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i les alteracions de l'estàtica i la dinàmica.

CONTINGUTS:

1. Bobath
  1. Descripció dels diferents mètodes terapèutics
  2. Descripció / història del concepte Bobath
  3. Teoria i principis bàsics
  4. Història clínica
  5. Avaluació i exploració
  6. Pauta d'intervenció

2. Kabat
  1. Orígens.
  2. Diagonals del Kabat.
  3. Relació entre les diagonals i les activitats de la vida diària.
  4. Aplicació terapèutica.
  5. Realització pràctica de la tècnica.
  6. Cadenes musculars i innervació.
3. Perfetti
  1. Visió sistèmica vs. Mecànica.
  2. Història de l'Exercici Terapèutic Cognoscitiu
  3. La teoria neurocognitiva i els seus principis bàsics.
  4. Interpretació de la patologia del pacient hemiplègic: Específic Motor i Perfil.
  5. Instruments de treball: el problema, la hipòtesi perceptiva, el control. La imatge motora.
  6. Observació d'un pacient hemiplègic i planificació del tractament.

AVALUACIÓ:

- Període ordinari:
  - Ítems de l'avaluació continuada:
    1. Participació, proves ràpides, exercicis a l'aula, en les classes teòriques: 15% de la nota final de l'assignatura. (No recuperable).
    2. Avaluacions pràctiques: 45% de la nota final de l'assignatura (15% Kabat, 15% Perfetti, 15% Bobath)
    3. Examen escrit global (test, preguntes curtes o examen oral): 40% de la nota final de l'assignatura.

Assistència a les classes pràctiques: Si es falta més d'un 20% de les classes la part pràctica queda suspesa i no es podrà fer l'examen pràctic dins del període ordinari.

Es podrà realitzar la mitjana de les diferents puntuacions obtingudes per establir la nota final, sempre i quan les diferents avaluacions pràctiques i l'examen escrit global tinguin una puntuació igual o superior a 5. En cas contrari s'haurà de reavaluar en el període d'avaluació complementària.

- Període d'avaluació complementària:

L'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del període ordinari. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

Kabat

- Adler, S. Beckers, D. Buck, M. (2002). *La facilitación neuromuscular propioceptiva. Guia ilustrada*. (2ª Edición). Madrid: Médica Panamericana.
- Voss, Ionta, Myrers. (1998). *Facilitación Neuromuscular Propioceptiva. Patrones y técnicas*. (3ª Edición). Madrid: Médica Panamericana

Perfetti

- Cano de la Cuerda, Collado Vázquez (2012). *Neurorehabilitación. Métodos específicos de valoración y tratamiento*. Panamericana. Capítol 29: Rodríguez-Larrad, Rizzello, Perfetti, Panté. "Ejercicio Terapéutico Cognoscitivo".

- Perfetti, C. (1999) en col·laboració amb Ghedina, R. i Jiménez, D. *El Ejercicio Terapéutico Cognoscitivo para la recuperación del hemipléjico adulto*. Edikamed
- Serra Gabriel, M.R.; Díaz Petit, J.; de Sande Carril, M.L. (2005) *Fisioterapia en neurología, sistema respiratorio y aparato cardiovascular*. Elsevier Masson Capítol 7: Ghedina R. Tratamiento de fisioterapia del paciente hemipléjico.

Bobath

- Paeth, B. (2001) *Experiències con el Concepto Bobath*. MèdicaPanamericana
- Bobath, B. (1997) *Hemiplegia en el adulto: evaluación y tratamiento*. Buenos Aires: Médica Panaamericana.

Pràcticum III

Pràctiques Externes

Primer

Crèdits: 9.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Blancafort Sala
- Carles Pares Martinez
- Cristina Font Jutgla
- Esther Mur Gimeno
- Francesc X. Jaile Benitez
- Jordi Padrós Augé
- Marc Vidal Falguera
- Montserrat Guil García
- Olga Isern Farres
- Pere Comet Pascua
- Ricard Castro Prat
- Roser Picas Baltanas
- Sergi Benedicto Mazuelos
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

En el mòdul de pràctiques externes s'hi adscriu la matèria Pràcticum Clínic, que s'estructura a través de quatre assignatures: Pràcticum I, Pràcticum II, Pràcticum III i Pràcticum IV.

El Pràcticum Clínic s'organitza entre el tercer i quart any (semestres 5è, 6è, 7è i 8è). Aquests períodes segueixen una seqüència progressiva per a l'adquisició de competències, d'acord amb diferents nivells d'aprenentatge de les competències així com d'integració dels continguts de les diferents matèries del Grau per a cada un dels diferents períodes programats.

Es imprescindible realitzar el pràcticum I i II per poder-se matricular del pràcticum III i IV?

Els pràcticum clínics es realitzen en organitzacions assistencials en virtut de convenis de col·laboració entre la Universitat de Vic i cadascun dels centres. El rotatori clínic es farà en hospitals, centres sociosanitaris, centres d'atenció primària, mutualitats laborals, centres d'atenció precoç, centres d'atenció social especialitzada i centres de fisioteràpia privats.

Les estades clíniques tutelades pretenen que l'estudiant desenvolupi i integri, de manera continuada i progressiva, les competències necessàries per aplicar en un context real els coneixements adquirits en les diferents matèries que configuren el pla d'estudis.

Objectius

- Integrar el concepte holístic de la persona a través del coneixement de les diferents disciplines.
- Assumir la pròpia responsabilitat per donar respostes a les necessitats variants de l'individu i/o grup en relació a la prevenció, promoció, manteniment i recuperació de la funcionalitat del cos humà mitjançant tècniques terapèutiques manuals i/o físiques.
- Analitzar la relació entre la salut i la malaltia com un procés dinàmic que permet ajudar el desenvolupament de les capacitats i els recursos personals.
- Assumir el rol propi i el de col·laboració amb els altres professionals de la salut.
- Proporcionar atencions adequades segons l'evolució de les ciències i de la societat, la legislació vigent i el codi ètic professional.

- Integrar els principis de la comunicació com a base de la relació assistencial.
- Integrar el model de Fisioteràpia, basat en les aportacions de la C.I.F (Classificació Internacional de Funcions), per utilitzar un mètode de treball que afavoreixi una atenció individualitzada.
- Prendre consciència de la necessitat de l'actualització professional.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Proporcionar una atenció que garanteixi el dret a la dignitat, privacitat, intimitat, confidencialitat i capacitat de decisió del pacient i família.
- Individualitzar la intervenció de fisioteràpia considerant l'edat, el gènere, les diferències culturals, el grup ètnic, les creences i els valors.
- Establir una relació empàtica i d'acompanyament amb els malalts i familiars.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat per a la presa de decisions.
- Habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitats per treballar en un equip interdisciplinari.
- Apreciació de la diversitat i multiculturalitat.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Habilitat per treballar amb autonomia.
- Capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor.
- Preocupació per la qualitat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Fomentar la participació de l'usuari i la família en el seu procés de recuperació.
- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- Conèixer i aplicar les guies de bona pràctica clínica.
- Integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, capacitant per a una atenció de fisioteràpia eficaç.

CONTINGUTS:

Realització d'un seminari de presentació i entrega del dossier de pràctiques on s'explica la guia de pràctiques, el pla de treball, es dona tota la documentació sobre el centre / servei assignat i el nom del professor tutor de seguiment de la Universitat.

Estada clínica en un servei de rehabilitació funcional ja sigui hospitalari o centre privat, area bàsica de salut o centre mutualista.

Durant el període de pràctiques del Pràcticum III, l'estudiant haurà d'elaborar un treball dirigit i controlat pel tutor de seguiment de pràctiques sobre un cas clínic acord als continguts donats fins el moment. Al finalitzar les pràctiques s'haurà d'entregar el treball.

AVALUACIÓ:

La valoració final de l'assignatura Pràcticum III s'obté a partir del resultat de l'avaluació del tutor de pràctiques de centre (50%) i el treball del Pràcticum III (50%).

L'entrega del treball es realitzarà a la setmana següent a la finalització de les pràctiques.

Per el curs acadèmic 2012-2013 les dates seran del 26 al 30 de novembre.

En el cas de suspendre el treball escrit, aquest s'ha de repetir amb les correccions indicades pel tutor i presentar-les en un plaç màxim de 48h. En cap cas la nota pot superar un aprovat.

En cas de suspendre la part pràctica del centre, queda suspesa l'assignatura.

La participació i assistència del Pràcticum III és part del procés de pràctiques, i no assistir-hi pot representar la no superació del pràcticum. Les absències han de ésser justificades. Si superen el 10% de les hores destinades a un període de pràctiques, es valorarà si hi ha motius per a invalidar el període o si és necessari recuperar-les.

BIBLIOGRAFIA:

- Brotzman, S.B.; Wilk, K.E. (2005). *Rehabilitación ortopédica clínica* (2ª ed.). Madrid: Elsevier.
- Buckup, Klaus (2007). *Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Exploración, signos y síntomas*. Barcelona: Elsevier.
- Diversos autors. (1998). *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Medicina física*. (Española ed.). Paris: Éditions Techniques.
- Ehmer, B. (2005). *Fisioterapia en ortopedia i traumatología*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana. Madrid: Médica Panamericana.
- Genot; Neiger; Leroy; Dufourt; Péninou; Dupré; Pierron. (1988). *Kinesioterapia I, II, III, IV*. Madrid: Médica Panamericana.
- Haarer-Becker, R. (2001). *Manual de técnicas de fisioterapia, aplicación en traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Icántara, Serafina (1995). *Fundamentos de fisioterapia*. Madrid: Síntesis.
- Jurado, A; Medina, I (2007). *Manual de pruebas diagnósticas. Traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Kapandji (1997). *Cuadernos de fisiología articular*. 5a ed. Madrid: Médica Panamericana.
- Valenza, G.; González, L.; Yuste, M.J. (2005). *Manual de fisioterapia respiratoria y cardíaca*. Madrid: Síntesis.
- Verdugo, M.A. et al (2011) *Escala GenCat de Qualitat de Vida*. Disponible a <http://www.20.gencat/docs/dasc/01Departament/08Publicacions/Ambit%20tematics/Serveis%20Socials/21escalagencat>
- Xhardez, Y. (1992). *Vademécum de kinesiología y reeducación funcional*. Buenos Aires: Ateneo.
- Grieve, G. P. *Movilización de la columna vertebral, manual básico de método clínico*. Barcelona: Paidotribo.
- Arcas Patricio, M.; Ángel Gálvez Domínguez, D.M.; León Castro, J.C.; et al. *Manual de Fisioterapia: Modulo II Neurología, pediatría y fisioterapia respiratoria*. 1a ed. Sevilla: Mad, 2004.
- López del Val, Luis; Linazasoro; Gurutz. *Trastornos del movimiento*. 1ª edición. Barcelona: Masson, 2004.
- Downie P.A. Cash. *Neurología para Fisioterapeutas*. 4ª ed. Buenos Aires: Panamericana. 1989

Treball de Fi de Grau I

Treball de Fi de Grau

Primer

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Carles Pares Martinez
- Carme Garolera Bruguera
- Cristina Font Jutgla
- Daniel Jimenez Hernandez
- Ester Goutan Roura
- Esther Mur Gimeno
- Francesc X. Jaile Benitez
- Joan Carles Casas Baroy
- Jordi Naudó Molist
- Juan Pedro Gonzalez Torcal
- Marc Vidal Falguera
- Pere Comet Pascua
- Raimon Mila Villarroel
- Ricard Castro Prat
- Roser Picas Baltanas
- Xavier Valeri Junca
- Xavier De Castro Gutierrez

OBJECTIUS:

Informació general del Treball de Fi de Grau (TFG I i TFG II)

El Treball de final de Grau (TFG) forma part de tots els estudis universitaris de Grau de totes les universitats tal com estableix la normativa vigent. Els aspectes relacionats amb el TFG estan regulats en la Normativa acadèmica dels estudis de grau de la UVic curs acadèmic 2012/2013 (apartat 10: Normativa de Treball de fi de Grau (TFG); p. 15 -17.

El Treball de Final de Grau és el resultat de la formació i experiència adquirida en el decurs dels ensenyaments del Grau i ha de permetre a l'estudiant mostrar el nivell d'adquisició de les competències de la titulació i dels principis que fonamentaran la seva futura tasca professional.

El pla d'estudis del Grau en Fisioteràpia de la Universitat de Vic incorpora un TFG de 8 crèdits ECTS, dividit en dues assignatures TFG I (3c crèdits el semestre 7è) i TFG II (5 crèdits el semestre 8è) del darrer curs de Grau (4rt curs), de caràcter obligatori per a obtenir el títol. El TFG té convocatòria única per matrícula.

En el cas que l'estudiant hagi optat per cursar una menció, els objectius i la temàtica del TFG han d'estar relacionats amb la menció escollida. Si l'alumne no opta per una menció, la temàtica del TFG es podrà escollir i configurar dins de l'àmbit temàtic que s'ofereix des de la FCSB i que l'alumne trobarà degudament detallat en el formulari de proposta de tema.

El TFG s'ha de realitzar de forma individual. L'alumne presentarà la proposta del seu tema d'interès a l'inici de l'assignatura TFG I per tal que aquesta sigui aprovada per la comissió de treball de fi de grau i es pugui assignar un tutor. Durant el procés de realització del TFG l'estudiant rebrà suport i orientació per part d'un professor/a tutor/a de la facultat que li serà assignat.

El procés de tutorització s'iniciarà amb un seminari que servirà per explicar de forma general les estratègies útils en el procés de selecció del tema, elaboració, tutorització, seguiment i avaluació del treball. En el TFG I

i II el tutor és la mateixa persona i organitzarà les tutories combinant el format de grup reduït i les tutories individuals segons el criteri del tutor. En el TFG I s'elabora la fonamentació i la viabilitat de la proposta. En el TFG II es desenvoluparà la proposta segons la memòria proposada i es durà a terme la presentació i defensa oral del TFG que serà avaluada per un tribunal.

En la carpeta Organització de l'assignatura del Campus virtual, l'estudiant hi trobarà el Pla Docent i els documents amb les orientacions, normes i criteris d'avaluació relacionats amb el TFG.

Objectius:

- Desenvolupar i presentar una proposta de projecte d'investigació centrat en un problema de la disciplina fisioteràpia.

Pels estudiants que cursin la menció en Prevenció i Atenció en Situacions de cronicitat:

- Desenvolupar i presentar una proposta de projecte d'investigació de fisioteràpia dins l'àmbit temàtic de la prevenció i l'atenció en situacions de cronicitat.

Pels estudiants que cursin la menció en Activitat Física i Salut:

- Desenvolupar i presentar una proposta de projecte d'investigació de fisioteràpia dins l'àmbit temàtic de l'activitat física i salut.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre i interpretar fonts d'informació, orals i escrites, especialitzades en Ciències de la Salut, en una segona llengua.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Habilitats de recerca.
- Capacitat per generar noves idees.
- Capacitat per al disseny i la direcció de projectes.

CONTINGUTS:

En el TFG l'activitat principal es basa en integrar els coneixements que l'alumne ha assolit durant els seus estudis de grau.

AVALUACIÓ:

En l'avaluació del TFG I es considera:

1. El procés de desenvolupament del treball. El tutor elabora un informe de seguiment i s'avalua segons especifica el document número tres (doc3) anomenat Informe de seguiment TFG I. Aquest document el trobareu al Campus virtual. L'avaluació representa un 30% de la nota del TFG I.
2. Presentació escrita de la proposta de projecte. L'alumne presenta una proposta de projecte segons el guió, on les indicacions i especificacions que trobareu en el document número 2 (doc2) anomenat Proposta de treball de fi de grau. L'avaluació representa un 70% de la nota del TFG I i la realitza el mateix tutor.

BIBLIOGRAFIA:

- Reial Decret 861/2010, del 2 de juliol de 2010 on s'estableix la ordenació dels ensenyaments universitari. 3 de juliol de 2010. BOE. 161:58545-68.
- Normativa del treball de fi de grau (TFG). Normativa acadèmica dels estudis de grau de la UVic. Curs acadèmic 2012/2013. 25 de juny de 2012.pp:15-17.

Atenció Integrada

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Rufi Vila
- Marta Benet Blasco
- Núria Gorchs Font
- Salvador Simo Algado

OBJECTIUS:

Amb la realització de l'assignatura Atenció Integrada, es pretén que l'estudiant adquireixi coneixements sobre les necessitats i els recursos disponibles per a l'abordatge de l'atenció integrada en situacions de cronicitat i vulnerabilitat, habilitats de treball en equip i resolució de problemes, i actituds que afavoreixin el procés d'atenció integrada, la continuïtat assistencial (sanitària i social) i la cooperació entre diferents professionals i diferents nivells assistencials per a propostes d'atenció integrada.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Analitzar les necessitats d'atenció i provisió de serveis de les persones en situació de vulnerabilitat, així com del seu entorn sociofamiliar, des d'una perspectiva interdisciplinària i intersectorial per tal d'assegurar una atenció integrada i la continuïtat assistencial.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per al treball en equip.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- Comprendre els factors relacionats amb la salut i els problemes relacionats amb la fisioteràpia en els àmbits de l'atenció primària, especialitzada i salut laboral.

CONTINGUTS:

1. Justificació i models
  1. Actual sistema d'atenció i cura de la salut: dimensions de la fragmentació.
  2. Noves estratègies d'atenció en el procés salut-malaltia: atenció integrada i integralitat.
    1. Definicions d'atenció integrada i integralitat
    2. Característiques comunes i elements diferencials.
2. Politiques socials, sociosanitàries i de salut.

1. Departament de Benestar i Família. Necessitats socials –conceptes.
  2. Recursos i Serveis Socials de Base i Especialitzats. Pla d'Atenció Individualitzat. Polítiques locals i experiències col·laboratives: "Finestra única", Oficina d'integració per a la planificació de serveis, Plans individualitzats conjunts entre serveis sanitaris i socials locals.
  3. Polítiques de coordinació i integració entre serveis socials i sanitaris. Xarxa sociosanitària: atenció intermèdia, llarga estada, hospital de dia, equips d'avaluació integral ambulatoria. Alternatives assistencials. Xarxa de salut mental: propostes per a la millora i la integració. Atenció especialitzada de salut. Redefinició de rols.
3. Atenció integrada
1. Anàlisi de l'entorn:
    1. Models d'anàlisi.
    2. Les potencialitats de les persones i les comunitats.
    3. La importància de l'entorn com a recurs.
  2. Anàlisi de les pràctiques en salut:
    1. Construcció de les pràctiques en salut.
    2. Relació usuari – professionals sanitaris.
  3. Anàlisi dels models organitzatius de prestació de serveis:
    1. Basats en l'estratificació de la població: Kaiser Permanente.
    2. Basats en les interaccions entre proveïdors de serveis relacionats amb la salut: SIPA.
  4. Anàlisi del finançament:
    1. Finançament capítatiu.
4. Eines i estratègies d'intervenció.
1. Foment de l'autocura i participació de l'usuari en el procés salut-malaltia.
  2. Grups d'usuaris – "pacient expert". Com empoderem?
  3. Gestió de casos.
5. Competències per a la integració i el treball interdisciplinari.
1. Treball en equip: definició i conceptes.
  2. Identificació i definició dels rols.
  3. Planificació i organització.
  4. Creativitat. Relacions externes-Establiment d'aliances (*partnership*).
  5. Equips efectius. Lideratge i motivació.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Prova escrita sobre els continguts teòrics (50% de la nota final) es realitzarà mitjançant una prova al final del semestre. Recuperable.
- Exercici grupal (30% de la nota final) sobre l'anàlisi d'un cas. No recuperable.
- Exercicis a l'aula (20% de la nota final). Recuperable.

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Bengoa, R.; Nuño, R. (2008). *Curar y cuidar: innovación en la gestión de enfermedades crónicas: una guía práctica para avanzar*. Barcelona: Elsevier Masson.
- Ibern, P. (2006). *Integración asistencial. Fundamentos, experiencias y vías de avance*. Barcelona: Elsevier Masson.
- Fernández, T.; Ares A. (coord.) (2002). *Servicios sociales: dirección, gestión y planificación*. Madrid:

Alianza.

- Plenchette-Brissonnet, C. (1987). *Mètode de treball en equip*. Barcelona: Pòrtic.
- Ubieto, J.R. (2012). *La construcción del caso en el trabajo en red: teoría y práctica*. Barcelona: UOC.

De lectura obligatòria – es facilitarà

- Carvalho, L.C.; Feuerwerker, L.C.M.; Merhy, E.E. (2007). *Disputas en torno a los planes de cuidado en la internación domiciliaria: una reflexión necesaria*. Salud colectiva, 3(3), 259–269.
- Contel, J.C., et al. (2011). *La atención al paciente crónico en situación de complejidad: el reto de construir un escenario de atención integrada*. Aten Primaria. Doi:10.1016/j.aprim.2011.01.013.
- Nuño, R. (2008). *Un breve recorrido por la atención integrada*. Revista de Innovación Sanitaria y Atención integrada. 1(2). Obtingut de: <http://pub.bsalut.net/risai/vol1/iss2/5> data 05/09/12
- Tenberken, S. (2006). *El derecho a ser ciego sin ser discapacitado*. Dins: Kronenberg, F.; Simó, S.; Pollard, N. *Terapia Ocupacional sin fronteras. Aprendiendo del espíritu de supervivientes*. Madrid: Panamericana.

Complementària

- Béland, F.; Bergman, H.; Lebel, P.; Dallaire, L.; Fletcher, J.; Contandriopoulos, A.-P.; Tousignant, P. (2006). *Integrated services for frail elders (SIPA): a trial of a model for Canada*. Canadian journal on aging = La revue canadienne du vieillissement, 25(1), 5–42.
- Fernández, T.; Ares A. (coord.) (2002). *Servicios sociales: dirección, gestión y planificación*. Madrid: Alianza.
- Goleman, D. (2000). *El espíritu creativo*. Buenos Aires: Vergara.
- Jolien, A. (2009). *Elogio de la feblesa*. Barcelona: La Magrana.
- Kérouac, S. et al. (1996). *El pensamiento enfermero*. Barcelona: Masson.
- Kodner, D.L. (2006). *Whole-system approaches to health and social care partnerships for the frail elderly: an exploration of North American models and lessons*. Health & social care in the community, 14(5), 384–390.
- Marriner, A.; Raile M. (2007). *Modelos y teorías en enfermería*. Madrid: Elsevier Mosby.
- O.M.S. (2000). *Subsanar las desigualdades en una generación*. Obtingut a http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789243563701_spa.pdf
- Pinheiro, R.; Ferla, A.; Silva Júnior, A. G. da. (2007). *Integrity in the population's health care programs*. Ciência & Saúde Coletiva, 12(2), 343–349.
- Rosen, R.; Ham, C. (2008). *Atención integrada: enseñanzas de evidencia y experiencia*. Revista de Innovación Sanitaria y Atención integrada. 1(2). Obtingut de: <http://pub.bsalut.net/risai/vol1/iss2/2> data 05/09/12
- Santos Koerich, M., Stein Backes, D., Macêdo de Sousa, F. G., & Erdmann, A. L. (2009). *La emergencia de la integralidad e interdisciplinaridad en el sistema de cuidado en salud*. Enfermería Global, 17. Disponible a: <http://dx.doi.org/10.4321/S1695-61412009000300019>
- Simó Algado, S.; Burgman, I. (2006). *TO con niños supervivientes de conflicto bélico*. Dins: Kronenberg, F.; Simó Algado, S.; Pollard, N. *Terapia Ocupacional sin fronteras. Aprendiendo del espíritu de supervivientes*. Madrid: Panamericana.
- Tennyson, R. (2003). *Manual de trabajo en alianza*. The International Business Leaders Forum (IBLF).
- Townsend, E.; Polajtko, E. (2007). *Enabling occupation 2*. Ottawa: CAOT.
- Tschorne, P. (2005). *Dinámica de grupo en trabajo social*. Salamanca: Amarú.
- Vélez Benito, G.A.; Schwabe Franz, M. (2010). *Educación permanente en la salud. Reflexiones en la perspectiva de la Integralidad*. Revista Cubana de Enfermería, 26(4), 267–279.

Gestió i Administració dels Serveis de Salut

Obligatòria

Segon

Crèdits: 3.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Francesc Bleda Garcia
- Josep Ortiz Jurado
- Lluís Enric Florensa Castañe

OBJECTIUS:

L'assignatura Gestió i Administració dels Serveis de Salut és de caràcter obligatori, el seu temari incorpora les tècniques de gestió científica als serveis sanitaris dins un marc de qualitat i seguretat i permet la planificació, organització, direcció i control dels serveis i dels programes de salut amb la finalitat de garantir els serveis de salut a la comunitat.

En aquesta assignatura es treballen temes de qualitat i seguretat i s'incorporen exemples del dia a dia considerant els aspectes clau en cadascun dels nivells de gestió i el paper dels diferents professionals de l'organització.

Objectius:

- Conèixer conceptes bàsics d'economia i salut i de política, planificació i avaluació sanitària.
- Identificar aspectes diferenciadors dels diversos sistemes sanitaris i conèixer el sistema sanitari català.
- Integrar la gestió clínica aplicada a la pràctica.
- Analitzar i identificar criteris dels indicadors i els factors que impacten en la qualitat i seguretat.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat de lideratge.
- Preocupació per la qualitat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Conèixer els aspectes relacionats amb la gestió dels serveis de salut, fonamentalment aquells en què intervingui la fisioteràpia.
- Conèixer i analitzar els processos de gestió d'un servei o unitat de fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar els mecanismes de qualitat en la pràctica de fisioteràpia, ajustant-se als criteris, indicadors i estàndards de qualitat reconeguts i validats per a l'adequat exercici professional.

CONTINGUTS:

Unitat 1: Atenció sanitària i Economia de la Salut

Tema 1: Atenció sanitària

- 1.1. Demandes de salut, importància de l'economia en el sistema i atenció sanitària
- 1.2. Organització: concepte, missió, valors
- 1.3. Administració: concepte, procés i fases

Tema 2: Conceptes bàsics d'economia

- 2.1. La funció de producció
- 2.2. Els costos i la utilitat
- 2.3. L'oferta i la demanda

Tema 3: Economia i Salut

- 3.1. Introducció, l'anàlisi econòmic
- 3.2. Les quatre "E": eficàcia, efectivitat, eficiència i equitat
- 3.3. La mesura de la salut

Unitat 2: Organització de l'atenció sanitària

Tema 4: El sistema de salut Català

- 4.1. Estructura bàsica i definició
- 4.2. Gestió dels recursos
- 4.3. Pla estratègic, plans de salut

Tema 5: Gestió clínica

- 5.1. Models organitzatius de la RHB en AH i AD
- 5.2. Característiques i implicacions de l'aplicació
- 5.3. Lideratge

Unitat 3: Qualitat i seguretat dels Serveis de Salut

Tema 6: Qualitat de l'atenció a la salut

- 6.1. Concepte, objectius, evolució històrica
- 6.2. Gestió de la qualitat, normes ISO, model EFQM, normes de la Joint Comissions
- 6.3. Indicadors, eines
- 6.4. Gestió i millora de la qualitat
- 6.5. Pla de Qualitat del SNS, DS i acreditació

Tema 7: Seguretat clínica

- 7.1. Conceptes, objectius, evolució històrica, gestió de la seguretat, actuacions en macrogestió, mesogestió i clínica. Efectes adversos (ENEAS)
- 7.2. Seguretat al SNS i al DS
- 7.3. La cultura i el clima de seguretat: prevenció
- 7.4. Estratègies de seguretat del pacient

AVALUACIÓ:

Avaluació contínua mitjançant dues proves escrites (70%) i dos treballs (30%):

Proves escrites (40% + 30%)

- Es portaran a terme dues proves escrites. La primera programada en horari de classe se li assigna un pes del 40% (unitats 1 i 2) i a la segona, programada la setmana d'exàmens al final del semestre, té un pes del 30% (unitat 3). Les proves s'aproven amb un 5 i convinent preguntes curtes i preguntes tipus test (aproximadament 30 preguntes per cada prova escrita).

Treballs (20% + 10%)

- 20% Treball en grup del Pla director. Data de lliurament el dia de la segona prova escrita
- 10%: Treballs individuals /grup: preparació de temes que es concretaran a la classe en relació al tema 7, no hi ha possibilitat de realitzar-los posteriorment.

Treballs optatius: es poden portar a terme per aprofundir coneixements i apujar nota. El lliurament cal fer-lo el dia de la segona prova escrita. El fitxer treballs optatius detalla el que cal portar a terme. Aquesta opció també és viable al setembre.

- Per aprovar l'assignatura cal treure una puntuació mínima de 5 en cadascuna de les tres parts: prova escrita 1, prova escrita 2 i treballs. Si no es lliure el treball del Pla Director el dia de la segona prova escrita no es pot aprovar l'assignatura. En aquest cas i quan la nota del treball sigui inferior a 5, es podrà torna a presentar el treball el mes de setembre.
- Els estudiants que no arribin a aprovar entre les tres parts un 50% de l'assignatura, els quedarà l'assignatura suspesa i no tindran opció a fer un examen de recuperació durant el període complementari de setembre.
- Els estudiants que entre les tres parts aprovin més del 50% de l'assignatura tindran opció de recuperar la part suspesa en un examen durant el període complementari de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Gimeno, J.A.; Rubio, S.; Tamayo, P. (2006). *Economía de la salud: instrumentos*. Madrid: Díaz de Santos.
- OMS. (2010). *Informe sobre la salud en el mundo 2010. Financiación de los sistemas de salud: el camino hacia la cobertura universal*. OMS.
- Pineault, R.; Daveluy, C. (1994). *La planificación sanitaria. Conceptos, métodos y estrategias*. Barcelona: Masson.

Complementària

Articles relacionats amb la temàtica i que es facilitaran a classe (lectura obligatòria).

Pràcticum IV

Pràctiques Externes

Segon

Crèdits: 10.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Blancafort Sala
- Carles Pares Martinez
- Cristina Font Jutgla
- Daniel Jimenez Hernandez
- Francesc X. Jaile Benitez
- Jordi Padrós Augé
- Marc Vidal Falguera
- Montserrat Guil García
- Olga Isern Farres
- Ricard Castro Prat
- Sergi Benedicto Mazuelos
- Xavier Valeri Junca

OBJECTIUS:

En el mòdul de pràctiques externes s'hi adscriu la matèria Pràcticum Clínic, que s'estructura a través de quatre assignatures: Pràcticum I, Pràcticum II, Pràcticum III i Pràcticum IV.

El Pràcticum Clínic s'organitza entre el tercer i quart any (semestres 5è, 6è, 7è i 8è). Aquests períodes segueixen una seqüència progressiva per a l'adquisició de competències, d'acord amb diferents nivells d'aprenentatge de les competències així com d'integració dels continguts de les diferents matèries del Grau per a cada un dels diferents períodes programats.

Es imprescindible realitzar el pràcticum I i II per poder-se matricular del pràcticum III i IV.?

Els pràcticum clínics es realitzen en organitzacions assistencials en virtut de convenis de col·laboració entre la Universitat de Vic i cadascun dels centres. El rotatori clínic es farà en hospitals, centres sociosanitaris, centres d'atenció primària, mutualitats laborals, centres d'atenció precoç, centres d'atenció social especialitzada i centres de fisioteràpia privats.

Les estades clíniques tutelades pretenen que l'estudiant desenvolupi i integri, de manera continuada i progressiva, les competències necessàries per aplicar en un context real els coneixements adquirits en les diferents matèries que configuren el pla d'estudis.

L'estudiant que opti a una menció, ja sigui en "Activitat física i esportiva" o en "Prevenició i atenció en situacions de cronicitat", ha de realitzar aquest últim període, de forma obligatòria, en l'àmbit de la menció i realitzar el treball en afinitat a aquesta.

Objectius

- Integrar el concepte holístic de la persona a través del coneixement de les diferents disciplines.
- Assumir la pròpia responsabilitat per donar respostes a les necessitats variants de l'individu i/o grup en relació a la prevenició, promoció, manteniment i recuperació de la funcionalitat del cos humà mitjançant tècniques terapèutiques manuals i/o físiques.
- Analitzar la relació entre la salut i la malaltia com un procés dinàmic que permet ajudar el desenvolupament de les capacitats i els recursos personals.
- Assumir el rol propi i el de col·laboració amb els altres professionals de la salut.
- Proporcionar atencions adequades segons l'evolució de les ciències i de la societat, la legislació vigent i

el codi ètic professional.

- Integrar els principis de la comunicació com a base de la relació assistencial.
- Integrar el model de Fisioteràpia, basat en les aportacions de la C.I.F (Classificació Internacional de Funcions), per utilitzar un mètode de treball que afavoreixi una atenció individualitzada.
- Prendre consciència de la necessitat de l'actualització professional.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Proporcionar una atenció que garanteixi el dret a la dignitat, privacitat, intimitat, confidencialitat i capacitat de decisió del pacient i família.
- Individualitzar la intervenció de fisioteràpia considerant l'edat, el gènere, les diferències culturals, el grup ètnic, les creences i els valors.
- Establir una relació empàtica i d'acompanyament amb els malalts i familiars.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat per a la presa de decisions.
- Habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitats per treballar en un equip interdisciplinari.
- Apreciació de la diversitat i multiculturalitat.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.
- Capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Habilitat per treballar amb autonomia.
- Capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor.
- Preocupació per la qualitat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Fomentar la participació de l'usuari i la família en el seu procés de recuperació.
- Identificar el tractament fisioterapèutic més adequat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut, així com en els processos de creixement i desenvolupament.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- Conèixer i aplicar les guies de bona pràctica clínica.
- Integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, capacitant per a una atenció de fisioteràpia eficaç.

CONTINGUTS:

Realització d'un seminari de presentació i entrega del dossier de pràctiques on s'explica la guia de pràctiques, el pla de treball, es dona tota la documentació sobre el centre / servei assignat i el nom del professor tutor de seguiment de la Universitat.

Estada clínica en un servei de rehabilitació funcional ja sigui hospitalari o centre privat, area bàsica de salut o centre mutualista, que en el cas de l'estudiant que opti a una menció, ja sigui en ?Activitat física i esportiva? o en ?Prevenció i atenció en situacions de cronicitat?, serà, de forma obligatòria, en el mateix àmbit de la menció.

Durant el període de pràctiques del Pràcticum IV, l'estudiant haurà d'elaborar un treball dirigit i controlat pel tutor de seguiment de pràctiques sobre un cas clínic acord als continguts donats fins el moment. Al finalitzar les pràctiques s'haurà d'entregar el treball.

Aquest treball consisteix en la realització de un pòster, en relació a les pràctiques clíniques realitzades, i la seva explicació escrita o defensa oral.

AVALUACIÓ:

La valoració final de l'assignatura Pràcticum IV s'obté a partir del resultat de l'avaluació del tutor de pràctiques de centre (50%) i el treball del Pràcticum IV (50%).

L'entrega del treball es realitzarà a la setmana següent a la finalització de les pràctiques.

Per al curs acadèmic 2012-2013 les dates seran del 15 al 19 d'abril.

En el cas de suspendre el treball escrit, aquest s'ha de repetir amb les correccions indicades pel tutor i presentar-les en un plaç màxim de 48h. En cap cas la nota pot superar un aprovat.

En cas de suspendre la part pràctica del centre, queda suspesa l'assignatura.

La participació i assistència del Pràcticum IV és part del procés de pràctiques, i no assistir-hi pot representar la no superació del pràcticum. Les absències han de ésser justificades. Si superen el 10 % de les hores destinades a un període de pràctiques, es valorarà si hi ha motius per a invalidar el període o si és necessari recuperar-les.

BIBLIOGRAFIA:

- Brotzman, S.B.; Wilk, K.E. (2005). *Rehabilitación ortopédica clínica* (2ª ed.). Madrid: Elsevier.
- Buckup, Klaus (2007). *Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Exploración, signos y síntomas*. Barcelona: Elsevier.
- Diversos autors. (1998). *Encyclopédie médico-chirurgicale: ECM. Medicina física*. (Española ed.). Paris: Éditions Techniques.
- Ehmer, B. (2005). *Fisioterapia en ortopedia i traumatología*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana. Madrid: Médica Panamericana.
- Genot; Neiger; Leroy; Dufourt; Péninou; Dupré; Pierron. (1988). *Kinesioterapia I, II, III, IV*. Madrid: Médica Panamericana.
- Icántara, Serafina (1995). *Fundamentos de fisioterapia*. Madrid: Síntesis.
- Jurado, A; Medina, I (2007). *Manual de pruebas diagnósticas. Traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo.
- Kapandji (1997). *Cuadernos de fisiología articular*. 5a ed. Madrid: Médica Panamericana.
- Valenza, G.; González, L.; Yuste, M.J. (2005). *Manual de fisioterapia respiratoria y cardíaca*. Madrid: Síntesis.
- Grieve, G.P. *Movilización de la columna vertebral, manual básico de método clínico*. Barcelona: Paidotribo.
- Arcas Patricio, M.; Ángel Gálvez Domínguez, D.M. et al. (2004) *Manual de Fisioterapia: Modulo II Neurología, pediatría y fisioterapia respiratoria*. 1a ed. Sevilla: Mad.
- López del Val, Luis; Linazasoro; Gurutz. (2004) *Trastornos del movimiento*. 1ª ed. Barcelona: Masson.
- Downie P.A. Cash. (1989) *Neurología para Fisioterapeutas*. 4ª ed. Buenos Aires: Panamericana.
- Thévenon, A.; Pollez, B. (1994). *Rehabilitación en geriatría*. Barcelona: Masson.
- Navarro Montes, J. (1994) *Modelos i teories del procés d'envelliment humà*. Barcelona: PPU
- Tideiksaar, R. (2005). *Caídas en ancianos: prevención y tratamiento*. Barcelona: Masson.
- González, R. (1995). *Rehabilitación médica de ancianos*. Barcelona: Masson
- Einsingback, T.; Klümper, A.; Biedermann, L. (1994) *Fisioterapia y rehabilitación en el deporte*. Madrid: Scriba.
- Bové, Toni. *El cuidador deportivo*. Madrid: Elsevier, 2003.
- Pérez, J.A. (2004). *Educación física y alumnos con necesidades educativas especiales por causas motrices*. Wanceulen Editorial Deportiva.
- Kliegman, Robert M. (2009) *Nelson tratado de pediatría*. Madrid: Elsevier.
- Macías, M. Lourdes; Fagoaga, Joaquín. (2002) *Fisioterapia en pediatría*. McGraw-Hill/Interamericana.
- Prata, A.; Johnston, C.; Brunow, W. (2012) *Fisioterapia pediátrica y neonatal*. Distribuna editorial.
- Guardiola, E. (2002) ?El Póster, una forma de presentación eficaz en un congreso?. Dins *Actas del Primer Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas*. València.

Treball de Fi de Grau II

Treball de Fi de Grau

Segon

Crèdits: 5.00

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Carles Pares Martinez
- Carme Garolera Bruguera
- Cristina Font Jutgla
- Daniel Jimenez Hernandez
- Ester Goutan Roura
- Esther Mur Gimeno
- Francesc X. Jaile Benitez
- Jordi Naudo Molist
- Juan Pedro Gonzalez Torcal
- Marc Vidal Falguera
- Raimon Mila Villarroel
- Ricard Castro Prat
- Roser Picas Baltanas
- Xavier Valeri Junca
- Xavier De Castro Gutierrez

OBJECTIUS:

Informació general del Treball de Fi de Grau (TFG I i TFG II)

El Treball de final de Grau (TFG) forma part de tots els estudis universitaris de grau de totes les universitats tal com estableix la normativa vigent. Els aspectes relacionats amb el TFG estan regulats en la Normativa acadèmica dels estudis de grau de la UVic curs acadèmic 2012/2013 (apartat 10: Normativa de Treball de fi de Grau (TFG); p. 15 -17.

El Treball de Final de Grau és el resultat de la formació i experiència adquirida en el decurs dels ensenyaments del grau i ha de permetre a l'estudiant mostrar el nivell d'adquisició de les competències de la titulació i dels principis que fonamentaran la seva futura tasca professional.

El pla d'estudis del Grau en Fisioteràpia de la Universitat de Vic incorpora un TFG de 8 crèdits ECTS, dividit en dues assignatures TFG I (3 crèdits el semestre 7è) i TFG II (5 crèdits el semestre 8è) del darrer curs de Grau (4rt curs), de caràcter obligatori per a obtenir el títol. El TFG té convocatòria única per matrícula.

En el cas que l'estudiant hagi optat per cursar una menció, els objectius i la temàtica del TFG han d'estar relacionats amb la menció escollida. Si l'alumne no opta per una menció, la temàtica del TFG es podrà escollir i configurar dins de l'àmbit temàtic que s'ofereix des de la FCSB i que l'alumne trobarà degudament detallat en el formulari de proposta de tema.

El TFG s'ha de realitzar de forma individual. L'alumne presentarà la proposta del seu tema d'interès a l'inici de l'assignatura TFG I per tal que sigui aprovada per la comissió de treball de fi de grau i es pugui assignar un tutor. Durant el procés de realització del TFG l'estudiant rebrà suport i orientació per part d'un professor/a tutor/a de la facultat que li serà assignat.

El procés de tutorització s'iniciarà amb un seminari que servirà per explicar de forma general les estratègies útils en el procés de selecció del tema, elaboració, tutorització, seguiment i avaluació del treball. En el TFG I i II el tutor és la mateixa persona i organitzarà les tutories combinant el format de grup reduït i les tutories individuals segons el criteri del tutor. En el TFG I s'elabora la fonamentació i la viabilitat de la proposta. En el

TFG II es desenvoluparà la proposta segons la memòria proposada i es durà a terme la presentació i defensa oral del TFG que serà avaluada per un tribunal.

En la carpeta Organització de l'assignatura del Campus virtual, l'estudiant hi trobarà el Pla Docent i els documents amb les orientacions, normes i criteris d'avaluació relacionats amb el TFG.

Treball Final de Grau II

El TFG II és la continuació del TFG I. Per poder dur a terme el TFG II s'ha de tenir aprovat el TFG I.

Objectius:

- Desenvolupar i presentar davant un tribunal un projecte d'investigació centrat en un problema de la disciplina fisioteràpia.

Pels estudiants que cursin la menció en Prevenció i Atenció en Situacions de Cronicitat:

- Desenvolupar i presentar un projecte d'investigació infermer dins l'àmbit temàtic de la prevenció i l'atenció en situacions de cronicitat.

Pels estudiants que cursin la menció en Activitat Física i Salut:

- Desenvolupar i presentar un projecte d'investigació de fisioteràpia dins l'àmbit temàtic de l'activitat física i salut.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre i interpretar fonts d'informació, orals i escrites, especialitzades en Ciències de la Salut, en una segona llengua.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Habilitats de recerca.
- Capacitat per generar noves idees.
- Capacitat per al disseny i la direcció de projectes.

CONTINGUTS:

En el TFG activitat principal consisteix a integrar els coneixements que l'alumne ha assolit durant els seus estudis de grau.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà individual i es basa en 3 conceptes, el procés d'elaboració o seguiment, la memòria i la presentació i defensa oral:

1. Procés d'elaboració o informe de seguiment (30%): en aquest procés l'estudiant rep el suport d'un tutor que l'orientarà i li donarà suport. El tutor i l'estudiant han d'establir un pla de treball i un pla de tutories on s'especifiqui la periodicitat, de manera que el tutor pugui seguir el procés de realització del treball, orientar en la redacció de la memòria escrita i en l'elaboració de l'exposició oral i la defensa pública.

S'ha dissenyat una graella d'indicadors que ajudaran a qualificar el procés d'elaboració anomenada Informe de Seguiment TFG_II (annex 6, doc6). També s'ha dissenyat un full (doc8) que pot ser d'utilitat per a la planificació de les tutories i que trobareu a l'annex número 8.

2. Memòria escrita (50%): en aquest document escrit l'alumne reflecteix tot el projecte i és el resultat final de tot el procés. Ha d'estar elaborat seguint les pautes que l'alumne trobarà indicades en els document 4 (annex 4, doc4). Aquests apartats i les seves indicacions han estat elaborades per tal de poder avaluar un projecte tal com es fa en el context real, com per poder equilibrar el nivell d'exigència d'aquest treball en el context acadèmic i, per tant, de les competències que s'han d'avaluar. S'ha elaborat una graella d'indicadors per tal d'ajudar els membres del tribunal en el procés d'avaluació i qualificació, alhora que ha de servir

d'orientació per a l'alumne (annex 9, doc9).

3. Presentació oral i defensa (20%): La defensa pública dels TFG es fa presencialment a la UVic. L'estudiant ha de presentar el seu treball davant un tribunal format per dos professors que hauran llegit la memòria escrita. És un acte acadèmic de caràcter públic. La durada serà de 30 minuts com a màxim i estaran repartits de la següent manera: entre 10-15 minuts per a la exposició oral i un màxim de 10 minuts per a les preguntes del tribunal i les respostes de l'alumne. Per tal d'ajudar en l'avaluació s'ha elaborat una graella d'indicadors (annex 5, doc5).

La qualificació global i final de TFG_II l'elaborarà el tribunal tenint presents aquests tres conceptes. S'ha creat el document número 7, que recull de forma resumida la avaluació final i el seu càlcul. En el cas que l'alumne obtingui una qualificació de 9 punts.

BIBLIOGRAFIA:

- Reial Decret 861/2010, del 2 de juliol de 2010 on s'estableix la ordenació dels ensenyaments universitaris. 3 de juliol de 2010. BOE. 161:58545-68.
- Normativa del treball de fi de grau (TFG). Normativa acadèmica dels estudis de grau de la UVic. Curs acadèmic 2012/2013. 25 de juny de 2012, pp:15-17.

OPTATIVES

Acompanyament i Intervenció en Famílies

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements, habilitats i actituds necessaris per proporcionar ajuda, seguretat, acceptació i suport a les persones significatives en el context d'una situació de vulnerabilitat, complexitat i dependència.

El professorat és multidisciplinari per facilitar la perspectiva interdisciplinària de la intervenció i abordatge de la família.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb els pacients, les famílies i els grups socials, així com l'expressió de les seves preocupacions i interessos.
- Analitzar les necessitats d'atenció i provisió de serveis de les persones en situació de vulnerabilitat, així com del seu entorn sociofamiliar, des d'una perspectiva interdisciplinària i intersectorial per tal d'assegurar una atenció integrada i la continuïtat assistencial.
- Establir una relació empàtica i d'acompanyament amb els malalts i familiars.
- Capacitat per a la presa de decisions.
- Capacitat per actuar d'acord amb un compromís ètic.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.

CONTINGUTS:

1. Definicions de família
  1. Conceptes i característiques actuals
  2. Importància de les famílies avui: noves normes socials
  3. El familisme i la individualització com a valors culturals
  4. Tipologia de polítiques socials
  5. L'envelliment de les famílies
2. Impacte del procés salut malaltia en la família. Alteracions estructurals
  1. Alteracions de procés
  2. Alteracions en la resposta emocional i cognitiva
3. Situacions de dependència?
  1. Situacions de vulnerabilitat, complexitat i dependència
  2. Implicacions de la dependència
  3. Impacte de la dependència sobre els i les cuidadores principals
  4. Suport als cuidadors informals de llarga durada
4. Gènere i família

1. Factors biopsicosocials de gènere
2. Rols de gènere i factors de vulnerabilitat associats
3. Tenir cura dels altres des de la perspectiva de gènere
5. Intervenció en famílies
  1. Valoració de la família, les persones significatives i la xarxa de suport
  2. Models i estratègies d'intervenció
  3. Acompanyament i intervenció en famílies
  4. Gestió de les situacions de dificultat: Claudicació familiar - Pacte de silenci - Divergència de criteris - Planificació de decisions anticipades
  5. El rol del i la professional
6. Comunicació i mediació
  1. Comunicació en l'àmbit familiar
  2. Mediació i suport en situacions de crisi, de conflicte i de presa de decisions
7. Dinamització de grups
  1. La dinamització de grups des del punt de vista dels i les participants, el/la professional i el context
  2. El rol del o la professional en la dinamització de grups
  3. Planificació de sessions grupals
  4. Aspectes pràctics de la dinamització grupal: rols, comunicació i cohesió grupal

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Prova escrita sobre els continguts teòrics (50% de la nota final) que es realitzarà mitjançant una prova tipus test al final del semestre. Recuperable.
- Exercici grupal (20% de la nota final): dramatització elaborada a partir dels continguts de l'assignatura. No recuperable.
- Exercicis individuals (30% de la nota final): realitzats durant el semestre a partir de les lectures i exercicis de classe. Recuperable.

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Buckman, R. (1998). *Com donar les males notícies. Una guia per a professionals de la salut*. Vic: Eumo Editorial.
- Generalitat de Catalunya. (2010). *Col·lecció de guies de bona pràctica per a l'àmbit sociosanitari*. Barcelona: Departament de Salut. Direcció General de Planificació i Avaluació.
- Navarro, J. (2004). *Enfermedad y familia. Manual de intervención psicosocial*. Barcelona: Paidós.
- Trechera, J.L. (2003). *Trabajar en equipo: talento y talante*. 3a. ed. Colección ETEA. Bilbao: Desclée De Brouwer.

Complementària

- Abellán, A. Esparza, C. (2009). *Solidaridad familiar y dependencia entre las personas mayores*. Madrid: Informes Portal Mayores, nº 99. [Data de publicació: 30/11/2009]. Disponible a
- Generalitat de Catalunya. (2002). Flaquer, Ll. (coord.). *Sobre la situació de la família a Catalunya. Un intent de diagnòstic*. Barcelona: Departament de Benestar social.
- Instituto de Mayores i Servicios Sociales (IMSERSO). (2010). Dizy, D. (Dir.) *Dependencia y Familia. Una perspectiva socio-económica*. Madrid: Ministerio de Sanidad y Política Social.
- Losada, A. et al. (2003) "Barreras cognitivas para el cuidado de personas mayores dependientes.

Influencia de las variables socioculturales". *Revista Española de Geriátría y Gerontología*; 38(2):116-123.

- Meil, G. (2011). *Individualització i solidaritat familiar*. Barcelona: Obra social La Caixa.
- Qualls, S.H.; Zarit, S.H. (eds.) (2009). *Aging families and caregiving*. Hoboken (New Jersey): Wiley.
- Weston, K. (2003). *Las familias que elegimos. Lesbianas, gays y parentesco*. Barcelona: Bellaterra.
- Velasco, S. (2009). *Sexos, género y salud. Teoría y métodos para la práctica clínica y programas de salud*. Barcelona: Minerva Ediciones.

Activitat Física i Discapacitat

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

Amb la realització de l'assignatura d'Activitat Esportiva i Discapacitat, que pertany a la matèria d'Activitat Física, Esport i Salut, es pretén que l'estudiant adquireixi una base teòrica per poder utilitzar l'activitat física com una estratègia preventiva dirigida a persones amb algun tipus de discapacitat i proporcionar els recursos bàsics per al futurs professionals de la Fisioteràpia per tal de donar una resposta adequada a les persones amb discapacitat en relació a la pràctica de l'activitat física.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Analitzar, programar i aplicar el moviment com a mesura terapèutica, promovent la participació del pacient/usuari en el seu procés.
- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.

CONTINGUTS:

1. Activitat física adaptada
  1. Definició activitat física adaptada.
  2. Àmbits d'actuació.
  3. Beneficis de la pràctica de l'activitat física adaptada.
  4. Objectius activitat física adaptada.
  5. Procés d'adaptació de les activitats motrius (fases).
2. Discapacitat visual
  1. Característiques generals
  2. Classificació.
  3. Característiques de l'activitat motriu en discapacitats visuals.
  4. Orientacions bàsiques per a l'atenció i pràctica de l'activitat física de les persones amb discapacitat visual.
3. Discapacitat auditiva
  1. Característiques generals
  2. Classificació.
  3. Característiques de l'activitat motriu en discapacitats auditives.
  4. Orientacions bàsiques per a l'atenció i pràctica de l'activitat física de les persones amb discapacitat auditiva.
4. Discapacitats físiques
  1. Discapacitats físiques motrius. Característiques.
  2. Discapacitats físiques orgàniques. Característiques.
  3. Orientacions bàsiques per a la pràctica de l'activitat física adaptada.
5. Discapacitat intel·lectual i transtorn mental
  1. Definició retard mental.

2. Característiques generals.
3. Característiques específiques: Síndrome de Down, trastorn del espectre autiste, trastorn per hiperactivitat...
4. Orientacions bàsiques per a la pràctica d'activitat física adaptada.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada:

Els continguts pràctics (25% de la nota final) s'avaluaran de forma continuada durant el procés d'aprenentatge.

L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques haurà de realitzar una prova pràctica de tots el blocs al finalitzar el semestre.

Presentació d'un treball en grup i exposició oral (25% de la nota final) que s'entregarà al final del semestre.

Els continguts teòrics (50% de la nota final) s'avaluaran mitjançant una prova escrita realitzada al final del semestre.

L'avaluació és continuada i s'han de superar cadascuna de les parts per aprovar l'assignatura. En el cas de no superar alguna de les parts i que

aquesta no sigui més del 50% del total de l'avaluació de l'assignatura, es considerarà pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació del mes de juny.

BIBLIOGRAFIA:

- Guerrero, J.F. (2006). *La educación y la actividad física en las personas con Síndrome de Down*. Málaga: Aljibe.
- Ríos, M. (2003). *Manual de educación física adaptada al alumnado con discapacidad*. Paidotribo.
- Pérez, J.A. (2004). *Educación física y alumnos con necesidades educativas especiales por causas motrices*. Wanceulen Editorial Deportiva.
- Cardona, J. (2001). *Modelos de innovación educativa en la educación física*. UNED.
- Gomendio, M. (2000). *Educación física para la integración de niños con necesidades educativas especiales*. Editorial Gymnos.
- Olayo, J.M. (1999). *El alumnado con discapacidad, juegos y deportes específicos*. Ministerio de Educación y Cultura.
- Gallardo, M.V.; Salvador, M.L. (1999). *Discapacidad motórica. Aspectos psicoevolutivos y educativos*. Málaga: Aljibe.
- Jiménez, J.; González, J. (1998). *Psicomotricidad y Educación Física*. Visor.
- Toro, S. (1995). *Educación física para niños y niñas con necesidades educativas especiales*. Málaga: Aljibe.

Activitat Física i Prevenció en Grups Específics

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura aprofundeix en els conceptes teòrics d'algunes malalties per ajudar als professionals en la confecció de programes per prevenir i millorar la salut a través de l'activitat física.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Coneixement bàsic general.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Analitzar, programar i aplicar el moviment com a mesura terapèutica, promovent la participació del pacient/usuari en el seu procés.
- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.

CONTINGUTS:

1. Malalties cròniques
2. Malalties cròniques i activitat física (AF)
3. Disseny d'un programa d'AF
4. Programació d'exercici físic per artritis
5. Programació d'exercici físic per trastorns emocionals: depressió, ansietat i estrès
6. Programació d'exercici físic per malalties cardiovasculars
7. Programació d'exercici per obesitat

AVALUACIÓ:

1. Treball individual A: Avaluació del procés i resultat
  1. Escollir una persona i realitzar una preavaluació seguint els requisits del power preavaluació i disseny d'un programa d'AF. Discussions a classe i presentació escrita del treball. 30%
2. Treball individual B: Avaluació del resultat
  1. Escollir un exercici desaconsellat i fer una fitxa seguint el model del power exercicis desaconsellats. 15%
3. Treball col·lectiu: Avaluació del procés i resultat
  1. Fer una sessió d'AF als companys de classe amb un objectiu concret. Presentació de la sessió de forma pràctica i entrega del treball escrit de la sessió. 40%
4. Lectures i participació a les sessions: Avaluació del procés 15%

En el cas que s'hagi suspès més d'un 50% de l'assignatura, no hi ha possibilitat de recuperació i l'assignatura queda suspesa.

En el cas que s'hagi suspès un 50% o menys es podrà recuperar.

1. Treballs: En el cas de no realitzar algun dels tres treballs, durant les setmanes de recuperació de setembre s'haurà d'entregar el treball no presentat, que només podrà optar a un 5. En el cas que el treball estigui suspès amb un 4 o més, es farà mitjana amb les altres notes. Si la nota és inferior a 4, s'haurà de tornar a repetir i podrà optar a una nota màxima de 6.
2. Les classes pràctiques: S'ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas de no complir aquest requisit, l'alumne s'haurà d'examinar de forma escrita del temari tractat dins de les sessions que no ha assistit.

BIBLIOGRAFIA:

- López Miñarro, P.A. (2000). *Ejercicios desaconsejados en la actividad física: detección y alternativas*. Madrid: Inde
- Guillén del Castillo, M. (2005). *El ejercicio físico como alternativa terapéutica para la salud*. Madrid: Inde
- Goldenberg, L.; Twist, P. (2003). *Strength Ball Training*. Leeds: Human Kinetics.
- ACSM (2006). *ACSM's guidelines for exercise testing and prescription*. Baltimore: Lippincott William & Wilkins.
- ACSM (2006). *ACSM's resource manual for guidelines for exercise testing and prescription*. Baltimore: William & Wilkins.
- McKenna, J.; Riddoch C. (2003). *Perspectives on health and exercise*. Hampshire: Palgrave Macnillan
- ACSM (2008): *Exercise management for persons with chronic diseases and disabilities*. Champaign (IL): Human Kinetics.

Revistes

- *American College of Sports Medicine. ACSM's Health and Fitness Journal. Bringing the gap between science and practice.* www.acsm-healthfitness.org

Alimentació i Activitat Física

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura d'Alimentació i Activitat Física és una assignatura optativa pel grau de Fisioteràpia, que forma part de la matèria *Activitat física, esport i salut*. No hi ha requeriments previs però es recomana haver cursat les assignatures *Estudi del cos humà I* i *Estudi del cos humà II*.

Els objectius generals d'aquesta assignatura són:

1. Conèixer els beneficis que aporta l'exercici físic en l'àmbit de la salut.
2. Conèixer les bases d'una alimentació equilibrada i saludable.
3. Adquirir habilitat en la mesura de la despesa energètica.
4. Conèixer les bases de la prescripció d'exercici físic
5. Conèixer les característiques dels aliments en relació a la pràctica d'exercici físic
6. Aprofundir en el coneixement de les estratègies públiques destinades a la millora de la salut a partir de l'alimentació i l'activitat física.
7. Aprofundir en la interpretació de publicacions de referència sobre la temàtica.
8. Aprofundir en la recerca d'informació relacionada amb els temes tractats a classe.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.
- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.

CONTINGUTS:

T.1. Introducció a l'exercici físic i adaptacions: Principis de l'exercici físic, bases de les vies metabòliques i adaptacions de l'exercici físic.

T.2. Bases de l'alimentació equilibrada: Conceptes bàsics sobre la dieta mediterrània, els grups d'aliments i corresponents funcions.

L'avaluació de l'assignatura es farà a partir de:

- ? Examen final: 60%
  - o Continguts teòrics.
  - o Lectures obligatòries.
- ? Avaluació continuada de les activitats dirigides i autònomes: 40%
  - o Activitat ?Info #AAFUVic a Twitter? (40%)
  - o Test sobre la lectura (15%)
  - o Exercicis pràctics (15%)
  - o Activitat fòrum campus virtual (30%)

Per aprovar l'assignatura és necessari obtenir una nota igual o superior a 5 en l'examen final, així com a la mitja aconseguida de dels diferents activitats que corresponen a l'avaluació continuada.

Hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Aquesta convocatòria contempla dos períodes diferenciats d'avaluació. En primer lloc el període ordinari, que es realitza de forma integrada al procés formatiu i dins el període lectiu. A més, s'estableix un segon període d'avaluació complementària en el qual l'estudiant podrà ser avaluat de nou de l'examen final sempre i quan no s'hagi superat satisfactòriament en el marc del primer període. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota

final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

- AMERICAN COLLEGE OF SPORTS MEDICINE (ACSM). *Guidelines for exercise testing and prescription*. Champaign: Lippincott Williams & Wilkins, 2006
- BARBANY, Joan Ramon. *Alimentación para el deporte y la salud*. Barcelona: Martínez Roca, 2002
- Generalitat de Catalunya. *Guia de prescripció d'exercici físic per a la salut (PEFS)*. Barcelona: Direcció General de Salut Pública; Secretaria General de l'Esport, 2007.
- Generalitat de Catalunya. *Pla integral per a la promoció de la salut mitjançant l'activitat física i l'alimentació saludable*. Barcelona: Departament de Salut, 2006.
- ORTEGA, Rosa María; Requejo, Ana María; Martínez, Rosa María. *Nutrición y alimentación en la promoción de la salud*. Toledo: Consejería de Sanidad, 2007.
- WOOLF-MAY, Kate. *Prescripción de ejercicio: Fundamentos fisiológicos: guía para profesionales de la salud, del deporte y del ejercicio físico*. Barcelona: Elsevier-Masson, cop. 2008.

Anàlisi Biomecànica del Moviment

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura pertany a la menció Activitat Física i Salut i pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements bàsics d'anàlisi del moviment humà en l'àmbit esportiu, ja sigui dirigit tant a la prevenció de lesions com amb la millora del rendiment esportiu.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Comprendre els principis de la biomecànica i l'electrofisiologia, i les seves principals aplicacions en l'àmbit de la fisioteràpia.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.

CONTINGUTS:

1. Cinesiologia i biomecànica de l'activitat física
  1. Cinesiologia i biomecànica
  2. Biomecànica de l'activitat física
  3. Evolució històrica de la biomecànica
2. El cos humà i els seus moviments
  1. Moviment dels cossos en un sistema de referència
  2. Tipus de moviment segons la trajectòria
  3. El cos humà i els seus moviments
  4. Influència de la acció de la gravetat en l'anàlisi del moviment
3. Estructura i anàlisi del moviment
  1. Estructuració i anàlisi del moviment
4. Aplicacions tecnològiques per a l'anàlisi de l'activitat física
  1. Introducció
  2. Tecnologia aplicada a l'anàlisi biomecànica
  3. Tecnologia aplicada a l'anàlisi fisiològic
5. Aplicacions pràctiques
  1. Fotogrametria i videografia (anàlisi 2D)
  2. Electromiografia
  3. Plataforma d'equilibri
  4. Politja de forces, i plataforma de contactes

AVALUACIÓ:

- Els continguts pràctics (25% de la nota final) s'avaluaran de forma continuada durant el procés d'aprenentatge.
- L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques haurà de realitzar una prova pràctica de tots el blocs al finalitzar el semestre.
- Presentació d'un treball en grup (25% de la nota final) que s'entregarà al final del semestre.
- Els continguts teòrics (50% de la nota final) s'avaluaran mitjançant una prova escrita realitzada al final del semestre.
- L'avaluació és continuada i s'han de superar cadascuna de les parts per aprovar l'assignatura. En el cas de no superar alguna de les parts i que aquesta no sigui més del 50% del total de l'avaluació de l'assignatura, es considerarà pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació del mes de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

- Blazeovich, Anthony. (2011) *Biomecánica Deportiva. Manual para la mejora del rendimiento humano*. Paidotribo.
- Izquierdo Redín, Mikel. (2008) *Biomecánica y bases neuromusculares de la actividad física y el deporte*. Panamericana.
- Plas, F. (1989) *La marcha humana: Cinesiología dinámica, biomecánica y patomecánica*. Barcelona: Masson.
- Winter D.A. (1991) *The biomechanics and motor control of human gait: normal, elderly and pathological*. University of Waterloo press, Ontario.

Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

Amb la realització de l'assignatura Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat que pertany a la matèria Cronicitat i Malalties de Llarga Evolució, es pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements, habilitats i actituds sobre els conceptes i models relatius a la cronicitat, els problemes de salut i socials més prevalents, els models d'atenció i provisió de serveis, el rol del professional, les tècniques i instruments necessaris per a l'atenció innovadora i les estratègies comunitàries en atenció a la cronicitat.

Es considera un element fonamental de l'assignatura la interacció, la comunicació i la col·laboració entre els i les estudiants dels diferents graus de l'àmbit de la salut per a la creació de coneixement i estratègies compartides que facilitin una atenció innovadora.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Analitzar les necessitats d'atenció i provisió de serveis de les persones en situació de vulnerabilitat, així com del seu entorn sociofamiliar, des d'una perspectiva interdisciplinària i intersectorial per tal d'assegurar una atenció integrada i la continuïtat assistencial.
- Buscar, obtenir, organitzar, avaluar críticament i aplicar la informació i l'evidència científica per assegurar una atenció actualitzada i eficaç.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat per a la presa de decisions.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.
- Comprendre els factors relacionats amb la salut i els problemes relacionats amb la fisioteràpia en els àmbits de l'atenció primària, especialitzada i salut laboral.

CONTINGUTS:

1. Concepte d'innovació
  1. Definicions d'innovació en el camp de la salut i les ciències socials.
  2. Elements característics de la innovació en el camp de la salut i les ciències socials.
2. Cronicitat i models d'atenció
  1. Característiques i realitats de la problemàtica de la cronicitat.
  2. Necessitats diferencials.
  3. Models i experiències de maneig de la cronicitat.
  4. Model de la OMS- Innovative Care for Chronic Conditions.
3. Treball en equip
  1. Rol dels diferents professionals, innovació i cooperació.
  2. Treball en equip cooperatiu.
  3. Presa de decisions col·lectiva.
4. Atenció innovadora en l'àmbit assistencial
  1. Atenció centrada en la persona. Plans individuals d'atenció integral.
  2. Processos adaptatius i estratègies d'afrontament.

3. Planificació anticipada de decisions.
  4. Processos d'avaluació i atenció continuada. Planificació de les transicions.
  5. Atenció domiciliària.
  6. Entorns funcionals.
  7. TIC's.
5. Atenció innovadora en l'àmbit comunitari
    1. Intervenció comunitària, participació social i cronicitat.
    2. Experiències comunitàries: projecte CAMINS- experiències comunitàries i participatives que estableixen ponts.
    3. Experiències comunitàries: projecte MINDOUT- experiències comunitàries i participatives per visibilitzar i donar veu.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Avaluació continuada (50%) segons les activitats proposades en el pla de treball. Les activitats presencials no són recuperables, les activitats virtuals són recuperables segons els criteris de valoració i recuperació definits en cada una.
- Prova escrita sobre els continguts teòrics (20% de la nota final) que es realitzarà mitjançant una prova escrita al final del semestre. Recuperable.
- Exercici grupal (30% de la nota final) sobre l'anàlisi d'un programa innovador o intervenció innovadora en l'atenció a la cronicitat. Recuperable.

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

- Bengoa, R.; Nuño, R. (2008). Curar y cuidar. Innovación en la gestión de enfermedades crónicas: una guía práctica para avanzar. Barcelona: Elsevier-Masson.
- Morera, R. (2008). "Atención integrada". *Revista de Innovación Sanitaria y Atención Integrada* 1(1) Article 11. Disponible a: <http://pub.bsalut.net/risai/vol1/iss1/11> data 10/09/12
- Nuño Solinís, R. (2009). "Atención innovadora a las condiciones crónicas: más necesaria que nunca", *Revista de Innovación Sanitaria y Atención Integrada* 1(3) Article 2. Disponible a: <http://pub.bsalut.net/risai/vol1/iss3/2> data 10/09/12
- OMS (2002). Cuidado innovador para las condiciones crónicas. Agenda para el Cambio 2002. Disponible a: The Innovative Chronic Care. http://www.who.int/chp/knowledge/publications/iccc_spanish.pdf
- Generalitat de Catalunya. Departament de Salut (2013). Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat PPAC. Disponible a <http://www20.gencat.cat/portal/site/salut/menuitem.36e8d120a1aac1ee5686da5bb0c0e1a0/?vgnextoid=cf2a63c30a0cf210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=cf2a63c30a0cf210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextfrm=default>

Estratègies d'Intervenció en Situacions de Dolor Crònic

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

Estratègies d'intervenció en dolor crònic pertany a la matèria d'estratègies d'intervenció en salut. L'assignatura pretén que l'estudiant adquireixi competències per poder valorar, analitzar, planificar i actuar en persones afectades de dolor crònic.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.
- Comprendre i realitzar mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia a la fisioteràpia, tècniques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries la seguretat i eficàcia de la qual estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.

CONTINGUTS:

1. Principis bàsics del dolor
  1. Definició de dolor total
  2. Factors que influeixen en el dolor
  3. Repercussions del dolor
2. Bases anatomofisiològiques del dolor
3. Tipus de dolor
  1. Classificació i definicions
4. Valoració del dolor
  1. Entrevista i exploració
5. Alternatives terapèutiques
  1. Mesures farmacològiques
  2. Mesures no farmacològiques
6. Tractament multidisciplinar: casos clínics

AVALUACIÓ:

La nota final s'obtindrà dels següents paràmetres :

- 50% Examen final
- 50% Avaluació continuada (activitats dirigides i autònomes)

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan estiguin aprovades.

Període complementari/recuperació:

L'estudiant que no superi el treball i/o alguna de les proves escrites, podrà recuperar-los en aquest període (mes de setembre), sempre que el total de parts no superades de l'assignatura no suposi més del 50% de la nota final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Català, E. (2008). *Manual de tratamiento del dolor*. Barcelona: Publicaciones Permanyer
- Khalsa, D.S. (2001). *Curar el dolor*. Barcelona: Urano, 1992
- McCaffery, M. (1992). *Dolor: Manual Clínico para la pràctica de enfermería*. Barcelona: Salvat, cop.
- Moix, J. (2006). *Cara a cara con tu dolor*. Barcelona: Paidós.
- Zamora Posada, M. (2009). *Atención Integral al Dolor*. Jaén: Formación Alcalá.

Fisioteràpia Esportiva

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura, que pertany a la matèria d'Activitat física, esport i salut, pretén que l'estudiant adquireixi els coneixements bàsics per a l'actuació en l'àmbit esportiu, ja sigui dirigit tant a la prevenció com al tractament de les lesions esportives.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Conèixer i aplicar les bases teòriques i el desenvolupament dels mètodes i procediments fisioterapèutics.
- Conèixer, dissenyar i aplicar les diferents modalitats i procediments generals d'intervenció en fisioteràpia: massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, Climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia, teràpies derivades d'altres agents físics, així com aspectes fonamentals de la ergoteràpia i altres teràpies afins a l'àmbit de competència de la fisioteràpia.

CONTINGUTS:

1. Introducció a la Medicina Esportiva
  1. Indicacions i contraindicacions de la pràctica esportiva. Patologies que es beneficien de la pràctica esportiva. L'esport infantil.
2. Factors que predisposen a la lesió esportiva
  1. Factors intrínsecs.
  2. Factors extrínsecs.
3. Diagnòstic de les lesions esportives
  1. Història clínica. El mecanisme lesional. L'exploració. Les proves complementàries: simples i complexes.
4. Lesions esportives més freqüents
  1. Lesions articulars. Lesions musculotendinoses. Lesions lligamentoses.
5. Tipus de tractaments de les lesions esportives
  1. Tractaments funcionals. Tractaments quirúrgics. Treball en equip multidisciplinar: metge de l'esport; fisioterapeuta; entrenador; preparador físic.
6. Lesions més freqüents en les diferents modalitats esportives
  1. Lesions més freqüents en: Futbol; Bàsquet; Handbol; Voleibol; Tennis; Paddle; Golf; Atletisme; Esquí.
7. Mètodes de recuperació de la fatiga en l'esportista
  1. La restitució sincrònica o recuperació continuada
  2. La restitució primària o recuperació ràpida
  3. La restitució secundària o recuperació profunda
  4. La restitució en la síndrome del sobreentrenament

8. Tractament fisioterapèutic i prevenció de les lesions més freqüents en l'esport
  1. El cruiximent
  2. La distensió muscular
  3. La ruptura fibril·lar
  4. La periostitis tibial
  5. La fascítis plantar
  6. La lumbàlgia
9. Protocol d'actuació davant l'esportista lesionat
  1. Tractament las lesió
  2. Readaptació a l'esforç
  3. Psicologia de l'esportista lesionat

AVALUACIÓ:

Els continguts pràctics (20% de la nota final) s'avaluaran de forma continuada durant el procés d'aprenentatge.

L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques haurà de realitzar una prova pràctica de tots el blocs al finalitzar el semestre.

Presentació d'un treball de seguiment d'un cas clínic relacionat amb una lesió esportiva (30% de la nota final) que s'entregarà al final del semestre.

Els continguts teòrics (50% de la nota final) s'avaluaran mitjançant una prova escrita realitzada al final del semestre.

L'avaluació és continuada i s'han de superar cadascuna de les parts per aprovar l'assignatura. En el cas de no superar alguna de les parts que no representi més del 50% del total de l'avaluació de l'assignatura, es considerarà pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació del mes de juny.

BIBLIOGRAFIA:

- T. Einsingback; A. Klümper; L. Biedermann. *Fisioteràpia y rehabilitación en el deporte*. Madrid: Scriba, 1994.
- Champ L. Baker Jr. *Manual de campo de Medicina del Deporte*. Madrid: Panamericana, 1998.
- Toni Bové. *El vendaje funcional*. Madrid: Harcourt, 2000.
- Toni Bové. *El cuidador deportivo*. Madrid: Elsevier, 2003.
- U. Heim; J. Bactensweir. *Guía de Traumatología y Ortopedia*. Editorial Thieme.
- Lars Peterson. *Lesiones deportivas; prevención y tratamiento*. Madrid: Jims.

Health Politics in Europe. Critical Readings of Documents in English

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

The course will provide a general and broad overview of the main political and policy-making trends that have taken place in Europe and at a global scale throughout the past two decades. Using a number of technical and academic texts on the issue, we will examine from a critical perspective, first of all, the political and ideological premises shaping current international health policies. Second, we will explore the relationship between health equity and various concepts and phenomena such as the physical and natural environment, work and employment, social and health protection, and resources and power relations. The course will end with an analysis of the politics behind European health policies, both at the policy-making level and through an examination of the responses, resistances, and proposals stemming from civil society and social movements.

As a course taught in English to students whose first language is not English, language is a fundamental part of it. English language will be used as a means to teach and learn content. Students are expected to follow explanations, make oral contributions, understand texts, and express themselves in writing all in English. In a nutshell, the students will need a certain level of English proficiency in order to keep up with the course and, at the same time, they will be able to improve their language skills along the way.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Conèixer la terminologia científica en un altre idioma.
- Comprendre i interpretar fonts d'informació, orals i escrites, especialitzades en Ciències de la Salut, en una segona llengua.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Coneixement d'una segona llengua.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.

CONTINGUTS:

1. The Need for New Paradigms in Global Health
  1. Geopolitics and Global Economic Governance of Health
  2. Basic Human Needs and Sustainable Human Development
  3. New Attitudes for the Promotion of Public and Population Health
2. Health and the Environment
  1. Urban Living Conditions
  2. Urban Planning that Promotes Health
  3. Land Rights
  4. Rural Livelihoods
  5. Rural Infrastructure and Services
  6. Rural-Urban Migration
  7. The Natural Environment
3. Health, Work, and Employment

1. Fair Employment and Decent Work
2. Safe and Decent Work Standards
3. Precarious Work
4. Improving Working Conditions
4. Social Protection and Health Care
  1. Social Protection Across the Life course
  2. The Generosity of Social Protection Systems
  3. Social Protection Systems and Excluded Groups
  4. Universal Health Care
  5. Primary Health Care. Community Engagement and Empowerment
  6. Prevention and Promotion
5. Health Equity, Resources, and Power Relations
  1. Health Equity as a Marker of Societal Progress
  2. Government Policy Impact on Health Equity
  3. Action Toward Improving Gender Equity for Health
  4. Sexual and Reproductive Health and Rights
  5. Legislation for political empowerment: Bottom-Up Approaches to Health Equity
6. The politics Behind European policies on Health
  1. The Politics of Health Reform in Europe
  2. Health Policy in the European Union
  3. The Europeanization of Health Policy
  4. Social Movements and Civil Society on Health Equity

AVALUACIÓ:

Students' work and competences will be evaluated in the following way:

1. In-Class Pop-Quizzes: 20% (individual)
2. Attendance and Participation: 15% (individual)
3. Glossary: 15% (group)
4. Reading Guides: 20% (group)
5. Final Project: 30% (group)

The final grade of the course will result from the sum and average of each of the five activities.

In case of a non-pass final grade in June, it will be possible to have a complementary evaluation of the Pop-Quizzes and the Final Project. In order to be able to access the complementary evaluation (September 2013) the students will need to have passed at least 50% of the class work.

Plagiarism is penalized by all universities and, according to UVic's Students' Rights and Duties Regulation, it is a serious fault. Any indication of the existence of plagiarism or inadequate appropriation of someone else's ideas or texts (whether authors, Internet, or classmates) will translate automatically into failing the course.

BIBLIOGRAFIA:

Basic Bibliography

- Benatar, S.R.; Gill, S. & Bakker, I. (2009). *Making progress in global health: the need for new paradigms*, *International Affairs*, 85(2), 348-371
- Freeman, R. (1998). *Competition in context: the politics of health care reform in Europe*, *International Journal for Quality in Health Care*, 10(5), 395-401
- Greer, S. (2009). *The politics of European Union Health Politics*. New York: Open University Press
- Starfield, B. (2006). *State of the Art in Research on Equity and Health*, *Journal of Health Politics, Policy and Law*, 31(1), 11-32
- World Health Organization. (2008). *Closing the gap in a generation. Health equity through action on the*

social determinants of health. Final Report of the Commission on Social Determinants of Health.
Geneva: World Health Organization

Additional bibliography will be provided to the students throughout the semester.

Inclusive Communities and Accessibility

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

The course will provide an understanding of the importance of building inclusive communities to eliminating discrimination and exclusion and guaranteeing the fulfillment of citizenship and human rights. For that purpose we will begin by examining the differences and implications of analyzing social reality from an individualist perspective, a structural one and through the introduction of conflict theory. Using a selection of technical and academic texts on the subject matter, we will critically examine the social processes of inclusion and inclusion as well as the need for new paradigms and strategies from an equity and rights perspective. We will explore the relationship of inclusiveness and accessibility with social and cultural factors, gender and power relations, and diverse capacities. And in turn, looking at different models from an interdisciplinary approach, we will examine how those factors affect the leadership of a community as well as the possibilities of social change.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre i interpretar fonts d'informació, orals i escrites, especialitzades en Ciències de la Salut, en una segona llengua.
- Coneixement d'una segona llengua.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.

CONTINGUTS:

Unit 1. Structuralist versus conflict theories

- How do we look at social reality?
- Who or what do we think is responsible for a particular social problem or situation?
- What are the implications of using different social theories for our understanding of the world?

Unit 2. The concept of inclusive communities and exclusion

- What is an inclusive community?
- Why is building inclusive communities important?
- Understanding social processes of inclusion/exclusion

Unit 3. Understanding Culture and Diversity in Building Communities

- What is culture?
- Why is understanding culture important for building inclusive communities?
- What are cultural rights?

Unit 4. Gender Inclusive Communities

- Understanding gender inclusion/exclusion
- Implications of using a women's safety perspective to frame the issue of inclusive communities

Unit 5. Inclusiveness and accessibility for people with diverse capacities

- People with disabilities versus with diverse capacities
- What are the implications of creating an inclusive environment for people with diverse capacities?

Unit 6. Healthy cities: Social determinants of health and the built environment

- What is the purpose of the healthy cities movement?
- Using the Social Determinants of Health framework to understand the link between inclusive communities and healthy cities
- What is the role of local governments in building inclusive communities and healthy cities?

Unit 7. Interdisciplinary approach and leadership for inclusive communities

- Why the need of an interdisciplinary approach for the development of inclusive communities?
- Who are the stakeholders to be involved and at which stages?
- Exploring leadership models for inclusiveness
- How do culture and other factors affect the leadership of a community?

AVALUACIÓ:

Students' work and competences will be evaluated in the following way:

1. Attendance and Participation: 15% (individual)
2. Assignments based on readings and class discussions: 40% (individual)
3. On-line Reflections and Debates: 15% (individual)
4. Final Project: 30% (group)

The final grade of the course will result from the sum and average of each of the four segments.

In case of a non-pass final grade at the end of the semester, it will be possible to have a complementary evaluation of the Final Project. To be eligible for the complementary evaluation (September 2014) the students will have to pass at least 50% of the class work.

Plagiarism is penalized by all universities, and according to UVic's Students' Rights and Duties Regulation, it is a serious fault. Any indication of the existence of plagiarism or inadequate appropriation of someone else's ideas or texts (whether authors, Internet, or classmates) will translate automatically into failing the course. We encourage critical thinking of what different authors have written or said. Thus proper reference to their work is required.

BIBLIOGRAFIA:

- Freudenberg, N.; Klitzman S.; Saegert S. (2009). *Urban Health and Society. Interdisciplinary Approaches to Research and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass
- Potapchuk, M. (2001). *Steps toward an inclusive community*. Washington, DC: Joint Center for Political and Economic Studies.
- Potapchuk, M. *Assessing your Community's Inclusiveness* (website)
- UN General Assembly (2012). *Report of the Special Rapporteur in the field of cultural rights*.
- Alberta Urban Municipalities Association. *Welcoming and Inclusive Communities toolkit* (website).
- Women in Cities International. *Tackling Gender Exclusion: Experiences from the Gender Inclusive Cities Program* (website).
- WHO (2012). *Addressing the Social Determinants of Health: The Urban Dimension and the Role of Local Government*.

Mètodes d'Intervenció en les Incontinències Urinàries

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria de Fisioteràpia Optativa. Concretament es treballarà la metodologia d'intervenció de Fisioteràpia en les incontinències urinàries, en l'atenció primària de salut. Programes de promoció i prevenció de la salut dirigits a la comunitat. Estratègies d'intervenció en la fisioteràpia en assistència primària i domiciliària en Incontinències Urinàries. Els conceptes de (CIF) Classificació Internacional del Funcionament 2001. Fonaments de la intervenció en Fisioteràpia en Incontinències Urinàries. Diagnòstic de fisioteràpia a partir del diagnòstic clínic. Prevenció, tractament preventiu i tractament curatiu. Avaluació i seguiment.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Capacitat per al treball en equip.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.

CONTINGUTS:

1. Anatomia funcional del complex Lumbopelviofemoral. Àrea lumbar. Àrea pelvitrocantèrica. Àrea diafragmàtica.
2. Diafragma respiratori i les seves relacions amb el complex pelvioperineal.
3. Exploració complexa lumbopelviofemoral. Àrea lumbar. Àrea pelvitrocantèrica. Àrea diafragmàtica.
4. Vinculació de les eines i tests validats d'avaluació i diagnòstic basats en la CIF.
5. Diagnòstic clínic (mèdic) versus diagnòstic de fisioteràpia.
6. Tècniques preventives i curatives, passives i actives de tractament fisioterapèutic de les incontinències urinàries masculines i femenines.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada:

- Els continguts pràctics s'avaluaran de forma continuada a la classe pràctica a través de la valoració dels procediments pràctics durant el procés d'aprenentatge de les pràctiques impartides. Més la presentació de dos treballs (resums crítics de 1r article F. Primària i 2n article F. Domiciliària en IU) que es treballaran durant el semestre
- Els continguts teòrics s'avaluaran a través de proves escrites, la presentació en Power Point d'una

exposició oral en grup (vegeu format adjunt), basada en un article de fisioteràpia comunitària en IU.

Avaluació en prova final:

- L'estudiant que no hagi assistit al 80% de les classes pràctiques no podrà avaluar-se a través del sistema d'avaluació continuada i haurà de fer un examen teòric final, una prova pràctica dels blocs de l'assignatura i la presentació de la exposició (Power Point) oral basada en un article de fisioteràpia comunitària en IU.
- L'estudiant que no superi l'avaluació continuada haurà de realitzar un examen teòric final, una prova pràctica de tots els blocs i la presentació de la presentació.
- Power Point de l'exposició oral basada en un article de l'assignatura Fisioteràpia comunitària en IU.

Valors de les notes

- Continguts teòric: 60% = 40% examen + 20% exposició oral en grup màxim 4 persones.
- Continguts pràctics: 40% = 20% pràctiques+ 20% article F. Primària o bé article F. Domiciliària en incontinències urinàries

BIBLIOGRAFIA:

- Ferri Morales, A.; Anastegui Azkúe, J.M. *Prevención de la disfunción del suelo pélvico de origen obstétrico*, 2004.
- Grup The Cochrane Collaboration: *Incontinències urinàries*, 2005. Berhmans B. Actas Uri Esp 2006;30(2):112-122
- Herrera Pérez, A.; Arriaga Hernández, J.; González Espinosa, C.; Leppe Zamora, J.; Herrera Neira, F. *Calidad de vida y función sexual en mujeres postmenopáusicas con incontinencia urinaria*. Actas Urológicas Españolas. Junio de 2008.
- Martínez Bustelo, S.; Ferri Morales, A. et al. *Entrevista clínica y valoración funcional del suelo pélvico*. A Coruña: *Fisioterapia* 2004; 26(5):266-80.
- Pereira, A. *Exploración sistemática de la paciente con disfunción del suelo pélvico* (en línia). Disponible a:
http://www.hvn.es/servicios_asistenciales/ginecologia/documentos/Ponencias2005/exploracion_suelo.pdf
- Sheila Kitzinger; *La mujer y su experiencia sexual*, Ediciones Folio, 1985.
- Stephenson, O'Connor. *Fisioterapia en Obstetricia y Ginecología*. Madrid: McGraw-Hill Intermamericana, 2003.
- Walker, Carolina. *Fisioterapia en obstetricia y uroginecología*. Barcelona: Masson Elsevier, 2006.

Webgrafia

- www.efisioterapeuta.net/certamen
- Versió abreviada de la CIF en espanyol:
- <http://www.imersomayores.csic.es/documentos/documentos/oms-clasificacion-02.pdf>
- Comparació de diferents escales de avaluació amb els elements de la CIF:
- <http://www.imersomayores.csic.es/documentos/documentos/querejeta-discapacidad-01.pdf>
- Versió en espanyol de la WHO DAS
- <http://www.who.int/classifications/icf/whodasii/en/index.html>
- Llistes de verificació dels elements de la CIF
- <http://www.who.int/classifications/icf/training/icfchecklist.pdf>

Per a consultar en línia

- Navegador de la CIF, amb opció de triar l'idioma:
- <http://apps.who.int/classifications/icfbrowser/>

Els professors recomanaran bibliografia específica i altres fonts documentals per a cada tema al llarg del curs.

Psicomotricitat

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura de psicomotricitat aporta a l'estudiant una visió del desenvolupament humà com una unitat psíquica i motriu, donant-li una visió holística de tot aquest procés.

Durant l'assignatura l'estudiant coneixerà els orígens d'aquesta disciplina, les diferents escoles d'intervencions, els àmbits d'intervencions i la seva metodologia.

L'objectiu es transmetre a l'estudiant la visió preventiva d'aquesta disciplina ,que ajuda a les persones durant tot el cicle de la vida, afavorint la seva expressió motriu i emociona

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Identificar els canvis produïts com a conseqüència de la intervenció de la fisioteràpia.
- Tenir la capacitat de valorar, des de la perspectiva de la fisioteràpia, l'estat funcional del pacient/usuari, considerant els aspectes físics, psicològics i socials d'aquest.
- Comprendre i aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en fisioteràpia i rehabilitació física, així com l'avaluació científica de la seva utilitat i efectivitat.
- Conèixer, dissenyar i aplicar les diferents modalitats i procediments generals d'intervenció en fisioteràpia: massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, Climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia, teràpies derivades d'altres agents físics, així com aspectes fonamentals de la ergoteràpia i altres teràpies afins a l'àmbit de competència de la fisioteràpia.
- Analitzar, programar i aplicar el moviment com a mesura terapèutica, promovent la participació del pacient/usuari en el seu procés.

CONTINGUTS:

1. Breu història de la psicomotricitat.
  1. Definicions.
  2. Àmbits d'intervenció.
2. Bases de la psicomotricitat.
3. Escoles d'intervenció en psicomotricitat.
  1. Psicomotricitat cognitiva.
  2. Psicomotricitat vivenciada
4. IPP, metodologia, materials, intervenció.
  1. Competències motrius, cognitives, socioafectives.
  2. Tipus de material.
  3. Mètodes d'intervenció.
5. Aptituds i actituds del psicomotricista.
  1. Escolta activa.
  2. Empatia.
  3. Llei estructurant.
  4. El cos com a mediador relacional.
6. Estructures de les sessions en psicomotricitat.
  1. Ritual d'entrada.
  2. Espai sensoriomotriu.

3. Espai creatiu i de diàleg.
4. Reconeixement i ritual de sortida.
7. Objectius de la psicomotricitat en els diferents àmbits on s'actua.

AVALUACIÓ:

Període ordinari:

Ítems de l'avaluació continuada:

1. Participació en les sessions de psicomotricitat i en els treballs de síntesi: 15% de la nota final de l'assignatura (no recuperable).
2. Avaluacions pràctiques: 45% de la nota final
3. Examen escrit global (test, preguntes curtes o examen oral): 40% de la nota final de l'assignatura.

Assistència a les classes pràctiques: Si es falta més d'un 20% de les classes la part pràctica queda suspesa i no es podrà realitzar l'examen pràctic dins del període ordinari.

Es podrà realitzar la mitjana de les diferents puntuacions obtingudes per establir la nota final, sempre i quan les diferents avaluacions pràctiques i l'examen escrit global tinguin una puntuació igual o superior a 5. En cas contrari s'haurà de reavaluar en el període d'avaluació complementària.

Període d'avaluació complementària:

L'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del període ordinari. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Aucouturier, B. (2004). *Los fantasmas de acción y la práctica psicomotriz*. Barcelona: Graó.
- Aucouturier, B.; Mendel, G. (2004). *¿Por qué los niños y las niñas se mueven tanto?* Barcelona: Graó.
- Mila, J. (2008) *De profesión psicomotricista*. Buenos Aires: Miño y Dávila.

Complementària:

- Arnaiz P.; Rabsdán, M.; Vivés, I. (2009) *La psicomotricidad en la escuela. Una práctica educativa i preventiva*. Málaga: Aljibe.

Psicosociologia de la Discapacitat

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

- Aprofundir en el coneixement de les característiques de les persones amb discapacitat dins un context inclusiu.
- Assolir un domini bàsic d'aquesta temàtica, per tal de poder observar, analitzar i prendre decisions perquè les persones amb discapacitat assoleixin un funcionament humà i una qualitat de vida normativa des d'un enfocament inclusiu.
- Identificar i conèixer les diferents patologies mèdiques i psicològiques associades a les persones amb discapacitat amb l'objectiu de millorar la qualitat assistencial en l'àmbit de la fisioteràpia i de la teràpia ocupacional.
- Conèixer les bases etiològiques de la discapacitat.
- Ser conscients de la vulnerabilitat, en els diferents àmbits, de les persones amb discapacitat, així com també de les repercussions legals habituals.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb els pacients, les famílies i els grups socials, així com l'expressió de les seves preocupacions i interessos.
- Analitzar les necessitats d'atenció i provisió de serveis de les persones en situació de vulnerabilitat, així com del seu entorn sociofamiliar, des d'una perspectiva interdisciplinària i intersectorial per tal d'assegurar una atenció integrada i la continuïtat assistencial.
- Establir una relació empàtica i d'acompanyament amb els malalts i familiars.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per organitzar i planificar.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.

CONTINGUTS:

1. Sociologia de la discapacitat.
2. Exclusió i inclusió social.
3. Teories socials.
4. Anàlisi comparat de las polítiques europees.
5. El model social.
6. Construcció social i representacions de la discapacitat.
7. Actituds cap a las persones amb discapacitat.
8. Psicologia i discapacitat.
9. Factors psicosocials implicats en la discapacitat. Models.
10. Tècniques d'avaluació i intervenció psicològica.
11. Estratègies preventives o d'intervenció des d'una perspectiva educativa.
12. Concepte de normalització, activitat física, oci i integració laboral. El recolzament social.

AVALUACIÓ:

L'estudiant haurà de demostrar que ha assolit les competències i els coneixements de l'assignatura.

Avaluació formativa i continuada: Hi haurà un control escrit individual amb un pes total d'un 50%. Per poder presentar-se a aquesta prova, cal haver assistit regularment a classe i participat activament en la dinàmica de les classes.

Els treballs pràctics representen un 50%.

Per aprovar l'assignatura convé haver aprovat cadascuna de les parts; control escrit i el treball pràctic. En el cas de no superar alguna de les parts i que aquesta no sigui més del 50% del total de l'avaluació de l'assignatura, aquesta es considerarà pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació del mes de setembre. La qualificació final s'obté a través de la mitjana entre la prova i el treball pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

- Blackwood, D.H.; Thiagarajah, T.; Malloy, P.; Pickard, B.S.; Muir, W.J. (2008). "Chromosome abnormalities, mental retardation and the search for genes in bipolar disorder and schizophrenia". *Neurotoxicity Research*, 14, 113-120.
- Cain, N.N.; Davidson, P.W.; Burhan, A.M.; Andolsek, M.E.; Baxter, J.T.; Sullivan, L.; Florescue, H.; List, A.; Deutsch, L. (2003). "Identifying bipolar disorders in individuals with intellectual disability". *Journal of intellectual disability research*, 47, 31-8.
- Emerson, E.; Hatton, C.; Thompson, T.; Parmenter, T. (2004). *The international handbook of applied research in intellectual disabilities*. England. John Wiley & Sons.
- Fletcher, R.; Loschen E.; Stavrakaki Ch.; First M. (2007). *Diagnostic Manual of intellectual disability (DM-ID)*. New York: NADD-Press.
- Font, J. (2004) "L'avaluació de la conducta adaptativa: noves aportacions per a la seva comprensió i mesura". *Suports* 8, 28-41.
- Garcia Gonzalez-Gordon, R. (2002). *Adaptacion Española del Pas-add 10*, Entrevista Estandarizada Evaluacion Psiquiatrica Adulto.
- Giné, C.; Alomar, E.; Balcells, A. i col. (2006) "L'Escala d'Intensitat de Suports (EIS): un instrument per promoure el benestar de les persones amb discapacitat intel·lectual". *Suports*, 10, 66-72.
- Giné, C. (Coord.) (2003). *Trastorns del desenvolupament i necessitats educatives especials*. Barcelona: UOC.
- Giné, C.; Font, J. (2012) *Infants i adolescents amb discapacitat a Catalunya: situació actual i factors de discriminació*. UNICEF, Comité Catalunya.
- Matson, J.L.; González, M.L.; Terlonge, C.; Thorson, R.T.; Laud, R.B. (2007). "What symptoms predict the diagnosis of mania in persons with severe/profound intellectual disability in clinical practice?". *Journal of intellectual disability research*, 51,25-31.
- Montero, D. (1999) *El sistema valoración-enseñanza-evaluación de destrezas adaptativas: ICAP, CALS y ALSC*. Departamento de pedagogía de la universidad de Deusto. Ponencia presentada a las III Jornadas científicas de investigación sobre personas con discapacidad dentro del simposio "Retos en la respuesta al retraso mental en la vida adulta: formación, oportunidades y calidad de vida", Salamanca.
- Fatemi, S.H.; Folsom, T.D. (2011) "The role of fragile X mental retardation protein in major mental disorders". *Neuropharmacology*, 60, 1221-1226.
- Matson, J.L.; Shoemaker, ME. (2011) "Psychopathology and intellectual disability". *Current Opinion. Psychiatry Journal*, 24, 367-371.
- Salvador, LI. i Novell, R. (2002). *Guía Práctica para la Evaluación Psiquiátrica en el Retraso Mental*. Madrid: Aula Médica.
- Smiley, E.; Cooper, SA. (2003) "Intellectual disabilities, depressive episode, diagnostic criteria and Diagnostic Criteria for Psychiatric Disorders for Use with Adults with Learning Disabilities/Mental Retardation (DC-LD)". *Journal of intellectual disability research*, 47, 62-71.
- Thompson, J.; Bryant, B.; Campbell, E. i col. (2007). *Escala d'intensitat dels suports*. Barcelona (AAIDD i APPS).
- Verdugo, M.A. (2000) "Análisis de la definición de discapacidad intelectual de la asociación americana sobre retraso mental de 2002". *Siglo Cero. Revista Española sobre Discapacidad Intelectual*, 34, 1-1

- Verdugo, M.A.; Arias, B.; Gómez, L.; Schalock, R. (2008). *Escala GENCAT de Qualitat de Vida*. Generalitat de Catalunya, Departament d'Acció Social i Ciutadania.

Sexualitat i Cronicitat

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

Són objectius de l'assignatura:

- Analitzar els factors que contribueixen a la salut sexual
- Conèixer els conceptes bàsics de sexualitat respecte a la cronicitat
- Diferenciar conceptes d'identitat - rol i orientació en sexualitat humana
- Anàlisi i abordatge de les dificultats que es presenten en diverses malalties cròniques respecte a la dimensió sexual
- Domini i maneig d'orientacions pedagògiques per a diverses discapacitacions
- Abordatge clínic de disfuncions sexuals en persones que presenten cronicitat

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb els pacients, les famílies i els grups socials, així com l'expressió de les seves preocupacions i interessos.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.
- Promoure hàbits de vida saludables a través de l'educació per a la salut.

CONTINGUTS:

1. Introducció a la salut sexual
2. Concepte de sexualitat i discapacitat
3. Identitat-Rol-Orientació en població general
4. Drets sexuals de les persones amb discapacitat
5. Sexualitat i HTA
6. Sexualitat i estats intersexuals
7. Sexualitat i salut mental
8. Sexualitat i vellesa
9. Sexualitat i dolor crònic
10. Sexualitat i discapacitat física
11. Sexualitat i diabetes
12. Clínica Sexològica-Factors i Avaluació
13. Clínica Sexològica Masculina
14. Clínica Sexològica Femenina

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació de procés de l'assignatura es tindrà en compte la realització de les activitats de treball personal i grupal (el lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable).

La puntuació global de l'assignatura serà el resultat de la suma obtinguda de les diferents tasques i en l'examen final. Per a poder procedir a aquesta suma caldrà haver aprovat l'examen.

Els percentatges són els següents:

- 30% Treballs i exercicis individuals (no recuperable)
- 20% Treball en grup (no recuperable)
- 50% Examen(recuperable)
- Cal haver aprovat l'examen per a poder fer mitja

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Garcia, J.L.; (2000). *Educación sexual y afectiva en personas con minusvalía psíquica*. Navarra: Asociación Síndrome de Down.
- Font i Roura, Josep; Martínez, Anna. *L'avaluació de la sexualitat: l'escala de coneixements, experiències i necessitats sexuals per a persones amb discapacitat intel·lectual*.
- Sánchez Raja, Esther. *Guia bàsica d'educació afectivosexual per a persones amb discapacitat visual*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2007.
- Cabello Santamaría, Francisco. *Sexualidad y discapacidad física*. Barcelona: Institut de Sexologia de Barcelona, 1996.
- Baldaro Verde, Jole. *La sexualidad del deficiente*. Barcelona: CEAC, 1992.
- Tallis, Jaime. *Sexualidad y discapacidad*. Buenos Aires; Madrid, 2005.
- López Sánchez, Félix. *Sexualidad en la vejez*. Madrid: Pirámide, 2005.

Complementària

- Lopiccolo, J.; Lopiccolo, L. (1980). *Handbook of Sex Therapy*. Nova York: Plenum Press.
- Jarne, A.; Talarn, A. (2000). *Manual de psicopatología clínica*. Barcelona: Paidós.
- Beach, A.F.; Ford, S.C. (1969). *Conducta sexual*. Barcelona: Fontanella
- Carrobles, J.A.; Sanz, A. (1991). *Terapia sexual*. Madrid: Fundación Universidad-Empresa.
- Crespo, M.; Labrador, F.J.; Puente, M.L. (1994). "Trastornos sexuales". A: A. Belloch, B.
- Farré, J.M.; Lasheras, M.G. (1998). "Disfunciones sexuales". Dins: J.L. Vázquez-Barquero (ed.).
- Hawton, K. (1985). *Sex therapy*. Londres: Oxford Univ. Press. Traducció castellana: *Terapia sexual*. Barcelona: Doyma, 1988.
- Kaplan, H.S. (1987). *Sexual aversion, sexual phobias and panic disorder*. Nova York: Brunner/Mazel.
- Kaplan, H.S. (1992). "El deseo trastornado". Dins: E.F.L. Ochoa; C. Vázquez (ed.). *El libro de las exualidad*. Madrid: El País.
- Kaplan, H.S. (1978). *La nueva terapia sexual*. Madrid: Alianza Bolsillo.
- Masters, W.; Johnson, V.; Kolodny, R. (1987) *La sexualidad humana*. (3 volums). Barcelona: Grijalbo.
- Gomez Gil, E.; Esteva de Antonio, I.; (2006) *Ser transexual*. Barcelona: Glosa.

Teràpia Aquàtica i Rehabilitació Eqüestre

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

Amb la realització de l'assignatura es pretén que l'estudiant adquireixi una base teòrica i pràctica dels principis terapèutics d'ambdues tècniques, identificant-ne les indicacions i contraindicacions, per, finalment, ser capaç de planificar una sessió en funció de les necessitats de cada pacient i la seva patologia.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de l'aplicació de la fisioteràpia.
- Conèixer, dissenyar i aplicar les diferents modalitats i procediments generals d'intervenció en fisioteràpia: massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, Climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia, teràpies derivades d'altres agents físics, així com aspectes fonamentals de la ergoteràpia i altres teràpies afins a l'àmbit de competència de la fisioteràpia.
- Analitzar, programar i aplicar el moviment com a mesura terapèutica, promovent la participació del pacient/usuari en el seu procés.

CONTINGUTS:

Rehabilitació eqüestre

1. Marc actual de la rehabilitació eqüestre.
2. Definició de les diferents tècniques de rehabilitació eqüestre
3. Principis terapèutics de la hipoteràpia
4. Contraindicacions de la rehabilitació eqüestre
5. Mesures de seguretat.
6. La posició correcta sobre el cavall.
7. Planificació i estructura d'una sessió de rehabilitació eqüestre.
8. Professionals que poden intervenir en una sessió de rehabilitació eqüestre.
9. Etologia del cavall. Coneixement del món i l'entorn del cavall
10. Munta amb cadira i amb manta amb anella de volteig.
11. Maneig del destre.
12. Formes de treball sobre el cavall.
13. Treball vestibular i percepció dels canvis produïts per el moviment del cavall.
14. Tècniques de fisioteràpia que s'apliquen a la rehabilitació eqüestre: tècnica de Kabat, facilitació neuromuscular propioceptiva, fisioteràpia respiratòria, mètode Pold, mètode Bobath, mètode Votja, Feldenkrais, etc.

Teràpia aquàtica

1. Introducció a la teràpia aquàtica.
2. Propietats de l'aigua, beneficis de l'aigua i les seves formes d'aplicació.
3. Metodologia de treball a l'aigua
4. Orientacions d'actuació a l'aigua en funció de les diferents patologies.
5. Pràctica a la piscina.

AVALUACIÓ:

Rehabilitació eqüestre:

- La prova escrita correspon al 40% de la avaluació del mòdul de rehabilitació eqüestre.
- L'assistència a les pràctiques al centre hípic correspon al 50% de la avaluació del mòdul de rehabilitació eqüestre.
- La participació en el debat del vídeo del cas clínic correspon al 10% de la avaluació del mòdul de Rehabilitació eqüestre.

Teràpia aquàtica:

- L'assistència a la part pràctica a la piscina correspon al 20%; la prova pràctica a la piscina correspon al 50% i l'examen teòric correspon al 30% de la nota del mòdul de Teràpia aquàtica.
- L'avaluació és de manera continuada i s'han de superar cadascuna de les parts per aprovar l'assignatura. En el cas de no superar alguna de les parts i que aquesta no sigui més del 50% del total de l'avaluació de l'assignatura, es considerarà pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació complementari del mes de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

- Juan Vives Vilarroig. *Intervención terapéutica asistida con caballos y autismo*. Ed. Divina Pastora Fundación, 2010.
- Maria Ernst. *Manual básico de hipoteràpia. Terapia asistida con caballos*. La Liebre de Marzo, 2007.
- Edith Gross Naschert. *Equinoterapia, la rehabilitación por medio del caballo*. México: Trillas, 2000.
- Ferdinand Hempfling, K. *Tratar con caballos*. Barcelona: Omega, 1996.
- Colección *Guías Ecuestres Ilustradas*. Barcelona: Hispano Europea, 1996.
- Cambry Pierre. *La Equitación*. Barcelona: Hispano Europea, 1996.
- Ross, E. *Ejercicio de picadero*. Barcelona: Hispano Europea, 1992.
- Brorgal Leonar, V. *Manual d'iniciació d'hípica*. Barcelona. Unió de Federacions Esportives de Catalunya, 1996.
- Jo Bird. *Cuidado Natural del caballo*. Barcelona: Acanto.
- *Manual de equitación*, The British Horse Society. Ed Hispano Europea, 1992
- Colado Sánchez, Juan Carlos. *Acondicionamiento físico en el medio acuático*. Barcelona: Paidotribo, 2004.
- Duffield, M. *Ejercicios en el agua*. Barcelona: Jims, 1985.
- Esnault, M. *Reéducation dans l'eau. Étirements et renforcement musculaire du tronc et des membres*. Paris: Masson, 1990.
- Jardí Pinyol, Carles. *Movernos en el agua*. Barcelona: Paidotribo, 1996.
- Kemoun, G.; Durlent, V.; Vezirian, T.; Talman, C. *Hidrokinoterapia Enciclopedia Médico-Quirúrgica*, Tomo 2. Kinesiterapia. França, 1998.
- Koury, Joanne M. *Acuaterapia. Guía de rehabilitación y fisioterapia en la piscina*. Barcelona: Bellaterra, 1998.
- Lloret, Mario; Conde, Carlos; Fagoaga, Joaquín; León, Carmen; Tricas, Cristina. *Natación Terapéutica*. 2a ed. Barcelona: Paidotribo, 1997.
- Pérez Fernández, M. Reyes. *Principios de hidroterapia y balneoterapia*. Madrid: McGraw-Hill, 2005.
- Xhardez, Yves. *Vademécum de Kinesioterapia y de Reeducción Funcional*. 4ª edició. Buenos Aires: El Ateneo, 2002.